

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodnem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

MALAGODI POROČAL O DENARNI KRIZI NA SEJI VLADE IN V SENATU

Washingtonska vlada ponovno grozi z uvedbo protekcionističnih ukrepov

KPI zahteva stroge ukrepe, da se prepreči povišanje cen v Italiji in da se zavaruje življenjska raven delavcev

RIM, 16. — Na seji vlade, ki je bila nocoj pod predsedstvom predsednika Andreottija, je zakladni minister Malagodi obrazložil vzroke, ki so povzročili nedavno monetarno krizo, kateri je sledilo razvrednotenje ameriškega dolarja za 10 odstotkov. Poročilo o seji vlade je zelo skopo in se omejuje na kratke izveščaje izjavljanja, v katerem med drugim poudarja, da je italijanska vlada sklenila uvedbi drsni tečaj tudi za trgovsko lito, da je lahko postavila v zavetje italijansko valuto, da bi ne padla v roke spekulantom, ter da bi zavarovala svoje gospodarstvo zlasti pa zunanjo trgovino.

Malagodi je na seji vlade govoril tudi o nedavnem sestanku ministrskega sveta v Bruslju, kjer so obravnavali položaj po razvrednotitvi dolarja in sklenili pospešiti postopek za doseg evropske monetarne skupnosti ter sprejeti enotno stališče držav EGS na prihodnjih pogajanjih za reforme svetovnega denarnega sistema.

Poleg tega je vlada sprejela še nekaj zakonskih odločitev in zakonskih predlogov, ki jih bo poslala v obdobje parlamentu. Na seji vlade so imenovali za novega glavnega ravnatelja Vsestranskega za-

ki so jih naknadno izdali deželni in državni zakonodajni organi.

O monetarni krizi in o ukrepih, ki jih je sprejela italijanska vlada, je v tej zvezi, je zakladni minister Malagodi obširno govoril tudi v senatu ob razpravi o letošnjem proračunu. Potem ko je ugotovil, da je bil glavni vzrok te krize obstoj na evropskem trgu okrog 80 milijard dolarjev, ki se prosto krečijo, je izjavil, da po verodostojnih računih pričakuje, da se znajo nekateri arabski petrolejski mogotci premestiti v Evropo še 40 milijard dolarjev, ki naj bi se spremenili v tako imenovane evrodolarje. Malagodi je dejal, da to ni dobra perspektiva, ki napoveduje še težke čase, zlasti če se upošteva, da bo letošnji primanjkljaj plačilne bilance ZDA dosegel približno 12 milijard dolarjev.

Perspektiva ureditve mednarodne denarne krize je torej zelo slaba, če upoštevamo tudi izjave, ki jih je dal ameriški zakladni minister Schultz nekaterim ameriškim tiskarjem. Schultz je dejal, da je vlada pričakovala, da se bo dolar v večji meri razvrednotil. Pri tem pa je sicer izjavil, da ne namena napovedovati kakšne nove poteze washingtonske vlade v zvezi z določitvijo drugega denarnega dolarjem in zlatom. Kot je napisal «New York Times», je Schultz povedal, da ameriška vlada izvaja pritisk nad Italijo, Japonsko, Kanado, Veliko Britanijo in Švico, naj ne ovrednotijo v preveliki meri svojih valut. Poleg tega pa je ameriški zakladni minister odkrito govoril o načrtih washingtonske vlade, da sprejme ustrezne ukrepe za zavarovanje ameriških proizvodov, kar pomeni, da se bodo Američani odločili za protekcionistične carinske pristojbine. Zaradi tega Washington očita ostalim kapitalističnim državam, da diskriminirajo ameriško trgovino, gospodarske skupnosti pa očita, da vodi diskriminacijsko kmetijsko politiko do ameriških pridelkov, ter da strogo zapira svoje tržišče japonskim izdelkom.

Vsa ta stališča, ugotavljajo v washingtonskih gospodarskih krogih, odkrivajo zaskrbljenost Nixonove uprave, da samo razvrednotenje dolarja ne bo v stanju napraviti reda v svetovni denarni krizi.

V Italiji je še vedno živa polemika okrog ukrepov, ki jih je sprejela vlada v zvezi z razvrednotitvijo dolarja. Politični urad KPI je objavil sporočilo, v katerem pravi, da obstaja velika nevarnost, da bodo ukrepi in protiukrepi, ki so jih sprejeli razne države na

denarnem in trgovinskem področju, hudo prizadeli mezde, plače in pokojnine italijanskih delavcev ter prihranke in stalne donoske srednjega sloja. KPI zahteva, da se prepreči povišanje cen, da se zavaruje življenjska raven delavcev, kar pa je treba uskladiti tudi z bojem za spremembo političnega položaja, ker sedanja vlada ne nudi jamstev, da bo kaj dobrega naredila. Potem ko sporočilo opozarja, da bo lahko prišlo do reforme mednarodnega denarnega sistema in do konca nadvlade dolar-korenite spremembe v zahodni Evropi samo pod pogojem, da pride do ropi in njene sposobnosti sodelovanja ne samo z ZDA, temveč tudi z socialističnimi deželami, pravi, da bodo komunisti zahtevali, naj vlada o vseh teh vprašanjih poroča v parlamentu.

Tudi včeraj je v središču Aten prišlo do ostrih spopadov med policijo in študenti, ki so vzklkali protivladna in protifašistična gesla. Incidente je sprožila policija, ki je skušala preprečiti študentsko zborovanje pred univerzo. Grški študentje protestirajo, ker oblasti sploh nečejo upoštevati njihovih zahtev in ker so številne študente, ki so bili protivladno usmerjeni, poklicali k vojakom ter jim tako onemogočili nadaljevanje študija. V zadnjih dneh so aretirali že na desetine študentov. Skupini, ki jo kaže gornja slika, bo se danes sodilo civilno sodišče pod obtožbo «kršitve javnega reda» in «zaljubljenosti».

Bundestag začel postopek o ratifikaciji mednemskega sporazuma

BONN, 16. — V Bundestagu se je formalno začel postopek za ratifikacijo pogodbe o normalizaciji med obema Nemčijama, ki je bila podpisana proti koncu lanskega leta. Dosedanja parlamentarna razprava je pokazala, da se stališča vlade in demokratske opozicije o tem vprašanju nikakor niso zblizala: CDU-CSU vztraja na povsem odklonilnih pozicijah, češ da pogodba odpravlja načelo enotnosti nemške nacije ter krši pravico nemškega naroda do samoodločbe. Vlada pa, in še predvsem Egon Bahr, ki je vodil pogajanja z Vzhodno Nemčijo, poudarja, da pogodba ne omenja bistvenih vprašanih enotnosti nemške nacije in morebitne združitve, ki ostajajo torej odprta.

Kanceler Brandt je v Bundestagu podčrtal, da ne more biti pomiritve v Evropi brez obeh Nemčij: sporazum z vzhodnim Berlinom je eden glavnih stebrov (skupaj z moskovsko in varšavsko pogodbo) politike pomiritve z Vzhodom in je treba gledati nanj v sklopu te politike, ne pa kot samostojno dejanje. Brandt je tudi napovedal, da namerava nemška vlada nadaljevati svojo politiko normalizacije z vzhodnonemškimi deželami ter navezati diplomatske stike tudi z Prago, s Sofijo in z Budimpešto.

Kanceler je omenil, da obstaja za normalizacijo med ZRN in Češko-slovaško edina ovira pravne definicije 1938-1945. Praga zahteva, naj bi te sporazume proglasili za popolnoma neveljavne od vsega začetka, Bonn pa bi hotel doseči potrditev vsaj začetne veljave sporazumov, tako da ne bi prizadevali interesov beguncev iz Sudetov. Vsekakor pa je Brandt dejal, da je njegova vlada pripravljena vsaj načelno sprejeti tezo o neveljavnosti sporazumov, ter izrazil prepričanje, da se bo moč o tem dogovoriti.

Za demokratskega voditelja Barzela je bila pogodba z Nemško demokratično republiko nesprejemljiva, ker ne omenja nemške enotnosti ter na ta način potrjuje vzhodnonemške težnje po dokončni razdelitvi dežele.

Postopek za ratifikacijo bo trajal več mesecev ter se bo predvidoma zaključil proti koncu maja. Kot je že bilo dogovorjeno, bo ratifikacija omogočila vstop obeh Nemčij v Organizacijo združenih narodov. Kljub ostremu nasprotovanju demokristijanov pa ne bo med postopkom prišlo do večjih ovir, saj razpolaga vladna koalicija po novembrskih volitvah s trdno večino v parlamentu.

Dokument SZDLJ o jugoslovanskih delavcih v tujini

(Od našega dopisnika)

BEograd, 16. — Zvezna konferenca SZDLJ je na kraju večeršanje razprave o vprašanjih zaposlenih in zaposlovanja v inozemstvu sprejela obširen dokument o nalogah socialistične zveze v zvezi s politikoj zaposlovanja in položaja delavcev, zaposlenih v inozemstvu. V dokumentu se ugotavlja, da kljub temu, da so bili doseženi pomembni rezultati v reševanju vprašanj zaposlenih v inozemstvu, so v tej zvezi še vedno neresena vprašanja na gospodarskem, socialnem in političnem področju. Za rešitev teh vprašanj in za ustvarjanje pogojev za hitrejši vrnitev zaposlenih v inozemstvu v domovino, je zvezna konferenca določila konkretne naloge. Med številnimi nalogami se med drugim poudarja potreba, da se delavci, ki odhajajo na delo v zamejstvo, predhodno seznajajo z družbenimi političnimi razmerami in deželi, v katero odhajajo na delo, da se zaposleni v inozemstvu redno obveščajo o dogodkih in domovini, da se z organiziranjem klubov, združenih sekcij in podobno med delavci, zaposlenimi v inozemstvu, organizira družbeno, politično, zabavno in športno življenje, da se posveti posebna skrb strokovnemu usposabljanju, delovno pravni zaščiti, socialno zdravstvenim vprašanjem in šolanju otrok v materinem jeziku. V dokumentu se naštevajo tudi ukrepi, ki jih je treba sprejeti, da se zagotovijo delovna mesta in vzpodbudijo posebno strokovni kadri, da se vrnejo na delo v domovino. Zvezna konferenca nalaga predsedstvu in drugim organom zvezne konference ter republikanskim in pokrajinskim konferencam, da pripravijo svoje akcijske programe za uresničitev nalog tega dokumenta. B. B.

Progrām ZIS o politiki gospodarskega razvoja

BEograd, 16. — Zvezni izvršni svet je na včerajšnji seji določil akcijski program za izvajanje rešitve zvezne skupščine o osnovah politike družbeno gospodarskega razvoja v tekočem letu. Program zajema tudi naloge zveznih organov uprave glede izvajanja nedavno sprejetih sklepov zveznega izvršnega sveta o vprašanjih nekritične potrošnje in neuklinčnosti in krave v zvezi s srednjeročnim in dolgoročnim razvojnjo politiko.

DRUGI DAN OBISKA NIXONOVEGA SVETOVALCA NA KITAJSKEM

Nov štiriurni pogovor v Pekingju med Kissingerjem in Čuenlajem

Položaj v Vietnamu glavno vprašanje na dnevnem redu - Navezave diplomatskih odnosov po vsej verjetnosti še ne bo

WASHINGTON, 16. — Bela hiša je sporočila, da je imel Nixonov svetovalec Henry Kissinger nov štiriurni razgovor s kitajskim premierom Čuenlajem. Prisotna sta bila tudi kitajski zunanji minister Či Peng-fej in njegov namestnik Čiao Kuan-hua. Istočasno so potekali tudi razgovori med članom ameriške delegacije Jenkinsom in funkcionarjem pekinškega zunanjega ministrstva Čang Ven-činom. Glasnik Bele hiše ni navedel sporočil o vsebini pogovorov. Očitno sta se obe strani domenili, da ne bosta objavljali sporočil o poteku srečanj, verjetno pa bodo ob zaključku Kissingerjevega obiska objavili skupno uradno poročilo.

Tudi «Judski dnevnik», najbolj razširjen kitajski časopis, ničesar ne poroča o vsebini pogovorov, pač pa objavlja na prvi strani veliko sliko Kissingerja in Čuenlaja, ki si podajata roki. Isti dnevnik pa je včeraj z velikim poudarkom

povzel iz severnovietnamskega časopisa «Nhan Dan» članek, ki je opozarjal na potrebo strogih spoštovanja mirovnih sporazumov o Vietnamu, kar so opazovali v Pekingju. Jasnje je namreč, da je položaj v Indokini glavni predmet ameriško-kitajskih razgovorov, ki pogujejo razvoj odnosov med obema državama. Toda zaradi še nejasnega položaja v Vietnamu je po mnenju opazovalcev nemogoče pričakovati, da bi prišlo v doglednem času do navezave rednih diplomatskih odnosov med Washingtonom in Pekingom.

Položaj v Vietnamu

PARIZ, 16. — Delegaciji saigonskega režima in južnovietnamske časne revolucionarne vlade sta se danes popoldne ponovno sestali na Avenue Kleber in nadaljevali priprave za bodoče pogovore na ravni zunanjih ministrov, ki naj bi potekali v Saigonu. To je bil že peti sestanek med izvedenci. Na zadnjem srečanju je delegacija ZRV dala več konkretnih predlogov, ki naj bi omogočili čimprejšnji začetek pogovorov, toda Saigon doslej še ni dal odgovora. Vsekar pa je jasno, da se ti pogovori, za začetek, katerih postavljajo pariski mirovni sporazumi rok 3. maja, ne bodo začeli pred zaključkom mednarodne konference o Vietnamu v Parizu. Kot je znano, se bodo pariške mednarodne konference poleg štirih strani, ki so bile direktno vpletene v vojno (Saigon, Hanoi, ZRV in ZDA), udeležile še štiri velesile, ki jamčijo za izvajanje mirovnega sporazuma (SZ, Kitajska, Velika Britanija in Francija), štiri države, ki imajo v Vietnamu opazovalec (Poljska, Madžarska, Indonezija in Kanada), ter generalni tajnik OZN Kurt Waldheim.

Konferenca se bo začela 26. februarja ter naj bi po večeršnjih izjavah ameriškega zunanjega ministra Rogersa trajala le štiri ali pet dni. Konferenca bo dala tudi priložnost za srečanje med zunanjima ministroma Saigona, in: revolucionarne vlade, Tran Van Lamom in gospo Thi Binh, ki bosta protagonisti poznejših pogovorov v Saigonu. Na teh dvostranskih pogovorih bosta osrednji vprašanji: sestava «sveta» o nacionalni spravi, o katerem govorijo pariški sporazumi, in sklicanje volitev. Obe točki sta dogle kajčljivi, še posebno pa drugi, glede katere sta stališči obeh strani

močno narazen: Saigon bi želel predsešne volitve, revolucionarna vlada pa hoče izvolitve novega parlamenta.

Iz Južnega Vietnama prihajajo medtem kontradiktorni vesti o izvajanju sporazuma o premirju. Vojskiški incidenti v vedno manj (v zadnjih 24 urah okrog 150), pač pa so na dnevnem redu diplomatski incidenti v raznih komisijah, ki imajo nalogo nadzorovati nad spoštovanjem premirja. Tako sta voditelja delegacij Hanoi in ZRV v štiristranski vojskiški komisiji medsebe uradno protestirala, ker se na zadnji seji te komisije nista predstavila ameriški in saigonski zvezni vojskiški predstavnika. V bližini Saigona pa je bil danes sestreljen ameriški transportni helikopter, ki je prevažal material za nadzorno komisijo. Helikopter je letel nad «spornim» področjem brez posebnih znakov, s katerimi opremljajo vsa prevozna sredstva mednarodne komisije. Pet ameriških vojakov je bilo pri tem ranjenih.

Počasi se nadaljuje osvoboditev vojnih ujetnikov: saigonsko vojsko po-

veljstvo je sporočilo, da je od ponedeljka sem osvobodilo 3.114 «komunistov», drugih 700 pa bo osvobodil še danes. Prav tako danes je z letali odpotovalo v domovino 60 ameriških pilotov, ki jih je osvobodil Severni Vietnam in ki so bili dosele v ameriški bazi Clark na Filipinih. Primarni ameriške vojske bolnišnice v tej bazi je izjavil, da je pregledal veliko pilotov, ki so jih zaradi poškodb pri sestrelitvi letala operirali v ujetništvu ter da so bili vsi kirurški posegi izvedeni brezhibno in z odličnimi rezultati.

Pentagon je danes sporočil, da bo Severni Vietnam v soboto popolnoma osvobodil še dvajset ameriških vojnih ujetnikov. Gre za 16 častnikov letalstva in štiri mornarice. S tem bo število osvobojenih pilotov naraslo na 163.

Ameriški podtajnik za zunanje zadeve Sullivan je medtem iz Laosa odpel na Tajsko, kjer bo predstavnikom vlade v Bangkoku poročal o Kissingerjevih pogovorih v Hanoi.

SFRJ o potrebi najširše podpore ljudstvu Vietnama

Seja izvršnega biroja predsedstva ZKJ

(Od našega dopisnika)

BEograd, 16. — Jugoslavija odločno pozdravlja in podpira sporazum o prenehanju vojne v Vietnamu in poudarja potrebo najširše mednarodne podpore ljudstvu Vietnama, da si s praktičnim izvajanjem sporazuma zagotovijo polno uresničitev svojih zakonitih pravic. To je bilo poudarjeno na današnji skupni seji zunanjepolitičnih odborov, družbenopolitičnega sveta in sveta narodov zvezne skupščine. Na seji je namestnik zveznega tajnika za zunanje zadeve Jakša Petrić v svojem poročilu ugotovil, da se sedaj odpirajo ugodni pogoji za dvostransko sodelovanje Jugoslavije z Demokratično republiko Vietnama in časosno revolucionarno vlado Južnega Vietnama in obvestil poslance, da so v tem smislu že vodili mnogo razgovorov: z zastopniki obeh vlad, ki so izrazili zahvalo Jugoslaviji za njeno dosedajšnjo pomoč.

dajo politično in drugo podporo in pomoč ljudstvu Vietnama. Poslanec je tudi izjavil, da je politika tajištva za zunanje zadeve, da je ljudstvo Južnega Vietnama za uresničitev novih revolucionarnih ciljev potrebna najširša mednarodna politična in druga podpora, predvsem s strani nevtrščenih in drugih naprednih držav.

Poslanec zunanje političnega odbora, družbenopolitičnega sveta in sveta narodov so na današnji seji seznanili tudi z rezultati med parlamentarne konference o evropskem sodelovanju in varnosti, o rezultatih pripravljene sestanaka konference o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih. Sprejeli so tudi poročilo o 27. zasedanju generalne skupščine svetovne organizacije in podrobno proučili nekatera vprašanja o protijugoslovanski propagandi v inozemstvu.

O nekaterih mednarodnih vprašanjih je razpravljala na današnji seji tudi izvršni biro predsedstva ZKJ, ki je sklenil, da se 5. marca sestane predsedstvo ZKJ, da bi razpravljalo o pripravah in sprejelo sklep o sklicanju četrte konference ZKJ. Izvršni biro predsedstva ZKJ je v proučevanju nekaterih mednarodnih vprašanj proučil tudi izjavo princa Norodoma Sihanuka, predsednika združene nacionalne fronte Kambodže, o položaju v Kambodži po prenehanju vojne v Vietnamu. V zvezi s tem izjavo je bilo poudarjeno, da bosta Zveza komunistov Jugoslavije in Jugoslavija tudi nadalje pomagali ljudstvu Kambodže, Laosu in Vietnamu v njihovi borbi za neodvisnost, mir in napredek. B. B.

VSEDRŽAVNI OBČNI ZBOR «ALLEANZA DEI CONTADINI»

Poseg tajnika KZ v slovenščini o vprašanjih tržaškega kmetijstva

Lucijan Volk poudaril pomembnost zmage kmetov na volitvah za pokrajinsko kmečko bolniško blagajno - Dušan Kodrič izvoljen v delovno predsedstvo

(Po telefonu)

FIRENCE, 16. — Četrti vsestržavni občni zbor napredne kmečke organizacije Alleanza dei contadini se je začel v sredo s poročilom predsednika poslanca Esposta in neopisnim ganjiljem navdušenjem ob srečanju, ko kot tisoč sto delegatov, kmetov naše države s predstavniki zmagovitega vietnamskega naroda. Na obnem zboru sta bili prisotni tudi predstavniki tržaške in goriske Kmečke zveze, strokovni organizaciji slovenskih kmetov in deželni Furlanji - Juljski krajini.

Tržaška delegacija je bila že od začetka vključena v delovanje tega važnega kongresa. Tako je bil Dušan Kodrič, vrtnar s Tržaškega in predsednik tržaške pokrajinske kmečke bolniške blagajne, izvoljen delovno predsedstvo kongresa, tajnik tržaške Kmečke zveze Lucijan Volk pa v volilno komisijo.

V tretjek se je odvijalo kongresno delo v šestih komisijah. Slovenski delegati so se aktivno udeležili diskusij, Kodrič je intervjuiral v drugi komisiji, ki je razpravljala o smernicah skupnega evropskega tržišča, v podporo malih kmetov in polkmetov; Volk pa je v tretji komisiji, ki je obravnavala pogodo dežel v kmetijstvu, zlasti poudaril potrebo, da je deželna pravljajna polna pristojnost pri kmetijskih vprašanjih in da dežele prevzamejo strokovno vzgojo oddejavcev zemlje in izdelajo področne načrte za razvoj kmetijstva. Ostali delegati so sodelovali pri delu drugih komisij.

V petek so se zvrstili na govoriskem odru predstavniki kmetov, in enajstih delegacij iz tujine, z Zahoda in Vzhoda, med njimi tudi iz Jugoslavije.

Tajnik tržaške Kmečke zveze je najprej v slovenščini, nato v italijanski prinesel pozdrav naših kmetov, prikazal dolgoletno borbo tržaških kmetov za demokratizacijo, ki kmečke bolniške blagajne in njen lanski zmagoviti zaključek z izvolitvijo uprave sestavljene iz samih kmetov, ki so jih sami kmetje izbrali in izvolili. Ob tem je izrazil občalovanje, da kljub temu, da je lista Kmečke zveze nalašč pustila mesto tudi za predstavnika Coldiretti, v želji po čimvečji slogi in enotnosti vseh kmetov, se je ta organizacija odpovedala predstavitvi in sodelovanju pri vodenju za kmete tako važne ustanove. Zavedajoč se težav, ki kmečke organizacije še čakajo na poti k dejanski enakopravnosti tako v dohodkih kot v socialnem in zdravstvenem zavarovanju in v priznanju pravičnega vlogo v sodobnem razvoju družbe, se kmetje, po mnenju Kmečke zveze, vedno bolj zavedajo svoje moči in bodo samozavestno, v slogi in enotnosti, storili nadaljnje korake za boljše življenje in boljše bodočnost.

Kongres je slovenskim predstavnikom izkazal tople bratstvo in solidarnost vseh kmetov države. O delu in rezultatih tega občnega zbora bodo naši kmetje še obveščeni, «bodi» preko tiska, prav

gotovo pa na prihodnjem občnem zboru Kmečke zveze v Trstu. L. V.

Pogajanja Norveška-EGS

BRUSELJ, 16. — V Bruslju so se začela pogajanja med Norveško in EGS za doseg sporazuma o svobodni izmenjavi po vzoru onih, ki obstajajo med skupnostjo in državami EFTA, ki niso vstopile v EGS. Kot je znano, so Norvežani z lanskim referendumom odklonili vstop v evropsko skupnost. Sporazum naj bi dosegli še pred 1. aprilom.

VATIKAN, 16. — Papež Pavel VI. je sprejel v zasebni avdienci predsednika francoskega senata Alaina Pohaerja.

Zakladni minister Malagodi je po vrnitvi iz Bruslja na seji vlade in v senatu, kjer teče razprava o letošnjem proračunu, poročal o mednarodni valutarni krizi in o ukrepih, ki jih je v tej zvezi sprejela italijanska vlada. Malagodi je v obeh posegih zagovarjal uvedbo drsčega tečaja tudi za trgovsko lito, s čimer naj bi vlada preprečila škodo, ki bi jo lahko utrpela predvsem zunanja trgovina. Poleg tega pa je zakladni minister dejal, da bo drsči tečaj zavaroval lito pred morebitnimi spekulacijami pri v doglednem času omogočil povratek lire na novo stalno pariteto. V senatu je Malagodi opozoril tudi na ne-

DANES

varnost, da lahko arabski petrolejski mogotci v kratkem vržejo v Evropo nadaljnjih 40 milijard spekulativnih dolarjev, kar bi povzročilo še večjo zaostritve denarne krize.

Nixonov odposlanec Kissinger je imel včeraj nov štiriurni razgovor s kitajskim premierom Čuenlajem, o poteku katerega pa ni uradnih vesti. V Parizu pa je bilo včeraj novo srečanje med pred-

ENOTNA IZJAVA PREDSTAVNIKOV SKUPIN, KI SE SKLICUJEJO NA USTAVO

Oblasti morajo odločno ukrepati proti neofašističnemu nasilju

Župan odzvel besedo fašistom in po njihovem odhodu iz dvorane ugotovil: «Sedaj lahko v miru delamo» - Občinski svet je odobril novo razdelitev svetovalcev v rajonskih konzultah

Po predhodnih naporih bi morala biti sinočnja seja tržaškega občinskega sveta posvečena samo običajnim pravnim vprašanjem, v resnici pa je občinski svet obravnaval in sklepal o dveh zelo pomembnih političnih vprašanjih: obsesti je najnovejša pojava neofašizma in odobril novo sestavo rajonskih konzult. Župan Spacini je v uvodu seje ugotovil, da prihaja do novih pojavov nasilja in da Trst zaskrbljen zaradi stalnih provokacij in političnega kriminala, ki spominja na fašistični skvadrizem. Tega ne moremo več dopuščati. Zaradi tega se bomo vsi, ki želimo ohraniti naša republiška ustava, ki je izraz odpornosti gibanja, odločno uprli in zahtevali, da oblasti da zagotovijo nemoten demokratski razvoj.

Župan Spacini je nato sporočil, da bo v prihodnjih dneh povabil vse župane naše pokrajine, da grodo skupno k vladnemu komisariju Abbracci, kateremu bodo orisali resnost položaja in zahtevali, da se zagotovijo normalno življenje vsem državljanom.

Po razpravi o sklepu o rajonskih konzultah, pa je župan v imenu načelnikov skupin KD, PSDI, FSI, KPL, PRI, PLI in Slovenske skupnosti prečital resolucijo, ki jo je že večer odobril pokrajinski svet in katere večer zaradi stavke tiskarjev nismo mogli objaviti. V resoluciji je rečeno, da občinski svet ugotavlja dolgo vrsto fašističnih provokacij in zahteva, da je treba s strani javnih oblasti odločno ukrepati, da se prepreči takšne akcije in se končno izrazi solidarnost sindikalni organizaciji, katere sedež je bil predmet fašističnega napada. Resolucija zaključuje, da bo občina sodelovala pri bližnjih privedenih skupnih akcijah za obrambo demokratskega družbenega reda.

Ko je župan prečital to resolucijo, so fašistični svetovalci hoteli spregovoriti, a jim je župan na osnovi pravilnika odzvel besedo. Fašisti so odločno protestirali, zapustili so dvorano, župan Spacini pa je ugotovil: «Sedaj lahko v miru delamo» in je, kot bi se nič ne zgodilo, nadaljeval z razpravo, ki je bila na dnevnem redu.

Kot je rečeno, je tržaški občinski svet sinoči odobril z glasovi vseh skupin, z izjemo vzdržali liberalce in Fronte za neodvisnost, novo razdelitev svetovalcev v rajonskih konzultah. Vseh 240 svetovalci. Po večer sprejetem sklepu bo razdelitev sil v rajonskih konzultah naslednja: KD 86, PSDI 16, PSI 16, PRI 12, SS 6, KPI 52, MSI 32, PLI 16, MI 4.

Odbornik za decentralizacijo Lonzar je v obrazložitvi sklepa povedal, da so upoštevati sedanja svetovilačno med posameznih skupin, njihovo težo v posameznih okrajih in

NOVA PRISTANIŠKA POLITIKA

PODTAJNIK SIMONACCI NA DANAŠNJEM POSVETU

Posegi docentov s tržaške univerze in predstavnika pristaniške ustanove

Podtajnik na ministrstvu za trgovinsko pomorstvo Marcello Simonacci, ki sinoči dopotoval v Trst ter preživel večer kot gost «Associazione Volontari della Libertà». Podtajnik se bo danes dopoldne udeležil posebnega srečanja o novi pristaniški politiki in sodeloval pri razpravi o problemih tržaške luke, ki ga organizirata krožek «A. De Gasperi».

Deželni odbor PSDI o gorskih skupnostih

Deželni odbor PSDI je razpravljal o zakonskem predlogu o gorskih skupnostih in je ugotovil, da predstavlja predlog deželne odbora uresničitev zahtev PSDI. Deželni odbor je mnenja, da gre za zakonski predlog, ki odgovarja trem osnovnim demokratičnim zahtevam: Predlog deželne odbora upošteva potrebe gorskih skupnosti in njihovo organsko reševanje, protigonisti so občine in to je omogoča zakon uveljavitev občinskih avtonomij ter se končno ustvarja pluralizem zahtev in obravnav, ki pa upošteva potrebe celote in usklajevanje potreb v okviru celotne države.

Na sestanku deželne odbora PSDI so nato podčrtali, da je bilo prvotno besedilo popravljeno in izboljšano na seji komisije, ki ji je predsedoval socialdemokrat Dal Mas, ki so upoštevati zakonski predlog KPI, predloge zveze občin in konzult upravnih in razne druge predloge.

Uvodno poročilo o zakonskem predlogu o gorskih skupnostih je imel deželni tajnik prof. Lonza, v razpravo pa so posegli posl. Ceccherini, načelnik socialdemo-

DELA OBČINSKEGA HIGIENKEGA ODDELKA

V januarju 3.361 pregledov v podjetjih in skladiščih

Več kršilcev zakonov prijavljenih sodišču

V januarja je nadzorna služba občinskega komisariata za zdravstvo in higieno opravila 3.361 pregledov v različnih proizvodnih podjetjih ter v skladiščih živil in piščin. Pri tem so si pridržali 301 vzorce. Od teh so 167 vzorce poslali v analizo kemičnemu oddelku laboratorija za higieno in profilso, 133 vzorcev zdravniškemu oddelku istega laboratorija, en vzorec pa vsedravnici ustanovi za rizično. Posebno pozornost so pri omenjenih pregledih posvetili tistim, ki so v skladu z zakonom o prehrani, ki se z lahkoto pokvari.

da se je KD odpovedovala dvema rajonskima svetovalcema v korist Slovenske skupnosti.

Prišlo je do živahne razprave, v kateri je najprej načelnik svetovalske skupine KPI Rossetti govoril o pomenu konzult, svetovalec KD Zani je politično utemeljil stališče KD, ki je predala dve svoji mesti SS ter nato zahteval neposredne volitve ter obravnavo o stvarnem predstavitvi prebivalstva. Socialdemokrat Lanza je obravnaval vprašanje finansiranja konzult in njihove stike z občinskimi odborniki ter načel vprašanje predsednikov konzult. Dokaj ostro je oporekal sedanjim razdelitvi v občinskih konzultah predstavnik liberalcev Franzutti, ki je bil mnenja, da je šlo predvsem za kalkimijo števil.

Načelnik socialistične skupine v občinskem svetu Giuricin pa je v zvezi s to razpravo prosil župana, da mu dovoli, da lahko izpopolni svojo načelno izjavo, ki jo je podal na prejšnji seji občinskega sveta o splošni politični usmeritvi. Giuricin je dejal, da na takratni seji ni obširneje govoril o izred-

no važnem vprašanju, ki je za socialiste osnovno.

Socialisti so se vedno borili za vse one, ki so zatirani, ki so v manjšini in zaradi tega je tudi njihovo osnovno načelo obramba slovenskih narodnih interesov. To so dokazali tudi s tem, da je v občinskem odboru vidni predstavnik Slovencev - Hreščak, Obramba Slovencev je predvsem vprašanje večine, italijanski prebivalstvo mora ustvariti pogoje za nemoten razvoj Slovencev in zaradi tega ni naključje, da je socialistični poslanec vložil v parlamentu zakon o zaščiti slovenske manjšine.

Ko je načelnik socialistične skupine Giuricin obravnaval to vprašanje so pričeli - takrat se pristojni svetovalci MSI odločno oporekali in mu očitali, da govori o teh stvareh, ko pa je sam ista škrič begunec. Giuricin jih je odločno zavrnil in dejal, da se lahko o vsem govori, toda vedno samo na osnovah načel, ki izhajajo iz republiške ustave in da mora prav večina zagovarjati interese manjšine, ki je še vedno v podrejenem položaju.

SKLEP SINDIKALNE FEDERACIJE CGIL, CISL IN UIL

28. februarja celodnevna stavka za prepoved mestnega gospodarstva

Odgovornost za nevzdržen gospodarski položaj V sedmih točkah zahteve delavcev in vsega mesta

Na zadnjem skupnem sestanku tajništva federacije sindikatov CGIL, CISL in UIL so zastopniki delavcev preučili zaskrbljujoči gospodarski položaj v naši pokrajini in napovedali celodnevno splošno stavko dne 28. februarja. Ob koncu zasedanja so tudi izdali tiskovno poročilo, v katerem ugotavljajo, da je kriza našega gospodarstva že tako globoka, da utesne povzroči popoln propad našega mesta. Kot glavne činitele tega nevzdržnega položaja, obenem pa kot pokazatelje potrebe po močni in enotni pobudi vseh delavstva in celotnega mesta, sploh sindikati navajajo pomanjkanje stvarnih pobud s strani krajevnih organov, ki v bistvu podpirajo državno politiko, ki ne priznava vloge našega mesta, ki ne izkorišča naših gospodarskih zmogljivosti, ki razpršuje tehnično in profesionalno kvalificirano delovno silo našega mesta.

Temu je treba priležiti še dejstvo, da razne vladne niso izpolnile nobene svojih obljub, da bodo

Delovanje deželnega sveta bo prihodnji teden zelo živahno. Predvsem se bo moral dokončno izreči o zakonu, ki določa nova finančna sredstva za kulturne dejavnosti v Furlaniji - Julijski krajini. Razprava se bo po vsej verjetnosti še precej zavlekla (kakor znano, so o tem zakonu že razpravljali na zadnjih sejah), ker so posamezne svetovalske skupine, vložile mnogo poravkov in dopolnil.

Na vrsti je nadalje razprava o zakonu, ki razteza na naše področje določila državnega zakona št. 1102 o gorskih skupnostih, ki bo tudi izdal vrsto živahnih posegov. Končno bo svet vzel v pretes zakonski osnutek, ki so ga predložili svetovalci KPI Godič in nekateri njegovi kolegi, in sicer o priznanju posebnih prispevkov za visokošolske in naše dežele, ki študirajo na univerzah v tujini. Kakor smo že omenili v preteklih dneh, bodo ti deželni prispevi dobrodošli zlasti slovenskim študentom, ki obiskujejo univerzo v Ljubljani ter sinovom izseljenih deželanov, ki se izobražujejo na univerzah v Švici.

Pred začetkom seje je svetovalec Bettoli (KPI) omenil stavko o sebi in dejal, da vzdržuje deželni odbor neokretnost odnose z službenici. Pristojni odbornik Romano je to trditve zavrnil in dodal, da je deželni odbor sklenil ustanoviti posebno komisijo, ki naj preuči zahteve deželnega odbora. Odbornik je nadalje naglasil, da se deželna uprava obvezuje, da bo uredila vprašanje staležev in preuredila urade deželne uprave.

Na dnevnem redu večeršnje seje je bil zakonski načrt, ki določa nova finančna sredstva za raziskovanje deželnih tal z namenom, da bi ugotovili nova nahajališča čiste vode. Gre za normo, ki dopolnjuje deželna zakonodaja. 21. let 1966 in 21. let 1969 in ki določa v t. namen nadaljnji deželni prispevek v višini 33 milijonov lir na leto za razdobje od letošnjega leta do vključno leta 1975. Porocilec De Biasio (KD) je v uvodnem govoru naglasil, da so finančna sredstva, ki sta jih nakazala prejšnja dva zakona, konec lanskega leta povsem pošla, medtem ko poraba v strani prebivalstva, v industriji, kmetijstvu in drugih dejavnostih nezadržno narašča. Dežela je doslej popisala vsa znana nahajališča vode in Furlaniji - Julijski krajini, nabavila vrsto tehničnih naprav za merjenje površinskih in podzemskih tokov, postavila vrsto merilnih postaj (ob. Nadžij pri Čedadu, ob nekaterih pritokih Tera itd.) ter izvrstila nekaj jaskov (od tega dosega eden globino 250 m), da bi si ustvarila sliko o strukturi tal na področjih silb in vrtov. Predlag. Glavni namen teh raziskav je, da bi posameznim sredstvom v deželi zagotovili ustrezno razpoložljivost čiste vode, po kateri

OD DANES DALJE NOV TEČAJ DINARJA

Narodna banka Jugoslavije je sinoči objavila novo tečajno listo tujih valut, ki stopi v veljavo danes. Po tej tečajni listi je kupni tečaj lire 2.885 dinarja za 100 lir, a prodajni 2.905 dinarja za 100 lir. Tečaj ameriškega dolarja je 16,62 pri nakupu in 16,72 dinarja pri prodaji.

S SINOČNJEGA VEČERA PD «IVAN GRBEC»

Škedenjci počastili spomin pisateljice Marice Gregorič

Po uvodnem govoru Draga Pahorja je o njenem življenju in plodovitem delu govorila Milena Lavrenčič - Lapajne

Prostotno društvo «Ivan Grbec» je sinoči s prijetnim kulturnim in cerkvenim počastilo spomin škedenjske pisateljice, plodovite pisateljice, Marice Gregorič - Stepančičeve, katere nam večera je orisal odbornik društva Draga Pahor, ki je ugotovil, da pisateljica zasluži kulturne delavke v praznovanje dneva slovenske kulture. «Kakor polaga na Prešernov dan ves slovenski narod obracun svojega kulturnega dela in napredka», je dejal Pahor, «tako polagamo obracun tudi škedenjski prosvetni delavci, kajti tudi iz našega kulturnega kroga je izšlo veliko ljudi, ki so si zaslužili častno mesto v slovenski kulturi».

Med te zaslužne ljudi škedenjski s posebnim pomenom pritevajo Marico Gregorič - Stepančičevo, katere li delo je v izčrpen predavni program prikazala Milena Lavrenčič - Lapajne. Marica Gregorič je bila vsestransko angažirana ženska. Kot učiteljica je korenito posegla v vzgojno področje, kot ženska se je odločno borila za emancipacijo ženskega sveta, kot umetnica pa je posegla v vse vrste literarnega ustvarjanja. V svoji mešalnici zapiski je pustila najrazličnejše članke, pesmi, črtice, novele, potopise, pripovedke, drame in daljše povesti. Iz vseh teh del, napisanih v zanimivem in duhovitem, hkrati pa pogostokrat v ostrem in pikrem stilu, veje neuklonljiva narodna zvestost in ponos.

Zanimivo predavanje Lavrenčičeve so nato dopolnili člani Slovenskega amaterskega gledališča, ki so s občutkom prikazali nekaj odlomkov iz njene drame «Veronika Deseniška». Številno občinstvo, med katerimi pa smo našli zapazili premalo mladih, je mlade recitatorje Sergija in Ivana Verča, Milico Kravosovo in Anico Zerkalovo, nagradilo s toplim aplavzom.

«Emancipirane žene» v gosteh PD «I. Cankar»

Dramska skupina prosvetnega društva Prosek - Kontovel je sinoči uprizorila v dvorani prosvetne

DELO DEŽELNEGA SVETA

Prihodnji teden na dnevnem redu razprava o dveh važnih vprašanjih

Zakon o gorskih skupnostih in zakon o finančni pomoči za študente, ki se izobražujejo v tujini Večina odobrila zakon o novih sredstvih za preučevanje podtalnih nahajališč vode

Belgiji, Nemčiji, itd. Zaradi obilice dela bo deželni svet prihodnji teden zasedal tudi popoldne.

Včerajšnja seja pa je potekala v nenavadnem vzdušju izolacije. Zaradi stavke deželnega odbora je v poslopiju na Oberdankovem trgu vladal nenavaden mir: sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so namreč oklale za večer enodnevno stavko, kateri bi lahko sledila nova stavka 4 dni v prihodnjem tednu, kolikor ne bo uprava pristala na nadaljevanje pogajanj. Osebe zahteva sestavo mešane komisije, pripravo zakonskega osnutka, po katerem naj bi se deželna uprava obvezala, da bo poskrbela za prenosno staležev, priznanje 20.000 lir predjuma na račun božičnih povikov pri plačah in posredne dodatne doklade za 80.000 na 150.000 lir. Važna je zlasti prva zahteva, saj so staleži deželnega odbora sedaj sestavljeni tako, da so na številnih področjih tako imenovane kariere povsem zaprte.

Pred začetkom seje je svetovalec Bettoli (KPI) omenil stavko o sebi in dejal, da vzdržuje deželni odbor neokretnost odnose z službenici. Pristojni odbornik Romano je to trditve zavrnil in dodal, da je deželni odbor sklenil ustanoviti posebno komisijo, ki naj preuči zahteve deželnega odbora. Odbornik je nadalje naglasil, da se deželna uprava obvezuje, da bo uredila vprašanje staležev in preuredila urade deželne uprave.

Na dnevnem redu večeršnje seje je bil zakonski načrt, ki določa nova finančna sredstva za raziskovanje deželnih tal z namenom, da bi ugotovili nova nahajališča čiste vode. Gre za normo, ki dopolnjuje deželna zakonodaja. 21. let 1966 in 21. let 1969 in ki določa v t. namen nadaljnji deželni prispevek v višini 33 milijonov lir na leto za razdobje od letošnjega leta do vključno leta 1975. Porocilec De Biasio (KD) je v uvodnem govoru naglasil, da so finančna sredstva, ki sta jih nakazala prejšnja dva zakona, konec lanskega leta povsem pošla, medtem ko poraba v strani prebivalstva, v industriji, kmetijstvu in drugih dejavnostih nezadržno narašča. Dežela je doslej popisala vsa znana nahajališča vode in Furlaniji - Julijski krajini, nabavila vrsto tehničnih naprav za merjenje površinskih in podzemskih tokov, postavila vrsto merilnih postaj (ob. Nadžij pri Čedadu, ob nekaterih pritokih Tera itd.) ter izvrstila nekaj jaskov (od tega dosega eden globino 250 m), da bi si ustvarila sliko o strukturi tal na področjih silb in vrtov. Predlag. Glavni namen teh raziskav je, da bi posameznim sredstvom v deželi zagotovili ustrezno razpoložljivost čiste vode, po kateri

Obvestilo Sindikata sloverske šole

V ponedeljek, 20. t.m. bo ob 18. uri v dvorani liceja «Dante Alighieri» v UL. Giustiniani zborovanje, ki ga siličujejo sindikalne organizacije sindikov in med njimi tudi Sindikat slovenske šole.

Na dnevnem redu bo razprava o stavkovnem gibanju sindikov. Važno vso profesorje in učitelje, da se zborovanja udeležijo.

tero je treba čedalje globlje v prodnata tla v višjih dolinskih predelih.

V razpravo so posegli svetovalci Cogo, Di Gallo in Rigutto za KD, Trauner za PLI, Di Caporiacco kot neodvisen in Bosari za KPI. Po krajšem zaključnem nastopu porocileca De Biasia je odbornik za javna dela Masutto dejal, da bi vprašanje vode zahtevalo večje finančne naložbe in več strokovnega osebjaja, za kar bi morala v prvi vrsti skrbeti država. Deželna uprava nastopa namreč na tem področju le kot pomožni organ, ki pa je v zadnjih letih vendarle opravil veliko nalogo v korist skupnosti. Masutto je med drugim omenil hudo pomanjkanje vode v Naških dolinah in sodelovanje s Slovenijo pri proučevanju soškega poročja.

Pri glasovanju so se za novo normo izrekle vse svetovalske skupine razen KPI, katere predstavniki so se vzdržali.

Sporočilo SSG abonementom

Uprava SSG sporoča cenjenim abonement Reda F (okoliški), da bo jutri, 18. t.m., ko je na sporedu predstava «Kralj gora in ljudomrznik» za omenjeni abonama stavka avtobusov za vse izredne proge ter za nekatere redne proge. Lepo prosimo abonente iz Nabrezine, Sv. Križa in Sempolaja, da pridejo v nedeljo na predstavo z rednimi avtobusi. Abonente s Colaja, iz Velikega in Malega Repna, Saleza, Trnovca, Praprova, Cerkve, Vizovel in Sestjana (za te kraje bo v nedeljo stavka avtobusov na rednih «rogah») ne prosimo, da si po možnosti ogledajo predstavo «Kralj gora in ljudomrznik» v Kulturnem domu v sledečih dnevih: 16. februarja ob 16. uri, 22. februarja ob 16. uri in 23. februarja ob 16. uri. Vsem abonementom bodo pri blagajni Kulturnega doma povrnjeni stroški za avtobus. Lepo prosimo za razumevanje.

● Upokojenci pomoščilci, ki bi se radi podrobneje seznanili z ugodnostmi novega zakona, ki ga je pred kratkim odobrila italijanski parlament, se lahko zgledajo za vse zadnje informacije na sedežu pokrajinskega sindikata upokojencev v UL. Ponderes 8 vsak dan od 10. do 12. ure ter od 16. do 18. ure, razen ob sobotah popoldne in ob nedeljah.

Obvestilo Sindikata sloverske šole

V ponedeljek, 20. t.m. bo ob 18. uri v dvorani liceja «Dante Alighieri» v UL. Giustiniani zborovanje, ki ga siličujejo sindikalne organizacije sindikov in med njimi tudi Sindikat slovenske šole.

Na dnevnem redu bo razprava o stavkovnem gibanju sindikov. Važno vso profesorje in učitelje, da se zborovanja udeležijo.

Danes se poročita ANITA ZAGAR in SANDI PERTOT

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» jim želi mnogo sreče in zadovoljstva.

ŠPORTNO DRUŠTVO VESNA

priredi danes, 17. februarja v dvorani Ljudskega doma v Križu

Vabila in rezervacije miz na sedežu društva v Križu. Vabljeni!

Pustni ples

Igra ansambel «Kras» od 21. do 4. ure zjutraj.

Vabila in rezervacije miz na sedežu društva v Križu. Vabljeni!

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 17. februarja SILVIN

Sonce vzhaja ob 7.04 in zatone ob 17.34 - Dolžina dneva 10.30 - Luna vzhaja ob 17.59 in zatone ob 6.45

Jutri, NEDELJA, 18. februarja DRAGOSLAVA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,5, najnižja 3,4, ob 19. uri 7,5 stopinje, zračni pritisk 99,4 mb, rahlo narašča, veter 11 km na uro, vzhodni - severovzhodni, vlaga 43-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,2 stopinje

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 16. februarja 1973 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo je 7 oseb.

UMRLI SO: 50-letni Mario Pertout, 72-letni Carlo Bainville, 80-letna Antonia Sergas vd. Parovel, 79-letni Giuseppe Bianco, 63-letna Maria Conetta Chicco por. Ucligari, 74-letna Angela Bellitto por. Del Piero, 74-letni Giuseppe Maseri.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

Al Lloyd, U. Orologio 6 - UL

Diaz 2; Alla Salute, U. Giulia 1; Piccola, U. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica, U. S. Giusto 1; Croce Verde, U. Settefontane 30; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Testa d'Or

U. Mazzini 43.

Ravnateljstvo šole za usposobljenost gradbenih delavcev v Trstu sporoča, da se bo v ponedeljek, 19. februarja ob 18.30 začel na sedežu ENPI v UL. Genova 8 tečaj za gradbene asistente in delovode o preprečitvi nezdob na delu. Predavala bosta deželni ravnatelj ENPI inž. Nerio Ferluga in inž. Spartaco Santinello.

V ponedeljek tečaj za gradbene delovode

Ravnateljstvo šole za usposobljenost gradbenih delavcev v Trstu sporoča, da se bo v ponedeljek, 19. februarja ob 18.30 začel na sedežu ENPI v UL. Genova 8 tečaj za gradbene asistente in delovode o preprečitvi nezdob na delu. Predavala bosta deželni ravnatelj ENPI inž. Nerio Ferluga in inž. Spartaco Santinello.

«Emancipirane žene» v gosteh PD «I. Cankar»

Dramska skupina prosvetnega društva Prosek - Kontovel je sinoči uprizorila v dvorani prosvetne

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1972 - 1973

Sesti abonmajski koncert

Danes, 17. februarja ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

AKADEMSKI KOMORNI ZBOR

COLLEGIUM MUSICUM

iz Beograda

Dirigent: DARINKA MATIC

Solisti:

Vera Milčić sopran

Svetlana Bojčević sopran

Valerija Bogdan sopran

Slobodan Stanković bariton

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29, tel. 418-605) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Ferdinand Raimund

KRALJ GORA IN LJUDOMRZNIK

Romantična igra s petjem in plesom v dveh delih

Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na ogled razstave

SODOBNE SLOVENSKE GRAFIKE

ki je v Kulturnem domu. Odprta je od 10. do 13. ure in od 17. do 19. ure.

Slovenski prosvetni društvi Tabor - Općine

SLOVAN - PADRICE-GROPADA

vabita na

PREŠERNOVO PROSLAVO

danes, 17. februarja ob 20.30 v Prosvetnem domu na Općinah

Sodeležje:

1) Avtorji pesniških listov: Marj. Čuk, Filip Fischer, Andrej Kokot, Ace Mermolja, Jolka Milčič;

2) Recitatorji;

3) Mešani pevski zbor SLOVAN - Padrice - Gropada, moški pevski zbor Tabor - Općine.

Prostovoljni prispevki za obnovo Vietnama

Prosvetno društvo VESNA Križ

priredi jutri, 18. februarja ob 17. uri v Ljudskem domu

IVA - KAKO IN KAJ

Koeficient prodajne cene

V prejšnjem članku smo ponazorili kako lahko je obračunati prodajno ceno v novem režimu davka IVA in obenem kako zagonetna je pravzaprav določitev pravega odstotka marže na čisto nabavno ceno, ki je najvišjeji element in temelj temu obračunu. Oporazimo vemo trgovce, da osredotočijo vso pozornost prav temu vprašanju, ker v rešitvi te točke leži vso problematiko novega davka, glavni vzrok, ki ga je treba počasi in potrpežljivo razvozlati.

Nihče naj ne računa odstotek marže kar tjavdan, ne da bi dobro pomislil, ker ga vsaka lahkotnost kaj lahko zapele v eno ali drugo smer, da bo ceno po nepotrebnem prekoračil ali pa po nepotrebnem znižal. Z nekaj trgovcem smo se po dolgem in mučnem razpravljanju o tem vprašanju, končno prepričali, da je imel človek stalno v mislih izključno le maržo na prodajno ceno in to kot neko fiksno, pribito, neizprosno idejo. Mislimo, da ni potrebno tu omenjati, to trgovci dobro vedo, da je odstotek marže na prodajno ceno nižji od onega na nabavno ceno, vendar moramo ponovno poudariti, da postavijo v vseh računih, ki jih predlagamo v tem in prejšnjem članku, izključno maržo na čisto nabavno ceno, brez davka IVA.

V bistvenem režimu je bilo lahko prodajna cena je pomenila za trgovca odkupnino za blago, režijskih stroškov in njegovega zasluga. DAVEK IGE je imel, in to disto pravilno, kot postranski dodatni strošek in na skupno nabavno ceno, vključno IGE, računalo maržo. V novem režimu marža prodajna ceno strogo ločeno zasluga in skupno za blago, maržo zasluga in režijske, davek IVA, ki ga je plačal dobavitelj in davek IVA, ki ga bo plačal državi. Katero maržo in kaj bo vključil v to maržo? Ni dvoma, da gre tu za maržo na čisto ceno nabave in da vanjo vključi vse režijske stroške, obratovanja, zasluge za njegovo delo in delo njegovih pomočnikov, čisti dobavitelj ali NIKAKOR NE DAVKA IVA, ki ga je plačal ob dobavi blaga in TUDI NE DAVEK IVA, ki ga bo plačal ob trimesični prijavi. Ta dva dela davka IVA vključi v prodajno ceno, da od potrošnika pridobi povrnitev tega, kar je plačal za ta davek. V režijski postojenosti načelno ne sme biti postavljena ena sama lira davka IVA niti kot strošek niti kot dohodek. V zadnjih štirih stvarkih je jedro vsega mehanizma novega davka.

Preudarni trgovci, ki ima tehtno izdelano bilanco lanskega leta pri rokah, vzame razliko med skupno nabavo celotnega leta in skupno prodajo, torej kosmatni dobiček. Če mu ta zadostno krije vso režijsko in dobavniško, izračuna koliko znaša odstotek na nabavo. Če je v nabavi vključeval tudi IGE, kar je skoraj vedno, bo to maržo zvišal za 12 odst. (IGE), torej če je ugotovil recimo 30 odst., bo apliciral 31,20 odst. v novem režimu, ker mora maržo obračunati na čisto nabavno ceno, kakor smo že večkrat po-

udarili. Kdor bilance nima, naj preračuna pri čim večjem številu artiklov, vsaj tistih, ki so odločilni za njegov obrat in si izračuna na povprečno maržo na nabavo. Ker bo v tem primeru zelo črtno primerjal prodajne cene s čistimi cenami po fakturah (brez IGE) bo kar to maržo nesprenjeno uporabil v novem režimu.

Seveda se marža lanskega leta zanesljivo aplicira vs dotlej, dokler se ne pojavijo okolnosti, ki jo lahko spreminjajo, kot so npr. povišanje stroškov režijske, padanje prometa itd.

Sam davek IVA nikakor ne vpliva na režijsko, oziroma na maržo, ker je, kakor se tehniki izražajo, nevtralen, neudeleženi, kolikor to kar trgovca plača dobavitelj pri nabavi in državi ob trimesični vračunu do zadnje lire v ceno potrošniku. Posredno IVA lahko vpliva kolikor se zaradi podražitev utegne skriti potrošnja oziroma promet prodaje. Vendar mislimo, da tudi v tem primeru ni bojazni, živimo v dobi potrošniške civilizacije in še nikoli ni npr. podražitev bencina zajela potrošnje.

Ko je trdno in zanesljivo ugotovilo svojo maržo na čisto nabavo, ko pozna nove nabavne cene po fakturah dobave, ima vsak trgovec na dlani vse podatke, da lahko takoj in na pamet izračuna koliko bo plačal davka IVA dobavitelju in državi in tako zanesljivo obračuna prodajno ceno sproti za vsak kilogram filza ali za kak par nogavico.

Drugače je seveda z artikli, katerim je ceno določena po službenem ceniku (calmieri) ali jo določijo tržišče in konkurenca. Pri teh nam ne preostaja drugega kot, da stalno nadzoruje svoj zaslužek. Kakor? Od prodajne cene odbije davek IVA po navzdoljni alikvoti, odbije čisto nabavno ceno in ostanek je njegova marža. Če je ta marža v odstotku na nabavno ceno nižja od tiste, ki jo pogojijo njegovi obrati, ugotavlja za koliko mu artikel ne nosi.

I. PRIMER
Prodajna cena nekega artikla 1.456 IVA 12% po navzdoljni alikv. (10,7) — 156
Ostane 1.300
Čista nabavna cena pri dobavi —1.000

Kosmatni dobiček (marža) 300
To je 30 odst. na nabavno ceno, odgovarja normalni marži obrata in trgovcu krije vse stroške in svoj zaslužek.

II. PRIMER
Prodajna cena drugega artikla 1.420 IVA 12% po navzd. alikv. (10,7%) — 152
Ostane 1.268
Čista nabavna cena pri dobavi —1.000
Kosmatni dobiček 268

Preudarni trgovci, ki ima tehtno izdelano bilanco lanskega leta pri rokah, vzame razliko med skupno nabavo celotnega leta in skupno prodajo, torej kosmatni dobiček. Če mu ta zadostno krije vso režijsko in dobavniško, izračuna koliko znaša odstotek na nabavo. Če je v nabavi vključeval tudi IGE, kar je skoraj vedno, bo to maržo zvišal za 12 odst. (IGE), torej če je ugotovil recimo 30 odst., bo apliciral 31,20 odst. v novem režimu, ker mora maržo obračunati na čisto nabavno ceno, kakor smo že večkrat po-

udarili. Kdor bilance nima, naj preračuna pri čim večjem številu artiklov, vsaj tistih, ki so odločilni za njegov obrat in si izračuna na povprečno maržo na nabavo. Ker bo v tem primeru zelo črtno primerjal prodajne cene s čistimi cenami po fakturah (brez IGE) bo kar to maržo nesprenjeno uporabil v novem režimu.

Seveda se marža lanskega leta zanesljivo aplicira vs dotlej, dokler se ne pojavijo okolnosti, ki jo lahko spreminjajo, kot so npr. povišanje stroškov režijske, padanje prometa itd.

Sam davek IVA nikakor ne vpliva na režijsko, oziroma na maržo, ker je, kakor se tehniki izražajo, nevtralen, neudeleženi, kolikor to kar trgovca plača dobavitelj pri nabavi in državi ob trimesični vračunu do zadnje lire v ceno potrošniku. Posredno IVA lahko vpliva kolikor se zaradi podražitev utegne skriti potrošnja oziroma promet prodaje. Vendar mislimo, da tudi v tem primeru ni bojazni, živimo v dobi potrošniške civilizacije in še nikoli ni npr. podražitev bencina zajela potrošnje.

Ko je trdno in zanesljivo ugotovilo svojo maržo na čisto nabavo, ko pozna nove nabavne cene po fakturah dobave, ima vsak trgovec na dlani vse podatke, da lahko takoj in na pamet izračuna koliko bo plačal davka IVA dobavitelju in državi in tako zanesljivo obračuna prodajno ceno sproti za vsak kilogram filza ali za kak par nogavico.

Drugače je seveda z artikli, katerim je ceno določena po službenem ceniku (calmieri) ali jo določijo tržišče in konkurenca. Pri teh nam ne preostaja drugega kot, da stalno nadzoruje svoj zaslužek. Kakor? Od prodajne cene odbije davek IVA po navzdoljni alikvoti, odbije čisto nabavno ceno in ostanek je njegova marža. Če je ta marža v odstotku na nabavno ceno nižja od tiste, ki jo pogojijo njegovi obrati, ugotavlja za koliko mu artikel ne nosi.

GORIŠKI DNEVNIK

KLJUB PONUDBI DEMOKRISTJANOV

V Tržiču socialisti odklonili vstop v tristransko koalicio leve sredine

Za debato o proračunu bo KD potrebovala podporo socialdemokratov
Kmalu bo začel delovati medobinski konzorcij za avtobusne prevoze

S kakšnimi glasovi bodo odobrili letošnji občinski proračun v tržički občinski upravi? Bodo našli najmanj dva svetovalca, ki n pripadajo demokršćanski stranki, da bosta podprla proračun, ki ga bo odbor predložil v odobritev občinskemu svetilu?

Sedanjí enobavni demokršćanski odbor lahko računa namreč samo na 14 svetovalcev, ki pripadajo večinski stranki. Dosegli so ta odbor podpirali od zunaj trije socialisti in dva socialdemokrata, ni pa mogoče vedeti kako bo v bodoče.

Do lanskega maja so v Tržiču upravljali občino skupno demokršćani in socialisti. Prišlo je do trenja v upravnem odboru, konzorciju, za industrijsko ceno, nato so socialisti izstopili iz občinskega odbora in od zunaj v večini primerov podpirali njegovo delovanje.

Pred nekaj dnevi je tržičko vodstvo kršćanske demokracije povabilo na sestanke tako socialiste kot socialdemokrate in republikance, torej stranke leve sredine. Medtem ko so se socialdemokrati in republikanci (slednji sicer nimajo v tržičkem občinskem svetu nobenega svetovalca) izrekli za popolno levosrednjo koalicio, so se socialisti izrekli za obnovo prejšnjega dvostranskega koalicijskega PS. Ob trinem sodelovanju s socialdemokrati sploh ne razpravljajo. Na sestanku med zastopniki kršćanske demokracije in socialistične stranke, so slednji zelo jasno izrazili to svojo stališče. Vodstvo KD pa želi sestaviti tako koalicio, v kateri bi bile zastopane vse levosredinske stranke.

Kaže torej, da je KD v zagoni. V resnici morda ni tako, ker bosta dva socialdemokratska svetovalca skoraj gotovo glasovala za proračun in tako rešila enobavni odbor. Ne izključujejo možnosti dvobavne koalicijske, tokrat med KD in PSDI.

Do določenih trenj je prišlo tudi na zadnji, torkovski seji občinskega sveta, ko so hoteli demokršćani izvoliti v občinsko gradbeno komisijo samo enega predstavnika socialistične stranke. Prej sta bila v tej komisiji dva socialisti. Za večjo prisotnost PSI v tej komisiji se je zavzel tudi zastopnik komunistične partije Saggini.

Kmalu bodo ustanovili medobinski konzorcij za avtobusne prevoze. V tem bodo zastopniki občine Tržič in vseh okoliških občin.

V ponedeljek na občini razprava o proračunu mestnega podjetja

Ponovna seja občinskega sveta v Gorici bo v ponedeljek ob 18.30. Na dnevnem redu imajo predvsem letošnji proračun občinskega podjetja za dobavo vode, metana, elektrike in za mestne avtobuse. Poleg župana bosta ob tej priliki, kot običajno, svetovalcem poročala, tehnični in administrativni ravnatelj podjetja.

Med drugimi točkami na dnevnem redu so nekatera vprašanja, ki zanimajo občinsko osebo, izvolitev komisije za vprašanja brivskih in frizerskih salonov, izvolitev zastopnika v državnem zavodu za industrijo in obrt. Med drugim je na dnevnem redu tudi sklep o sporu med občino in tvrdko, ki je lastnik hotela pred južnim kolodvorom. Spor je nastal zaradi plačila trošarine na gradbeni material.

Veliko snega na Lokvah in Livku

Turistična zveza v Novi Gorici nam je javila, da so snežne razmere na smučiščih zelo dobre. Na Lokvah je bila večeraj zjutraj temperatura 8 stopinj pod ničlo, vreme je bilo jasno, snega je bilo 35 cm, cestni dohod je mogoč, saj je cesta spluzena, vlečnice delujejo.

Domačin Marino Pečenik je prejšnji mesec odprl pri Domju trgovino z avtomobilskimi nadomestnimi deli, ki je bila za ta predel skoraj nujna.

Na Livku je bilo prav tako večeraj zjutraj minus 7 stopinj, snega je bilo 70 centimetrov, dohodna cesta je čista, vlečnice delujejo. Tudi ponoči, če je najmanj 8 smučarjev.

Župan v smislu čl. 136 enotnega besedila za krajevne finance, odobrenega z dekretom 14. 9. 1931 št. 1175 opozarja zainteresirane, da morajo s 1. marcem 1973 vsi psi vseh kategorij nositi značke za leto 1973.

Značke so na razpolago pri delniku UL — Davki in občinski pristojbine (Largo Granatieri št. 2/III, soba št. 272) proti predložitvi prošilovega dokumenta o istovetnosti.

Padec delavca na Majnici

V splošno bolnišnico so v četrtek pozno zvečer prepeljali 50-letnega delavca iz Gradišča, Ul. Aquileia 51, Alfreda Fuma, ki se je ponesrečil z mopedom na Majnici. Zdrav-

nikom ni znal delavce povedati vzrokov nesreče. Kaže, da je treba krivdo pripisati tem in zato ni možno videti poti. V bolnišnici bo ostal 30 dni zaradi zloma leve ključnice in lažjega možganskega pretrsa.

Prometna nesreča dveh priletnih žensk

Pri San Giovanni ob Nadiži se je večeraj pripetila prometna nesreča, pri kateri sta se ranili dve priletni ženski, ki sta se vozili na fiat 850. Gre za 75-letno gospodnjo Ady Crinovero iz Corna di Rosazza in njeno sestro, 73-letno Livio. Sestri sta iz stranske ulice privozili na glavno cesto ravno v trenutku, ko je iz Gorice privozil avtomobil, v katerem se je vozila 24-letna Ileana Pomarizich iz Butirja. Ranjeni sestri, so odpeljali v krminsko bolnišnico, kjer se bosta zdravili osem dni.

OB KRIZI DELAVSKIH STANOVANJ

Po 50 in več prošenj za vsako dograjeno ljudsko stanovanje

Stanovanja proste zasebne gradnje so za delavce in uračnike predraga ter nedosegljiva

V program borbe za obnovo delovne pogodbe in uveljavitev drugih pravic so postavili kovinarji tudi zahtevo za dosledno in pospešeno izvedbo zakona št. 865, ki naj bi preprečil spekulacije pri gradnji stanovanj na škodo ljudskih gradenj.

Kriza na področju ljudskih stanovanj na Goriškem se je v zadnjem času še zaostрила. Medtem ko so zgradili še nova stanovanja luksuznega tipa, ki jih ne morejo oddati v najem, ker so najemnine nedosegljive za delavce in uradnike, pa je po drugi strani v stalnem porastu povpraševanje po cenejših stanovanjih v ljudskih hišah in v zadnjem času je bilo tudi na Goriškem za vsako novo stanovanje dve vrste po 50 in tudi več prošenj.

Najemnine za zasebna stanovanja na prostem trgu, ponudbe in povpraševanja, so se podražile za nadaljnjih okrog 30 odst. in se danes zahtevajo hišni lastniki po 50-60 tisoč lir in več mesečne najemnine.

Kot rečeno obstaja zakon 865, ki naj bi vsaj za silo uredil tudi stanovanjsko vprašanje, ki pa ga sedanja vlada desnega centra skuša ovirati pri njegovi izvedbi. To je očitno sprito dejstva, da vlada odlašala s priznanjem pravice delnim uravnavam, da bi odločevala tudi v stanovanjskem problemu, da noče dati na razpolago pristojnim občinam potrebnih finančnih sredstev za odkup za ljudske gradnje potrebne zemljišče in za izvedbo potrebnih infrastrukturnih del, kot so dohodne ceste, kanalizacija, napeljava vode, elektrike, plina itd., ter da pripravila predlog za spremembo določil zakona 865 na slabše.

Delavci in drugi prizadeti občani delavskega in srednjega sloja so zato odločeni, da silno vztrajajo pri zahtevi, da je treba zakon št. 865 izvesti v sprejeti obliki in v celoti, če hočemo doseči večje število primernih stanovanj, ki bodo po ceni dosegljive za žep delovnega človeka in bodo po svoji kakovosti lahko zadostila njegovim potrebam po primernem stanovanju. Levčarske stranke so zahtevale tudi nadaljnje podaljšanje stanovanjske zapore do leta 1975, da bi v sedanjih stanovanjskih krizi preprečili spekulacijo z na- D'Urso 3,8 milijona (259.000); Sergio Falzari 3,3 milijona (222.000); Giuseppe Favero 3,7 milijona (196 tisoč); Eugenio Favero 3,4 milijona (127.000); industrijski izvedenec Lino Ferigo 4,4 milijona (242.000); Lino Slavko Ferletič 3,1 milijona (149.000); kapetan vojske Giovanni Ferrara 3,9 milijona (204.000); u radnik Mario Ferrara 3,8 milijona (153.000); inž. Nevio Finetto 4 milijona (196.000); uradnik Pier Luigi Fornasier 3,6 milijona (243.000); uradnik Ferruccio Franchi 4 milijona (203.000); Bruna Franzotti 3,5 milijona (229.000); uradnik Mario de Galateo 3,4 milijona (162.000); Dante Gallabresi 3,2 milijona (138 tisoč); dr. Franco Gallarotti 3,9 milijona (208.000); dr. Mario Gallas 3 milijona (133.000); geometer Andrea Gamba 3,1 milijona (145.000); dr. Carlo Garra 3 milijona (138.000); profesor Giammaria Gasparini 3,2 milijona (168.000); uradnik dr. Mario Gasparini 3,2 milijona (134.000); Ettore Gioseffi 3,3 milijona (174 tisoč); uradnik Franco Gismano 4 milijona (205.000); zdravnik prof. Antonio Gobbo 3,8 milijona (185.000); Gianfranco Gorini 3,6 milijona (194 tisoč); Renzo Goriuzzi 4,5 milijona (181.000); uradnik Amortio Grandini 3,9 milijona (178.000); Angelino Grinovero 4,5 milijona (187.000); Bruna Grion 4,4 milijona (289.000); zdravnik prof. Ermanno Grosovin 3 milijona (166.000); Guido Grusovin 3,6 milijona (188.000); dr. Paolo Grusovin 3,9 milijona (216.000); Gui. do Guerriore 3,7 milijona (173.000); dr. Claudio Jacob 3,3 milijona (148 tisoč); Giovanni Inzirillo 3,7 mi-

Nadaljujemo z objavjo seznama goriških davkoplačevalcev, ki so obdavčeni s komplementarnim davkom za vsote od 3. do 5. milijonov lir:

Uradnik Emilio Danelon 3,4 milijona (183.000); dr. Francesco Danelon 4,6 milijona (323.000); Giovanni Danelon 3,6 milijona (182.000); industrijski izvedenec Paolo Debeus 3,9 milijona (155.000); zdravnik dr. Giovanni De Castro 4,7 milijona (313.000); uradnik Arturo Colle 3,9 milijona (282.000); zdravnik dr. Giuseppe Del Franco 4 milijona (127 tisoč); Aldo Del Nevo 3 milijona (149.000); zdravnik prof. Onorato Del Piero 4,4 milijona (295.000); Bruno De Marchi 3,8 milijona (174 tisoč); Renzo De Pieris 3 milijona (195.000); Vittorio De Rocco 4,4 milijona (340.000); Giuseppe Devetgar 3,1 milijona (137.000); Giovanni Di Barbara 3,2 milijona (148.000); zdravnik prof. Antonio Di Maria 4 milijona (161.000); učitelj Livio Di Zorzi 3,2 milijona (162.000); uradnik Antonietta Duca 3,7 milijona (261.000); zdravnik prof. Angelo D'Urso 3,8 milijona (259.000); Sergio Falzari 3,3 milijona (222.000); Giuseppe Favero 3,7 milijona (196 tisoč); Eugenio Favero 3,4 milijona (127.000); industrijski izvedenec Lino Ferigo 4,4 milijona (242.000); Lino Slavko Ferletič 3,1 milijona (149.000); kapetan vojske Giovanni Ferrara 3,9 milijona (204.000); uradnik Mario Ferrara 3,8 milijona (153.000); inž. Nevio Finetto 4 milijona (196.000); uradnik Pier Luigi Fornasier 3,6 milijona (243.000); uradnik Ferruccio Franchi 4 milijona (203.000); Bruna Franzotti 3,5 milijona (229.000); uradnik Mario de Galateo 3,4 milijona (162.000); Dante Gallabresi 3,2 milijona (138 tisoč); dr. Franco Gallarotti 3,9 milijona (208.000); dr. Mario Gallas 3 milijona (133.000); geometer Andrea Gamba 3,1 milijona (145.000); dr. Carlo Garra 3 milijona (138.000); profesor Giammaria Gasparini 3,2 milijona (168.000); uradnik dr. Mario Gasparini 3,2 milijona (134.000); Ettore Gioseffi 3,3 milijona (174 tisoč); uradnik Franco Gismano 4 milijona (205.000); zdravnik prof. Antonio Gobbo 3,8 milijona (185.000); Gianfranco Gorini 3,6 milijona (194 tisoč); Renzo Goriuzzi 4,5 milijona (181.000); uradnik Amortio Grandini 3,9 milijona (178.000); Angelino Grinovero 4,5 milijona (187.000); Bruna Grion 4,4 milijona (289.000); zdravnik prof. Ermanno Grosovin 3 milijona (166.000); Guido Grusovin 3,6 milijona (188.000); dr. Paolo Grusovin 3,9 milijona (216.000); Gui. do Guerriore 3,7 milijona (173.000); dr. Claudio Jacob 3,3 milijona (148 tisoč); Giovanni Inzirillo 3,7 mi-

Zanimivo predavanje o zamejskih Slovencih

Dijakom, ki obiskujejo 4. razred gimnazije »V. Pilon« v Ajdovščini in ki bodo letos imeli zrelostne izpite, je večeraj govoril o slovenski narodnostni skupnosti v Italiji urednik Primorskega dnevnika in član izvršnega odbora SKGZ Bogo Samsa. Poudaril je, da predavanje je del marksističnega krožek ajdovske gimnazije, da bi se dija-

POBUDA DEMOKRATIČNIH SIL

Prispevajmo za obnovo porušenega Vietnama

Doberdobska občina vabi domačine, da prispevajo po svojih močeh - Občinski svet odobril znesek 120.000 Lr

Javne ustanove, društva stranke in posamezniki so pričeli akcije za nabiranje denarja za obnovo porušenega Vietnama. Poročali smo že, da so v ponedeljek v pokrajinskem svetu sklenili, da bodo v ta namen določili najbrž milijon lir in svoj prispevek bodo dali tudi pokrajinski svetovalci.

Podoben sklep je sprejel tudi občinski svet v Doberdolu. Tu so sklenili dati v ta namen 120.000 lir, ki jih bodo poslali rimskemu odboru Comitato Italia-Linea Vietnam. Županstvo vabi vse občane, da prispevajo po svojih močeh. Dovoljci lahko prinesejo svoj prispevek na občino (prispevke sprejema ekonom) ali pa direktno na kateži na tekoči račun št. 36210, Comitato Italia-Linea Vietnam, Istituto bancario Italiano, agenzia n. 1, Piazza Colonna 1, Roma.

Jutri ob 9.30 bodo imeli v restavraciji Donatella na Trgu Batisti šahovsko tekmovalenje.

Prosvetno društvo BRISKI GRIC Števerjan

priredi d a n e s . 17. februarja v dvorani na Valerisču ob 20.30

Prešernovo proslavo

Program: priložnostni govor, recitacije domačih recitatorjev, nastop mešanega pevskega zbora »Briski gric« in moškega zbora »Oton Župančič«.

Mladinski krožek v Gorici priredi v torek, 20. februarja ob 20.30 v dvorani »G. Gregorčič« (Verdijev korzo 13), literarno srečanje z

IVANKO HERGOLD in MARJEM ČUKOM

ter odprtje razstave

FRANKA VECCHIETA

Razstava bo odprta do 1. marca vsak dan od 17.30 do 20. ure.

Razna obvestila

Smučarski odsek SPD obvešča zainteresirane, da napovedane tekme v slalomu za netekmovalce na Lahnah ne bo zaradi premajhnega števila vpisanih.

Pokrajinski zavod INAM sporoča, da se je zdravnik dr. Fabio Beltrame preselil in da bodo morali vsi zavarovanci INAM izbrati drugega zdravnika. Ime novega zdravnika morajo javiti na urad INAM v Ul. Della Bona.

Prosvetno društvo »Jerero« iz Doberdola priredi jutri, v nedeljo, 18. februarja ob 18. uri v domači prosvetni dvorani PREŠERNOVO PROSLAVO. Sodelovali bodo recitatorji in recitatorji Mladinskega krožka iz Gorice, govoril bo visokolep Ace Mermolja iz Gorice, nastopel bo moški pevski zbor »O. Župančič« iz Standaža. Vsi vaščani toplo vabljeni!

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 25. februarja s smučarski in družinski izlet z avtobusom v S. Stefano di Cadore ob priliki smučarskih tekem, ki jih organizira CAI. Vpisovanja na seždu, Ul. Malta, do 22. februarja.

Pokrajinski vodstvo ANPI za Goriško je poslalo tajništvo Nove delavske zbornice - CGIL v Trstu solidarnostno izjavo ob fašističnem atentatu na sedež sindikata prejšnjega tedna. Vlado komisarju v Trstu so poslali brzojavko, s katero zahtevajo, da policija odkrije krivce tega početja.

Predavanja

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v sredo, 21. februarja ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Verdijevem korzu 13 tretje sezonsko predavanje z naslovom »GORISKI IN KRASKI SVET KANINSKEGA PO-GORJA«. Predaval bo prof. Jurij Kunaver iz Ljubljane, član PD Ljubljana - matica. Predavatelj je znani planinec in geograf, ki je že več let raziskoval svet Kaninskega pogorja. Zaradi tega bo predavanje izredno zanimivo.

Kino

Gorica

VERDI 16.30-22.00 »L'ultimo buscadero«. S. McQueen. Barvni film. CORSO 16.30-22.00 »La cosa buffa«. G. Morandi in O. Piccolo. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedano.

CENTRALE 17.00-21.30 »Quella strega di Pippi Calzelunghe«. I. Nilsson in M. Persson. Barvni film. MODERNISSIMO 17.15-22.00 »Rapporto sulle esperienze sessuali di tre ragazze bene«. J. Grade in L. Merenda. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

VITTORIA 17.15-22.00 »Quando le donne si chiamavano madonne«. E. Fenech in V. Caprioli. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržiš

AZZURRO 17.00 »Più forte, ragazzini«. Terence Hill. Bud Spencer. EXCELSIOR 16.00 »Corvo rosso non avrai il mio scalpo«. Barvni film. PRINCIPE 17.30 »Pomi d'ottone e manici di scopa«. Barvna risanka.

Nova Gorica

Soča »Smrtonosna pista«, ameriški barvni film — ob 18. in 20. SVOBODA »Jaz žena«, danski barvni film — ob 18. in 20. DESKLE »Pregršeni vikar«, švedski barvni film — ob 17. in 19.30. RENČE »Skaramuševe prigode«, italijanski barvni film — ob 19. PRVAČINA Prosto.

KANAL »Plavalasi maščevalec«, ameriški barvni film — ob 20.

DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 83349.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Roselli, tel. 72340.

ČE BONSKI SENAT RATIFICIRA FRANCOŠKO-NEMŠKO POGODBO

Nacistični vojni zločinci pridejo res pred sodišče?

Je bila «klavzula» resnična ovira ali le izgovor? - Okoli 300 velikih zločincev mirno živi v Nemčiji in jim oblasti ne morejo (ali nočejo) do živlega

BONN, 16. — O tem, da so bile zahodnonemške tudi avstrijske oblasti dokaj blage nasproti bivšim nacističnim zločincem, ni potrebno posebej govoriti. Inženir Wiesenthal, ki vodi na Dunaju judovsko središče za ugotavljanje vojnih zločinov in zbira podatke proti posameznim vojnim zločincem, je ob neki priložnosti zapisal, da bi mogli v Nemčiji obsojiti kot vojne zločince najmanj sto tisoč ljudi. Sedaj, ko se bližajo 28. obletnici prenehanja druge svetovne vojne, ko bi bili morali mnogi nacisti in njihovi sodelavci sedeti na zatožni klopi, prihaja iz zahodnonemških krogov zanimiva ugotovitev, da živi v Zahodni Nemčiji povsem mirno in v mnogih primerih zelo udobno življenje okoli 300 zahodnonemških državljanov, ki so bili obsojeni kot vojni zločinci, ki pa jim zahodnonemške oblasti «ne morejo do živlega», ker da jim to preprečuje neka zakonska anomalija, ki so jo zakrili veliki zahodni zavezniki in sicer Američani, Angličani in Francozi. Do zakonskega zapleta naj bi bilo prišlo ob koncu vojne, ko so «trije veliki zahodni zavezniki» vsilili zahodnonemški zakonodaji klavzulo, da zahodnonemška sodišča ne smejo obravnavati primerov, ki bi jih obravnavala sodišča treh zahodnozavezniških dežel v sami Nemčiji, ali pa tudi posamezna sodišča v Franciji, v Angliji ali v ZDA proti nemškim vojnim zločincem. Zato so postali «nedotakljivi» mnogi nemški vojni zločinci, ki so jim že sodila in jih obsodili francoska in angleška sodišča. Zahodni zavezniški so se baje bali, da bo nemška sodna oblast preveč blaga do svojih zločincev in so hoteli preprečiti to s tem, da so prevzeli nase nalogo za upravljanje nacističnih zločincev. Kolikor pa je v zahodnih krogih sploh bilo kaj doobreteljnih zločincev iz družbe, je še ta splahnela že leta 1948, ko se je med Vzhodom in Zahodom začela hladna vojna in ko so za zločince zavezniški iskali med zahodnimi Nemci simpatije, rekli bi celo zavezniški za primer, če bi prišlo do kaj hujšega s Sovjetsko zvezo in s socialističnim svetom na sploh.

Sedaj pa kaže, da bi se ta pravna anomalija, ki so jo zahodni zavezniški vsilili Nemčiji, morda odpravili. Pred Bundestrat, torej pred bonksi senat bo prišel dogovor glede tega med Parizom in Bonnom, ki je bil sprejet pred dvema letoma in ki bi bo ali o-mogočil zahodnonemskim sodiščem, da sodijo bivšim nacističnim zločincem, ki so v času nacistične okupacije Francije «delovali» na ozemlju Francije in ki so jih, pa čeprav v odsotnosti, že obsodila francoska sodišča.

Francoska sodišča so bila kot po vojni dokaj aktivna in so obsodila nič manj kot 1400 bivših nacistov za njihove zločine med

nacistično zasedbo. Od teh 1040 zločincev jih bi lahko prišlo pred zahodnonemška sodišča sedaj le kakih 300, ki bi jim mogli soditi zaradi umorov ali sodelovanja pri pokolu. Ljudje, ki se na sodne in politične razmere v Zahodni Nemčiji temeljite spoznajo, pa menijo, da se bo to število še krepko skrčilo in to tudi v primeru, če bi oba bona sodna ratificirala francosko - zahodnonemško ustrezno pogodbo. Zahodnonemška sodišča bodo baje na letela na velike «težave» pri zbiranju podatkov in dokaznega gradiva. Tako pravijo na eni strani. Na drugi pa menijo, da se marsikomu izmed ljudi, ki bi morali priti pred sodišče, ni treba bati, da bi ga motili v njegovem mirnem in udobnem življenju, kajti politične razmere v Zahodni Nemčiji in v svetu ne dopuščajo, da bi se ponovno privleklo stvari, ki bi razburkale že ustaljen mir.

Naj bo kakorkoli, zahodnonemški vodilni ljudje so glede tega dokaj skeptični, pa čeprav se tu in tam kaže tudi malo dobre volje in čeprav je hkrati res, da bo ali bi ta zakonski ukrep zaje-l v glavnem emajne ribe in ne velikih zločincev. Toda ne glede na to, da bi žele pri pred sodišča bolj majhne ribe, bi ne bilo napak, da se o nacističnih zločinstvih ponovno spregovori, da se ponovno prebudi nekoliko dre-mavo javno mnenje, ki v zadnjih letih dopušča mednarodnim neofašističnim silam, da ponovno dvigajo glave.

V Bonnu se govori tudi o posameznikih, ki bi v zvezi s tem prišli pred sodišče. Eden teh je na primer poveljnik pariškega gestapa Kurt Lischka. O njem se je govorilo že velikokrat, posled-njič tudi pred nedavnim. Veliko se je o njem govorilo tudi leta 1968, ko je ena izmed nacistič-nih žrtve Beate Klarsfeld oklofuta-ta tedanjega zahodnonemškega kanclerja Georga Kiesingerja, da bi s tem prebudila vest zahodnih Nemcev proti nacističnim zločin-cem, konkretno proti Kurtu Lisch-ki, ki kljub težki vesti nemoteno živi v Koelnu. Tedaj so Judinjo, ki je od številne družine edina ostala pri življenju, tudi aretirali, aretirali so jo ponovno de-cembra lani, ker je v istem smislu demonstriral pred bonksim parlamentom. Sedaj pa bo Klarsfeldova vendarle doživela zadoščenje.

Toda ne samo Beate Klarsfeld, pač pa tudi drugi bivši jetniki nacističnih taborišč zahtevajo ratifikacijo pogodbe med Francijo in Zahodno Nemčijo. Ti bivši jetniki najvajo poleg Lischke še tudi ime Herberta Hagena, ki je vo-dil nacistično policijo v Bordeauxu, nadalje ime Egon Zillija, biv-šega poveljnika koncentracijskega taborišča, nadalje se omenja ime Klaus Barbieja, šefa gestapa v Lyonu, ki živi sedaj v La Paz, torej v prestolnici Bolivije pod lažnim imenom Klaus Altmann.

Kakor je znano, je bil Klaus Barbie Klaus Altmann šef gestapa v Lyonu, ki je mučil in po-bil vse vodstvo tamkajšnjega od-poraškega gibanja. Zaradi tega ga je francosko sodišče takoj ob koncu vojne obsodilo na smrt. Francija je tudi zahtevala izro-čitev vojnega zločince, toda bol-jijska vlada je na zahtevo nega-tivno odgovorila, češ da ne more ugotoviti, ali je Klaus Altmann zares bivši Klaus Barbie.

Kurt Lischka je kriv smrti ti-sočev Judov. Toda ne gre samo za deportacije Judov in antifaš-istov iz Francije, pač pa je Lisch-ka prišel v Pariz potem, ko se je naš Jud in rodoljubi znesel v vzhodni Evropi.

Ce smo ta svoj prikaz začeli z ugotovitvijo, da so bile nemške sodne in tudi politične oblasti zelo velikodušne nasproti nacistič-nim zločincem, nasproti tudi ob koncu ponovno poraziti. In to v smislu protestov francoskih antifašistov, francoskih žrtve na-cizma, ki so zbrali celo goro do-kumentov, ki dokazujejo, kako so zahodnonemške oblasti dopuščale bivšim nacističnim zločincem mir-no življenje in se le izgovarjale na klavzule zahodnih zaveznikov, ki da jim večje roke. V zvezi s tem so na primer navedli in na-vaajo primer esesovskega gene-rala Heinricha Lammerdinga, ki je imel na vesti na tisoče smr-ti in bil kar trikrat obsojen na smrt, pa so ga zahodnonemške oblasti pustile pri miru, tako da je kot najbolj pošten človek za-tisnil svoje «trudne oči» doma na strani.

Pablo Neruda, ki je star 68 let, je odločno na strani sedanje čilske vlade, ki jo vodi Allende. Sedanja zbirka poezij, ki napada Nixona, ni prva njegova zbirka političnih pesmi, kajti Neruda je napisal že veliko poezij in hvalnic, na primer Fidelu Castru Maoecungu in v dav-nih davnih časih tudi samemu Sta-linu. Ne bomo se spuščali v oce-ni to teh poezij, pa čeprav literarni kritiki pravijo, da je njegova li-rika veliko boljša od političnih pesmi. Toda naj bo kakorkoli Neruda je zavzet pesnik, ki svojih verzov ne sestavlja le za to, da bi udžival nad njimi kak «nepri-stranski, objektivni» in «literar-no tenkočutni» kritik, pač pa je svojo muzo vpregel tudi v borbo za bolj pošten svet.

Nobelovec Pablo Neruda napada Nixona

SANTIAGO (Čile), 16. — Pred nedavnim smo mogli zabeležiti vest, da je čilski veleposlanik v Parizu Pablo Neruda zapustil fran-cosko prestolnico, da bi odšel v domovino in se dal na razpolago predsedniku Allendeju v borbi pro-ti nazadnjaškim silam v Čilu, ki pod vplivom ZDA rovarijo proti sedanji vladi, da bi spravili v o-blasti socialistični Allendeja. Danes pa prihaja vest, da je bivši čilski ambasador v Parizu, o katerem je govor, in sicer nobelovec in čilski pesnik Pablo Neruda izdal novo zbirko svojih poezij, v katerih na-pada predsednika ZDA Nixona, ki ga označuje kot «analfabeta, ki je želen tuje krvi», «sakala» na tudi kot «miš brez izhoda».

Ti izrazi so zelo ostri in bi jih človek ne pripisal pesniku, še naj-manj plemenitemu Nobelovemu na-grajencu, toda po vsem, kar se je zadnja leta dogajalo v svetu, pred-vsem v Vietnamu in v Indokini, sploh in po raznih dogodkih v sa-mem Čilu, kjer so številni ameri-ški agenti škvali ljudstvo proti Allendeju, ker da je s podpiranja-njem raznih industrij otežkočil živ-ljenje, vsem ko je dejansko le izlo-čilo tuj oziroma severnoameri-ški kapital, je razumljivo, da Ne-ruda kot napreden človek in izraz-itelj marksizma, ni mogel stati ob strani.

Pablo Neruda, ki je star 68 let, je odločno na strani sedanje čilske vlade, ki jo vodi Allende. Sedanja zbirka poezij, ki napada Nixona, ni prva njegova zbirka političnih pesmi, kajti Neruda je napisal že veliko poezij in hvalnic, na primer Fidelu Castru Maoecungu in v dav-nih davnih časih tudi samemu Sta-linu. Ne bomo se spuščali v oce-ni to teh poezij, pa čeprav literarni kritiki pravijo, da je njegova li-rika veliko boljša od političnih pesmi. Toda naj bo kakorkoli Neruda je zavzet pesnik, ki svojih verzov ne sestavlja le za to, da bi udžival nad njimi kak «nepri-stranski, objektivni» in «literar-no tenkočutni» kritik, pač pa je svojo muzo vpregel tudi v borbo za bolj pošten svet.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Preveč ambiciozni ste in to vam ogra-žava vsako možnost za uspeh. Spoznali boste zelo prijetno osebo. BIK (od 21.4. do 20.5.) Idej boste imeli na pretek. Teže bo te ideje izvesti. Odlično razumevanje z osebo, na katero ste se navezali. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Če je le možno, se držite bolj svojih opravkov. Bodite optimisti, nekdo vas ljubi. RAK (od 23.6. do 22.7.) Naleteli boste na ovire, ki jih niste pričakovali. Naj vas pa ne spravijo iz ravnotežja. V družini napetost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne utvar-jajte si, da vam bodo uspehi o-hranili sloves. Če hočete uspeti, za-vijajte rokave. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Pre-vidni bodite, ker bi vas neka napa-ka mogla spraviti v težaven polo-žaj. Neka oseba vam bo zaupala svoje tajnosti. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zadovoljiv dan, v kolikor nimate prevelikih zahtev. Imeli boste o-pravko z občinstvom. Bodite veli-kočudni. SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Držite se že vplelane poti, kajti

Motiv iz Repentabra

(Foto M. Magajna)

PRED 18 LETI SO OSVOJILI 8611 M VISOKI «K 2»

Močna italijanska odprava pripravljena za na Everest

Glavno breme bo tokrat prevzela nase vojska - S helikopterji bodo zelo številni odpravi pomagali spraviti prtljago in opremo v gore

Po skoraj 20 letih od zmage nad drugo najvišjo goro sveta - K2 - pripravila Italija novo ve-liko gorsko odpravo. Industrijec Guido Monzino, ki se za razve-dilo podaja na težka potovanja v gore in ledene pušave, bo vo-dil močno odpravo, ki bo sku-šala doseči vrh Everesta, torej vrh najvišje gore na Zemlji s 8848 m nadmorske višine.

Odprava se prav sedaj pri-pravlja na pot v Nepal. Vso o-premo bodo prepeglali v Katman-du z vojaškimi letali in alpinisti sami se bodo na pot odpra-vili obično kasneje. Značilna bo za to ekspedicijsko veliko meha-nizacija. Od Katmanduja skoraj do baznega taborišča, neke na višini 5000 metrov, bodo vseh približno 15 ton tovora prepelja-li s helikopterji vrste agusta. Pi-loti so se naložili izučili za po-lete na velikih višinah in tudi helikopterja bosta primerno o-premljena. S to potezo bodo al-pinistom prihranili kakih 14 dni hoje od Katmanduja do baznega taborišča in se rešili cele vrste težav, ki jih zahteva vojska ka-kih 500-600 nosačev, potrebnih za tak tovor. Odlično bo poskrbje-ljo tudi za radijske zveze med visokimi taborišči, bazo in ita-lijskim poslanštvom v Katmanduju in domovino.

Alpiniste so izbrali med po-sebnimi vojaškimi športnimi sku-pinami. Poleg Monzina bodo v Nepal odpotovali policisti Floren-zo Vanzetta, Luigi Bernardi in Francozi, finančni stražniki Pier Luigi Marconi, Aurelio De Zotti in Aldo Leviti ter orožniki Sa-bere, Nemela in Suttenthaler. Za posebno dobro alpinista vijača Suttenthaler in Leviti. Slednji je že večkrat plezal v navezi s slo-vitnim južnim Tirolcem Messner-jem.

Vsi izbrani alpinisti so bili zdravniško strogo pregledani in pripravljeni je tudi nekaj re-zerv. Naskok na Everest bodo o-pravili v maju. Prvi dnevi ju-nija znajo namreč že privedi monsunске padavine, ki so v Hi-malaji pravi plazovi snega, ki onemogočajo sleherni visokogor-sko dejavnost, v dolinah pa re-ko tako naraslo, da so do skraj-nosti otežkočeni premiki. April naj bi razne naveze izkoristile za aklimatizacijo na velike nad-morske višine in za opremo po-ti po močvirni steni Everesta. Seveda bodo pri tej opremi I-talijanom pomagali tudi domači nosači - šerpe. Nad 7000 m viš-i-ne je predvidena uporaba kisi-ka, to se pravi jeklenk s kisi-kom.

Organizacija je res tako do-bra, da obstajajo najboljši iz-gledi za uspeh.

Velikih odprav so Italijani iz-vedli zelo malo. Nepal je bil sploh vedno zapravljen. Italijan-

ski alpinizem je v veliki meri stvar posameznikov, ki iščejo pr-venstvene težke vzpone po Al-pah, točno po potrebah turistič-ne reklame. Razni alpinisti kot Bonatti, Maestri in Mauri, ki so znali spretno izkoristiti svoje znan-je v stenah, nočejo deliti u-spehov in slave z drugimi čla-ni številne ekipe, ki je za take gore potrebna.

V glavnem so Italijani obde-lali pakistanski Karakorum, ki se ponaša s štirimi vrhovi nad 8000 m.

Že pred vojno so se tja od-pravili razni principi in vojvode, katere so visoko vleklj vodili iz Doline Aosta. Po padcu Eve-resta je postal najzanimivejši vrh «K2» (ali Karakorum 2), 8611 m visoka piramida ledu in sne-ga, po domače imenovana tudi Cogori. Na to goro so se zaman odpravile že odprave raznih dr-žav v letih 1902, 1909, 1938, 1939 in 1953.

Italijansko odpravo leta 1954 je vodil Ardito Desio, v njej pa so bili poleg alpinistov tudi nekatere znanstveniki, med njimi kot geofizik prof. Marussi iz Trsta. Med alpinisti je že takrat izsto-pal komaj 24-letni Walter Bonatti.

Tedaj so 30. maja postavili bazno taborišče na višini 5000 metrov in nato ves junij oprem-ljali pot navzgor s stalnimi vrvmi in trenirali na gorah 6000 do 7000 metrov. Konec julija je začel pravi napad na vrh K2. Dosegla sta ga Lacedelli in Compagnoni 31. julija ob 18.30. Sledile so obič-ajne polemike, ker sta dan pred osvojitvijo vrha oba alpinista sko-raj pogubila Bonattija in nosača Mahdija. Ta dva sta se z jeklen-kami kisika vpenjala do zadnje-ga visokega taborišča, kjer sta že bila Lacedelli in Compagnoni. Zajela ju je tema. Na klice Bonattija, ki je prošil za navodila o nadaljnji poti, sta oba odgo-vorila z malo jasnimi napotki in nazadnje obmolnila. Bonatti, če-prav je bil le nekaj metrov od-daljen, ni mogel več napre-do-vati, pozno pa je bilo tudi za sesto-p. Izkopal je luknjo v sne-gu in brez sotorja in spalne vre-ke prenočil na višini le malo manj kot 8000 metrov. Mahdija je moral skoraj s silo obdržati, da ni v brezpuju zgrmel po lede-nem grobenju. Seveda obstajajo o tem zgodbu različne trditve, dokaj jasno pa se vidi, da Lace-delli in Compagnoni nista hotela ob strani vsiljivega Bonattija, ki je bil zaradi svoje mladosti naj-bolj v formi.

Na drugih gorah z več kot 8000 m višine Italijani niso nato več iskali prvenstvenih vzponov. Leta 1958 je šla v Karakorum še ena odprava. Cilj je bil 7925 m visoki Gasherbrum IV. Vodil jo je Fosco Maraini, med alpinis-ti pa so bili tudi italijanski vojsko-vodje.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nudijo se vam priložnosti, da si utrdite položaj. Več čustvenosti. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Nu-dila se vam bo priložnost potova-nja. Ni izključeno, da bi mogli tu-di na pot, kamor bi vas gnala čustva. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Pre-den sprejmete nove predloge, pre-glejte kaj vse vas čaka. Prevelika samozavest bi vas v ljubezni ne privedla do cilja. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Da ne bi izgubljali časa, se na delo te-meljito pripravite. Neko družinsko zadevo bo treba razčistiti.

OB 30-LETNICI USTANOVITVE OKROŽNEGA KOMITEJA

Imenovan odbor za pripravo delovne proslave

Septembra bo velika proslava 30. letnice splošne ljudske vstaje v Istri

Komite obalne konference Zve-ze komunistov Koper je na svoji seji 30. januarja letos sklenil, da se prihodnjega 11. aprila organi-zira delovna proslava ob 30. ob-letnici ustanovitve okrožnega ko-miteja KP Slovenije za slovensko Istro. Na seji je komite sprejel tudi okvirni program in imeno-val odbor za organizacijo prosla-ve. Odbor sestavljajo Livij Ja-komin kot predsednik, njegovi člani pa so Marija Vogrič, Vlado Rotar, Valerij Novak, Jože Ko-čevar, Vidko Hlaj, Branko Ba-bič, Julij Beltram, Srečko Vilhar, dr. Julij Titl, Janez Kramar, Sta-ne Škrabar, Albert Klun, Vid Vre-mec, Milan Guček, Raul Šiškovci, Srečko Kavčič, Jože Kovač in Milan Majavec.

Na prvem sestanku tega pri-pravljalnega odbora, ki je bil pred nekaj dnevi, so se domenili,

da bodo organizirali slavnostno sejo obalne konference ZK, na ka-tero bodo povabili predstavnike družbeno - političnih organizacij obalnega območja, predvorne ko-muniste in druge antifašistične borce s tega področja. Pokrajn-ski muzej v Kopru pa priprav-ja razstavo slik in dokumentov pod naslovom «30-letnica ustano-vitve OK KPS za slovensko Istro». Razstava bo v veži pokrajinskega muzeja in odprli jo bodo 9. aprila, tako da bi omogočili šolski in drugi mladini organiziran o-bisk razstave. Uredniški odbor revije «Obala» pa je sklenil, da bo 19. številka revije izšla v po-častitev te pomembne obletnice. Hkrati se pripravljata tudi knjiga «Revolucionarni tisk v slovenski Istri», ki jo pripravlja prof. Ja-nez Kramar in bo prav tako iz-šla ob tej obletnici. V višjih raz-redih osnovnih šol ter na sred-njih ter poklicnih šolah na obal-nem področju pa bodo organi-zirali predavanja o tej temi, na kar bodo razpisali natečaj za naj-boljši prispevek iz zgodovine na-prednega delavskega gibanja na tem območju.

Program proslave predvideva še nekatere druge akcije bolj krajevne značaja. Osrednja prireditve ob 30-letnici splošne ljudske vstaje pa bo 26. septem-bra letos v Kopru.

Da bi prikazali pomembnost dogodka, o katerem je bil doslej govor, to se pravi ustanovitve ok-rožnega komiteja za slovensko Istro, se bomo morali za trenu-te vrtniti v polpreteklo dobo na-še zgodovine.

Pred začetkom oborožene bo-rbe proti fašizmu in za osvobodit-ve izpod tuje okupacije so v ve-čini istrskih vasi delovale sku-pine komunistov ali tudi simpa-tizerjev, ki so delovale do tedaj v organizacijskih oblikah, ki so ustrezale mirnodopski dobi. S pri-hodom prvih aktivistov na ta po-dročja, in sicer aktivistov, ki so iz Jugoslavije prispeli na Pri-morsko, je bila postavljena tudi zahteva po novih organizacijskih oblikah in tudi zahteva za oro-ženo borbo. Po prihodu članov PK KPS za južno Primorsko Dar-ka Marušiča - Blaža in nato Branka Babiča - Vladota leta 1942 je organizacija KP dobila svoje trdnjše oblike.

BRUNO KRIŽMAN

Nuna in pozdrav s pestjo

MELBOURNE, 16. — Časi se menjajo, celo zelo naglo. Tako bi mogli komentirati dogodek, do ka-terega je prišlo na tukajšnjem le-tališču. Ko je neka ameriška nu-na črnka stopila z letala, je poz-dravila navzoče s stisnjeno pest-jo, torej s pozdravom, s katerim se že desetletja pozdravljajo ko-munisti in napredni ljudje nasploh in s katerim se zadnja leta poz-dravljajo tudi člani ameriškega gibanja «črna oblast» in njegovi simpatizerji.

Ameriška nuna črnka, 56 let stara Louise Bryan iz St. Eliza-bethe v New Jerseyu, ki je pris-pela v Melbourne v zvezi s pri-pravami za 40. mednarodni evha-ristični kongres, je novinarjem, ki so jo vprašali od kod in zakaj njen pozdrav s stisnjeno pestjo, je rek-la, da spada med zagovornike in podpornike črnske oblasti in da je po njenem potrebno tudi nasi-lje, če to služi osvoboditvi tla-čenih ljudi.

Rasizem počasi vendarle popušča

NEW YORK, 16. — Rasizem v ZDA sicer počasi toda vendarle popušča. Ne toliko na račun po-puščanja belih rasistov, pač pa bolj zaradi pritiska antirasistič-nih sil in krogov, ki vendarle po-časi a vztrajno prodirajo s svo-jimi nazori v zavest poprečnega Američana. Mešan zakon, ki je bil še pred nekaj desetletji skraj-na redkost, posebno primeri, da bi se belopoliti možki poročili s črnko, postajajo vedno bolj pogost-ni. Seveda si ne smemo še misli-ti, da so postali mešani zakoni o-bičajna stvar. Kaj še, še daleč smo od tega, da bi ameriški leopoliti človek smatral črnopolite-ga za sebi enakovrednega in e-nakega, posebno ko gre za razne predskode, ki so jih belopolite-mu človeku vtisnili v podzavest desetletja zgrešene vzgoje. Toda statistični podatki, ki jih je zbral zvezni urad za štetje prebiva-lstva, pravijo, da se je v minule-m desetletju število zakonov med belopolitimi možki in temnopol-timi ženskami več kot podvojilo. Seveda v primerjavi s prejšnjim desetletjem, kajti v preteklem de-setletju se je v ZDA skoraj 16.500 ameriških črncev oženilo z belo-politimi ženskami in tudi število a-meriških belopolnih mož, ki so se oženili z črnopolitimi ženskami, se je povečalo.

Rekli smo že, da je ta pojav pogostejši, kljub temu pa še ved-no dokaj redek. To dokazujejo naslednji podatki: leta 1970 je bi-lo na deset tisoč zakonov le sedem mešanih. Toda deset let prej so na 10 tisoč zakonov prišli komaj štirje mešani. Kar pa zadeva ce-lotno število mešanih zakonov, i-mamo naslednje podatke: ob kon-cu 1970 je bilo v ZDA nekaj manj kot 65 tisoč mešanih zakonov, od česar je bilo 41.500 zakonov, kjer so se črni poročili z belopolitimi ženskami, in 25.500 zakonov, kjer so belopoliti Američani vzeli za ženo temnopolito Američanko.

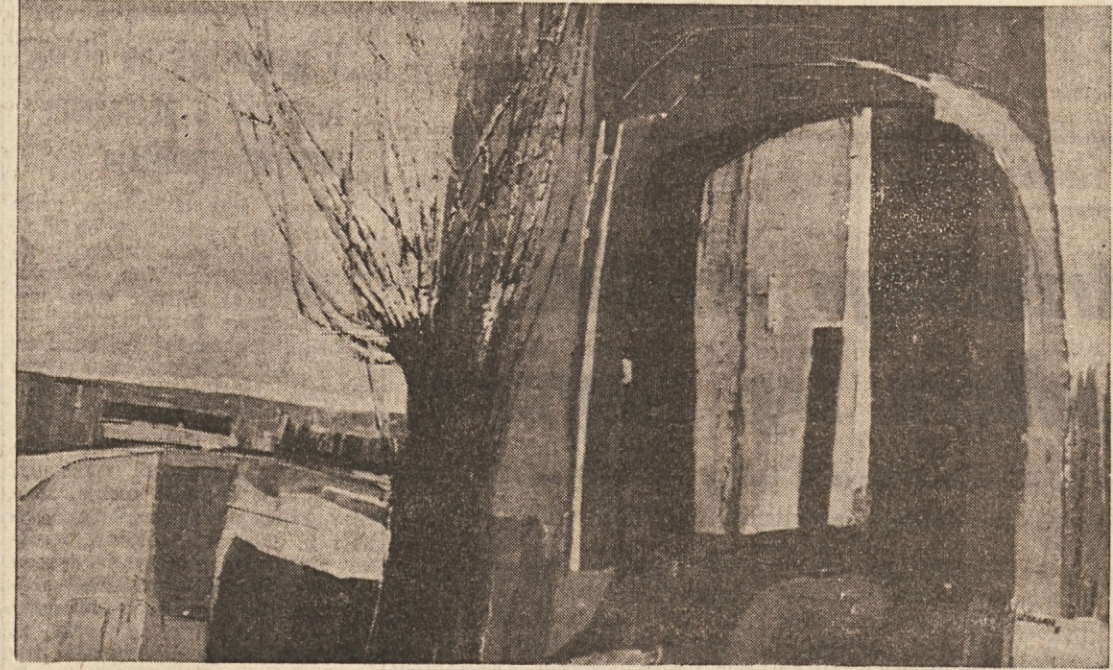
NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Nova izdaja slovensko-nemškega slovarja

Prof. France Tomšič je eden izmed tistih jezikovnih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s sestavljanjem slovar-jev. Tomšič je sestavil tudi sloven-sko-nemški slovar. Ta veliki sloven-sko-nemški slovar (ne žepni) je to-dni izšel v drugi izdaji. Izdajo je pripravila Državna založba Slovenije, ki je v zadnjem času, kot smo že poročali, izredno razvila do dejavnosti in dala na slovenski knjižni trg slovarjev v novi opremi. To pa vrsto slovarjev tistih jezikov, ki jih doslej nismo imeli, kakor tudi nove izda-je prej izšlih slovarjev. Slovensko-nemški slovar velikega formata je torej v drugi izdaji znova na knjiž-nem trgu. Obsejna knjiga skoraj 800 strani večjega formata kaže, da gre za veliko delo.

Nova izdaja Slovenske kuharice

Prav o vseh knjigah in novih izda-jah znanih knjig ne moremo poro-čati. Tudi na vse strokovne knji-ge ne opozarjati naših bralcev. Toda če neka knjiga v slovenskih razme-rah dobi kar 16 (!) izdaj, potem je treba o njej zapisati vsaj dve, tri vrstice in nanjo opozoriti. Pa čeprav gre za kuharsko knjigo, pristno slovensko kuharsko knjigo, ki jo je, že pred desetletji napisala Felicita Kalinšek. In ker je Kalinškina ku-harica postala slovenski pojem naj-vsem gospodinjam, kuharicam in mo-žem povemo, da je te dni Cankarje-va založba izdala že 16. izdajo te Slovenske kuharice. To pa gotovo veliko pomeni. Predvsem izvirnih, domačih kuharskih knjig ni posebnosti. Nekaj jih res imamo, nekaj je v zadnjih letih izšlo tudi prevodov (in prav je tako). Toda Slovenska kuharica Felicite Kalinškeve je ena. Zajetna knjiga, ki obsega skoraj 750 strani dokaj drobnega tiska, opremljena s številnimi bravni pri-logami bo vse razveselila.

Slovenski slikar Boris Zuljan razstavlja te dni v občinski galeriji (Na sliki njegova «Murva»)

Radio Velebit

SOBOTA, 17. FEBRUARJA 1973

TRST A 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Po-ročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Poslušamo jutro; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Oddaja za avtomobi-liste; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sopranistka Ljuba Berce - Koštu-ša; 18.50 Orkestri; 19.10 Pod farnim zvonom v Gorici; 19.40 Pevski zbori; 20.00 Sport; 20.50 Z. Saksida: «In zvon spet poje»; 21.30 Popevke; 22.30 Zabavna glasba.	II. PROGRAM 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Po-ročila; 8.14 Trije motivi; 8.40 Sta-re popevke; 9.35 Strnjena kome-dija; 10.05 Pesem za vsakogar; 13.35 Varietetski spored; 11.50 Zborovski petje; 13.35 Sprehod med notami; 13.50 Kako in zakaj?; 15.00 Program s C. Villo; 15.40 Opraviljivi; 17.25 Izžrebanje lo-terije; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Ping - pong; 20.10 Bellinije-va «Norma».	ITAL. TELEVIZIJA 9.30, 10.30, 12.30 Poljudna zna-ost; 13.00 Komični filmi; 13.25 Dnevnik; 14.00 Francoščina; 14.30 Vzgojni problemi; 15.35 Šola; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik in izžrebanje loterije; 17.45 Program za mladino; 18.40 O Hitlerjevi mladini; 19.35 Nabož-na oddaja; 19.50 Sport in kroni-ke; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Sesta-nek» — Ornella Vanoni in Valter Chirari; 22.15 Posebna reportaža o Angeli Davis; 23.00 Dnevnik.	III. PROGRAM 10.00 Koncert; 11.40 Ital. gla-sba; 13.30 Rimski - Korzakov in Poulene; 14.00 Mozartova «Fi-garova svatba»; 18.15 Gospodar-ska rubrika; 18.30 Voznost cest; 19.15 Koncert.	SLOVENIJA 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Go-dina v ritmu; 10.20 Pri vas do-ma; 12.10 Koncertna glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po do-mače; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.40 Naši operni pevci; 16.00 «Vrtljaki»; 16.40 S knjižnega tr-ga; 17.10 Ansambel; Chris Bar-ber; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Do-bimo se ob isti uri; 18.45 Naš gost; 19.00 Lektio noč, otroci!; 19.15 Kvintet bratov Avsenik; 20.00 Spoznavajmo svet; 21.15 Za prijetno razvedriljo; 22.15 Od-daja za izseljence; 23.05 S pesmi-jo v novi teden.	NACIONALNI PROGRAM 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Po-ročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 12.10 Lahka glasba; 13.15 Preizkušanje se di-džing; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.45 Ve-liki variete; 17.05 Izžrebanje lo-terije; 19.30 Kronike Juga; 20.45 Nove ital. pesmi; 21.30 Jazzovski koncert.
---	--	---	---	---	--

Tretja sila

»Co Cao Chang Chanh Quyen«. To je sporna beseda v vietnamski verziji pariških sporazumov in jo je moč razlagati oziroma prevesti na več načinov: administrativna služba, vlada pa tudi državna uprava. Saigonska vlada je predvsem zaradi te formulacije sprejela samo angleško besedilo sporazumov.

Kljub temu pa je bilo v Parizu že nekaj sestankov med delegacijami začasne in saigonske vlade. Razpravljali so prav o vsebini te sporne formulacije, se pravi o politični rešitvi za Južni Vietnam, ki jo morata po sporazumu poklopiti obe južnovietnamski strani in ki temelji na Svetu za nacionalno spravo in enotnost. Kaj je ta Svet? V vietnamskih je njegova funkcija opredeljena zgoraj navedeno sporno formulacijo. Po razlagi začasne vlade naj bi imel na terenu tudi upravne funkcije, predvsem pri pripravljanju volitev, po saigonski pa je samo posvetovalno telo, ki naj pomaga obema stranema iskati tisto, kar se imenuje politična rešitev.

Delegaciji v Parizu, ki delujeta na nižji ravni, še nista našli ustreznih rešitev, ko se je tem tešavam pridružila nova, zunaj dosega obeh strani.

Svet za nacionalno spravo po sporazumu sestavljajo tri komponente: predstavniči začasne in saigonske vlade, tri predstavniči tretje sile. Toda sporazum določa, da začasna in saigonska vlada vsaka po svojem preudarku določita enako število predstavnikov do tretje sile v Svet za nacionalno spravo; tretja sila je torej izključno objekt Saigona in FNO.

Ob tem se je oglasil Ngo Cong Duc, eden od vpilnih opozicijskih voditeljev v Saigonu, ki je opozoril, da Svet ne bo konstruktivno operativen, če bo v njem tretja sila nastopala kot objekt. Zahteval je, naj bi general Ming, predstavnik saigonskih katoličanov, budističnih predstavnikov in opozicijski parlamentarni predstavnik tridesetih predstavnikov tretje sile za Svet nacionalne sprave; začasna vlada in saigonska vlada bi na podlagi tega spisa izbrali vsaka po pet imen, ki bi, ustrežno s sporazumi predvideni proceduri, predstavljala avtentično tretjo silo v Svetu nacionalne sprave.

Pot do politične rešitve je očitno zelo naporna, tudi če odmislimo domala nepremostljiva nasprotja med začasno in saigonsko vlado.

M. SUSTAR

Nacionalizmi

Iluzorno bi bilo pričakovati, da se bodo odnosi med ZDA in Latinsko Ameriko v tem letu izboljšali. Nasprotno, zaostrovanje postajajo vse glasnejša tudi na meddržavnih sestankih latinskoameriških držav. Vlade dvaindvajsetih latinskoameriških držav so na nedavnem sestanku v Bogoti zahtevale vsebinsko spremembo interameriških odnosov. Gospodarski in finančni ministri so v Bogoti ugotovili, da je treba spoštovati ideološki pluralizem, hkrati pa so zahtevali, da ZDA opusti obliko paternalizma in pa poskuša kršitve suverenosti latinskoameriških držav. Sedaj, ko postaja skuksanski kompleks spet ena osrednjih nevalganih točk v organizaciji ameriških držav (OAS), ko je včeraj ZDA sklenila s Kubo sporazum o preprečevanju piratstva, ko trenja ob vprašanju deblokade Kube v OAS rastejo, hkrati pa jih prerašča priznavanje s strani vse večjega števila držav Latinske Amerike (ne glede na uradno stališče OAS), tudi v ZDA raste zaskrbljenost, ki terja ukrepanje. Dejstvo je, da imajo Združene države Amerike tu svoje monopol, ki bojujejo znanih ameriških turk. Ugotovitev, da rastišči nacionalizem v Latinski Ameriki ogroža njihove interese, njihove investicije na tem kontinentu, ni bila niti presenetljiva niti nova. Bliznje zasedanje organizacije ameriških držav bo vsa ta vprašanja še zaostri.

Na nož se ta vprašanja ne bodo reševala. Preveč rečna je Latinska Amerika, da bi si to lahko privoščila, in preveč profitovala vlečijo Združene države Amerike iz Latinske Amerike, da bi si to dovolile.

P. BRESČAK

Strasti plamte

V zadnjih dneh 46 napadov na sedež čilskih strank in politične aktiviste — Aretiranih je bilo že 659 ljudi

SANTIAGO, februarja. (Tanjug). Čilska vlada je opozorila na pojav nasilja in na nevarnost razcepa čilskega naroda, ki ga je pred parlamentarnimi volitvami zajel srdit politični boj.

V uradnem sporočilu je rečeno, da je bilo zadnjih 35 dni volilne kampanje 86 ljudi ranjenih, 4 pa so bili ubiti. Povrh tega je bilo 46 napadov na sedež strank in atentatov na politične aktiviste. Skupno je bilo aretiranih 659 ljudi.

Predsednik Allende je izjavil, da bi razvnanje nevarnih političnih strasti lahko uprili državo v zmedo in nasilje. Obsodil je vantagevništvu boja strank in dodal, da bi s sodelovanjem oboroženih sil preprečila nezakonitost ter zalamila svobode in korone volite.

Ostre politične boje so vsilile opozicijske stranke, ki želijo parlamentarne volitve spremeniti v ljudski plebiscit, od katerega izida naj bi bila odvisna prihodnost vlade. Allende je izjavil, da bo do volitve 4. marca »pomembno«, niso pa odločilne za Čile, kar opozicija ne bo dobila dvotretninske večine v novem kongresu, da bi izboljšala ustavno nezaupnico.

SALVADOR ALLENDE: volitve ne bodo odločilne

fu države in strmoglavila vlado »narodne enotnosti«. Vlade stranke bodo vsekakor do bile okrog 40 odstotkov glasov ter tako povečale število poslancev in senatorjev v kongresu, ki je že pod nadzorstvom opozicije. Opozicijska krščansko-demokratska stranka poudarja plebiscitarni pomen volitev, ni pa sprejela teze desničarske narod-

bej navaja zmanjšanje konkurenčne sposobnosti na področju znanstvenih raziskav, množične proizvodnje, razmerja med delom in kapitalom, delitvijo in storitvami — vse to v primerjavi z uspešnimi tekmovalci Japonsko in Zahodno Nemčijo.

Zanimivo je tudi stališče, ki ga je zavzel glasilo vplivnih poslovnih krogov Wall Street Journal glede vzrokov razvrednotenja in krize dolarja. Po tej oceni glavni vzroki niso zmanjšanje narave, niso spekulacije na trgu s kapitalom, tudi ne trgovinski in monetarni sistem, temveč domači — in sicer velikanski povečanje porabe v letu 1972, h kateri je spodbujal tudi veliki proračunski primanjkljaj, in prepad, od katerega je prišlo med povečanjem industrijske proizvodnje in uvoza. Proizvodnja je narasla za 11 odstotkov, uvoz pa za celih 25. Skoraj 7 milijard dolarjev se je odšlo v evropske in japonske blagajne, namesto da bi se bilo s povečanjem lastnega izvoza vrnilo v Ameriko.

Tudi za zadnji razlog, to je za premajhno konkurenčno sposobnost ameriškega izvoza, obstoji specifično do made, ne pa znanje, trgovinsko-monetarno in sistemsko pojasnilo. To pojasnilo se glasi: ameriško industrijo je proizvodnja za velikišni do made, ki jo pripisujejo Japonci, in v Evropi, poglavito vzroke za krizo dolarja iskati v domači »hišici«.

Japonski primanjkljaj

TOKIO, februarja (AP) — Japonska je imela januarja v zunanjetrgovinski manjavi 368.140.000 dolarjev primanjkljaja. Izvoz je bil za 16,4 odstotka večji kot januarja lani, njegova vrednost je znašala 1.818.752.000 dolarjev. Uvoz pa je bil za 31,4 odstotka večji kot pred letom dni, povzpel se je na 2.158.892.000 dolarjev. Ministrstvo za finance je sporočilo, da je to največji primanjkljaj, kar so jih kdaj imeli meseca januarja.

PUCHALSKI: ODGOVORNOST

— Kaj, kdo je odgovoren za moja neumna dejanja? Kolektiv, kajti mi odločimo kolektivno... »Trybuna Ludu«, Varšava

Počitnice!

Londonski učitelji bodo konec meseca stavkali — Zahtevajo višje plače

OD NASEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA LONDON, febr. Sindikat britanskih učiteljev je naznanil, da bo 1400 učiteljev v kakih sto (izbranih) londonskih šolah 28. februarja začelo tridenavno stavko. Nedvomno si otroci, ki so prebrali novico, veselo manje roke, saj bodo spet imeli počitnice.

Učitelji bodo stavkali za višje dodatke, ki so po njihovem mnenju potrebni za bivanje v Londonu, kjer so izredno visoke najemnine (za sobico je treba odrediti tudi po 400 ND na teden in še več). Učitelji si prizadevajo že od jeseni naprej dobiti ta dodatek, vendar so jim oblasti šele prejšnji teden potrdile, da je takšen dodatek v skladu s protinflacijskimi ukrepi.

Ta predlog je londonske učitelje razočal, saj gotovo ne bi radi svojim podeželskim kolegom odžirali že tako ali tako tenko rezanega kruha. Zato je sindikat sedaj napovedal stavko, ki bo potekala v treh fazah. Prva se bo začela 20. februarja in bo trajala tri dni. Naslednja, tudi tridenavna stavka, se bo pričela 28. februarja, tretja pa bo v začetku marca.

Posebni odbor učiteljskega

sindikata — ta ima 260.000 članov, od tega 35.000 v Londonu — je za stavko odbral tiste londonske šole, kjer je med učitelji največ članov sindikata. Stavkovni odbor je prepričan, da bosta prvi dve fazi stavke izvedeni strogo, medtem ko tretja faza, ki bi se začela marca, še vedno visi v zraku. Takrat bo zakonski osnutek o kontroli cen in dohodkov (Heathovi protinflacijski ukrepi) postal zakon, ki med drugim predpisuje ostre kazni za tiste sindikate, ki bi poskušali bojeviti (se pravi predvsem s stavkami) izsiljevati takšne povišice plač, ki ne bi bile v skladu s protinflacijskimi ukrepi.

MITJA MERSOL

BERITE
PRIMORSKI
DNEVNİK

Vzrok je doma, Kadilsko nasilje v SZ

Razvrednotenje dolarja je tudi rezultat »devalvacije mnogih drugih reči v Ameriki,« piše New York Times

WASHINGTON, februarja. (Tanjug). Medtem ko ameriški poslovni krogi, zlasti tisti, ki pričakujejo korist od razvrednotenja dolarja, na primer avtomobilska in jeklarska industrija, sprejeti ukrep v celoti podpirajo, člani kongresa pa izražajo pripravljenost, da bodo podprli tudi temeljne zamisli novega zakona o trgovini, del finančnih krogov in njihovega tiska nikakor ni preveč navdušen. Slišati je docela nasprotujoča si mnenja o pomenu Nixonove poteze, kar je dokaz, da razvrednotenje dolarja niso v vseh krogih v državi sprejeli enako.

»V nasprotju z raznimi znanstvenimi komentarji je treba reči, da je 10-odstotni razvrednotenje dolarja problem, ki se ga ne da rešiti. Problem je, da je samo vrniti iz Evrope in Japonske v Ameriko, kamor sodi, to pa je končno lahko tudi skromna tolažba.« Za ugodnega komentatorja

bej navaja zmanjšanje konkurenčne sposobnosti na področju znanstvenih raziskav, množične proizvodnje, razmerja med delom in kapitalom, delitvijo in storitvami — vse to v primerjavi z uspešnimi tekmovalci Japonsko in Zahodno Nemčijo.

Zanimivo je tudi stališče, ki ga je zavzel glasilo vplivnih poslovnih krogov Wall Street Journal glede vzrokov razvrednotenja in krize dolarja. Po tej oceni glavni vzroki niso zmanjšanje narave, niso spekulacije na trgu s kapitalom, tudi ne trgovinski in monetarni sistem, temveč domači — in sicer velikanski povečanje porabe v letu 1972, h kateri je spodbujal tudi veliki proračunski primanjkljaj, in prepad, od katerega je prišlo med povečanjem industrijske proizvodnje in uvoza. Proizvodnja je narasla za 11 odstotkov, uvoz pa za celih 25. Skoraj 7 milijard dolarjev se je odšlo v evropske in japonske blagajne, namesto da bi se bilo s povečanjem lastnega izvoza vrnilo v Ameriko.

Tudi za zadnji razlog, to je za premajhno konkurenčno sposobnost ameriškega izvoza, obstoji specifično do made, ne pa znanje, trgovinsko-monetarno in sistemsko pojasnilo. To pojasnilo se glasi: ameriško industrijo je proizvodnja za velikišni do made, ki jo pripisujejo Japonci, in v Evropi, poglavito vzroke za krizo dolarja iskati v domači »hišici«.

Kajenje je precej razširjeno tudi med sovjetskimi vodilnimi političnimi delavci, zato se državljani bojijo, da med njimi ne bodo našli za vzemnikov in prepričanih borcev zoper nikotin. Kot svetel primer pa omenjajo Leonida Iljiča Brežnjeva, sicer strastnega kadilca. Videči ga je moč s cigaretico, ki ima

Široka državljanska akcija zoper škodljivo navado, ki stane državo ogromno denarja (za 364,6 milijarde cigaret letno) in uničuje ljudsko zdravje

MOSKVA, febr. (Tanjug). Sovjetski državljani danes pokadijo dvakrat več cigaret kot pred desetletjem, nekadence pa je postalo življenje skoraj nezno. — To je moč sklepati iz ogroženih pisem, ki jih je kakih tisoč bralcev poslalo skupinu »Zdravje«. Bralci se pritožujejo nad kadilci, ki jim zastrupljajo zrak v skupnih prostorih, na vlakih, v delavnicah; delovni čas si skrajšujejo z odmori za kajenje in, kar je najhujše od vsega, mladini dajejo slab zgled.

V zadnji številki je časopis objavil nekaj tih srditih pisem bralcev, v katerih se vsi po vrsti zavzemajo za odločen boj zoper to razširjeno in tudi škodljivo navado.

Najnovejši razpoložljivi podatki iz 1971. leta pričajo, da v Sovjetski zvezi pokade letno za 3,6 milijarde dolarjev, kar pomeni 364,6 milijard cigaret (Podatki za ZDA: 536 milijard pokajenih cigaret).

Kajenje je precej razširjeno tudi med sovjetskimi vodilnimi političnimi delavci, zato se državljani bojijo, da med njimi ne bodo našli za vzemnikov in prepričanih borcev zoper nikotin. Kot svetel primer pa omenjajo Leonida Iljiča Brežnjeva, sicer strastnega kadilca. Videči ga je moč s cigaretico, ki ima

vrgrajen poseben urni mehanizem odpira se v določenih časovnih presledkih, tako da Brežnjevi pokadi dnevno le 17 cigaret.

Kadilci so na primer leninografskemu tiskarstvu V. Jegorovu čisto zagrenili življenje. V svojem pisemu se pritožuje, da ob koncu delovnega dne velikokrat čuti glavobol in omotičnost. Tega pa so krivi »dimarji«, ki mu vsak dan zakadijo 400 kilometrov vožnje po mestu. Neka druga bralka, radijska operaterka v letališču Jelizova na Kamčatki V. Artemjeva je odločna: »Čas je, da nehamo govoriti in pisati, treba je preiti k dejanjem!« Sama predlaga, da bi se sprejeli zakon, ki bi na delovnih mestih, letališčih in v letalih prepovedoval nezno puhanje dima.

A. Kolotov iz Stavropolja spet predlaga, naj bi delovni čas kadilcev podaljšali za celo uro, toliko namreč porabijo za odmore s cigaretami v roki; direktor telovadnice v Celjabinjsku, V. Lobakov pa meni, naj bi kadilci dobili prostor v črnomorskih počitniških domovih Sele potem, ko bi svoje nekadilci že rezervirali. Razlog: kadilci so skrajno neobzirni do svojega in tujega zdravja.

Nekateri sovjetski državljani predlagajo ukinitve tobanih plantaz, zakonsko omejitve prodaje tobaka, močnejšo propagando zoper kajenje vključno z opozorilnimi napisi na cigaretnih skatlah, dalje prepoved kajenja na javnih mestih pa celo proizvodnjo takšnih nadomestkov, kot je (sicer obkovan) žvečilni gumij. »Vsi bralci pa se strinjajo, da se je treba zavzeti za najodločnejšo borbo proti kajenju sovjetske mladine in otrok.« Tako se kon-

čuje komentar v časopisu Zdravje.

Neka mlada Sevastopolčanka piše, da njena prijateljica kadilci zato, da bi si ohranila vitko linijo. »Nihače pa ni zapisal, kakšno škodo lahko cigarete povzročijo zdravju in videzu.« A. Azimova s taškenskega inštituta za onkologijo trdi: »Znanstvena raziskovanja dokazujejo, da so dijak, ki kade, veliko bolj raztreseni, počasni, lenobni in da za vrstniki zaostajajo v telesnem razvoju.«

Leonid V. Orlovski, raziskovalec na moskovskem inštitutu za zdravstveno preveščevanje, piše, da je novembra lani pregledal kakih 20 tisoč otrok, starih od 8 do 17 let. Pri tem je ugotovil, da jih 65 odstotkov med fanti in 27 odstotkov med dekletki kadilci ali vsaj poskuša kaditi. In-

ženir V. Tihomirov opaza, da je težko obsojati mlade, ko pa vsi najvidnejši filmski in televizijski igralci nenehno kadijo. Tihomirov se sprašuje: »Ali si res ni mogoče predstavljati inteligentnega in močnega človeka brez cigarete med zobmi?«

Treba je priznati, da se je sovjetska televizija spustila v neke vrste protikadilsko kampanjo. Nedavno so zavrteli film iz prikazavke štirinajstletne fante, kako puha dim na klopi v parku. Kamera je nato pokazala dolgaša samsbel kitaristov, ki so peli pesem o kajenju kot izrazu moškosti in zrelosti. Le nekaj sekund kasneje pa je napovedovalec z avtoritativnim glasom prebral naslednje besede: »Nikotin iz petih cigaret lahko ubije zajca. Nikotin iz desetih cigaret ubije konja. Kako pa je pri človeku?« Ob tem tematičnem vprašanju so gledalci mogli sklepati, da se kadilci trinaškrat bolj izpostavljajo nevarnosti raka ali čira na želodcu kot pa nekadilci.

„Poživljena injekcija“

Konvencija o jamstvih za francoske zasebne investicije v Jugoslaviji naj bi dala spodbudo francoskim gospodarstvenikom — Še malo kooperacije

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 13. febr. Tu so se danes končala jugoslovansko-francoska pogajanja o konvenciji o jamstvih za francoske zasebne investicije v Jugoslaviji proti tako imenovanemu nekomercialnemu ali političnemu tveganju. Konvencijo so popoldne parafirali, veljati pa bo začela, ko jo bodo ratificirale republike.

Našo delegacijo na tem zadnjem krogu pogajanj, ki se je začel včeraj je vodil pomočnik zveznega sekretarja za finance Cedimir Bajtajić, francosko pa Jacques de Larosiere, šest oseba v finančnem ministrstvu. Konvencija je dokument, s katerim se francoska vlada v jamstvenem sporazumu z jugoslovansko vlado zavzame, da bo poslej za varovanje kapitala zasebnih investitorjev, ki vlagajo v jugoslovansko gospodarstvo pri državnih zavarovalnicah za zunanjetrgovinske posle COFAS.

To je prva taka konvencija, ki jo je sklenila francoska vlada z neko državo zunaj okeane franka.

Namen konvencije je jasen: vzbudila naj bi pri francoskih industrijskih večje zani-

manje za skupna vlaganja v jugoslovansko podjetja. To tudi namen konvencije o jamstvih dvojnega obdavevanja, ki je bila parafirana nedavno in oboje v kratkem ratificirana. Primere skupnih jugoslovansko-francoskih investicij lahko zdaj preštejemo na prste ene roke: štiri so, in sicer: OHIS-Pechiney Energoinvestechnip, Progressinvest-Pechiney v kemijski industriji in Cimos (Citroen, Tomos, Iskra in Mednarodna korporacija) za investicije v Jugoslaviji v avtomobilski industriji. V pripravi je še 7 projektov skupnih investicij, ki se vključujejo v 71 projektov za industrijsko kooperacijo, proizvodno sodelovanje in nastope na tretjih trgih.

Naši gospodarstveniki v Pa-

rizu upajo, da bo pravkar parafirana konvencija delovala kot poživljena injekcija na francoske gospodarstvenike, ki se pri investicijah v manj znane države »spustijo v vodo«. Pri tem pripominjajo, da bi bila taka poživljena injekcija potrebna tudi v trgovinski menajvi. Po podatkih za enajst mesecev lanskega leta se je naš izvoz v Francijo povečal za 17 odst. in dosegel 63 milijonov dolarjev. Uvoz iz Francije se je povečal za 10 odst. in je arasel na 134 milijonov dolarjev. Tako predstavlja komaj 3,2 odst. našega izvoza oziroma 4,6 odst. našega uvoza in Francija je na naših lestvicah v uvozu in izvozu na 4. mestu. Daleč za Nemčijo in Italijo pa tudi za Veliko Britanijo. Mi pa smo

interesirani. A. NOVAK

to so »posobne pravice do črpanja«, znane po kratki SDR, ki izvira iz angleškega naziva Special Drawing Rights. Pogovorna in časopisna raba ga je poimenovala z izrazom »papirni zlat«. To je knjižni denar. To so kreditna dobroimetja, ki jih imajo posamezne članice pri mednarodnem monetarnem skladu. Kakor teče meddržavni plačilni promet, tako se ta dobroimetja selijo z računa na račun med centralnimi bankami in sestavljajo tudi dele deviznih rezerv v posameznih državah.

Medtem se je zgodilo marsikaj, kar je težko zgotoviti iz nekaj stavkov. Združene države Amerike so z dolarjem (in sprva z zlatom) financirale doberšen del povojne obnove v zahodni Evropi in na Japonskem. Dejanska razmerja med gospodarskimi močmi Amerike na eni strani in na drugi strani Evrope ter Japonske na drugi strani so se bistveno spremenila. Vzporedno s tem pa je Amerika vodila svetovno velsilsko politiko: z graditvijo in vodenjem NATO, z vrsto vojn, v kateri je bil Vietnam samo zadnja, in naposled s silovitost investicijsko ofenzivo, s katero je preplel svet in dobil del manj razvitega. Strela je k političnemu in gospodarskemu pravaštvu, kakršnega je mogoče primerjati samo s prvotno Britanskega imperija v prejšnjem stoletju.

Del cene za to je potem pri koncu šestdesetih let in v začetku sedemdesetih morala plačati v valovih mednarodne monetarne krize in, če hočete, tudi v dveh za-

DUŠAN DOLINAR:

Sofisti in računarji

John Maynard Keynes, še vedno v mnogem svetilnik meščanske ekonomike misli, se v delu paradiža, ki je dodeljen velikim imenom, dandanes najbrž sladko smeje.

V svoji »Obči teoriji je pred skoraj štirimi desetletji zapisal: »Praktični ljudje, ki so prepričani, da se jih ne dotika prav nikakršni miselni vpliv, so navadno sužnji kakšnega davno pozabljenega ekonomista. Obsedeni oblasti, ki slišijo glasove v zraku, sesajo svojo zagnanost iz kakega akademskega pisana izpred nekaj let...« Komur bi se zadelo bolj zloben in malenkosten, bi k temu lahko pripomnil, da je ugledni lord nemara že vedel, o čem govori, saj je primerno tiho tudi sam nasekal nekaj idej od »davno pozabljenega ekonomista« z imenom Karl Marx. A pustimo to: zdaj so drugi, ki sesajo navdih za svoje gromovništvo pri Keynesu.

Mednje zanesljivo sodi George Schultz, finančni minister ZDA, z njim vred pa štab krogu Nixona, ki je neposredno režiral pravkaršnji devalvacijski dolarja. Dvoje reči: to je bilo pri njihovi potezi posebej zanimivo: to, da so prihod v zgodovini devalvacij izrazili spremembo tečaja ne v kovin-

skem, temveč v »papirnem« zlatu; in to, da so z devalvacijo »spustili dolar kar za deset odstotkov globokov.«

Lord Keynes je bil, vidite, tisti, ki že leta 1944 v idiličnem Bretton Woodsu, kjer so načrtovali povojne finance in denarni sistem, predlagal, naj bi sporazumom uveljavili v mednarodnih plačilnih nov svetovni denar: denar, ki ne bi bil niti lastnina niti izraz niti simbol gospodarske moči nobene posamezne države, temveč bi ga izdajale finančne veleisle v koncertu. Imenoval je to valuto »bankov«.

Izid je znan. Keynesova zamisel je bila v končnem kompromisu pravzaprav porazna. Povojni sistem financ in valut se postavili na temelji, zgrajen iz zlata, dolarja in (takrat še) funta. Pozneje je funt enak kot sam Britanski imperij izpadel iz najvišjih krogov igre. In Keynes je šestin štiridesetega umrl.

Na svoj način je oživel pred nekaj leti, ko je vzniknila njegova ideja o »nenacionalnem« svetovnem denarju, katerega emisijo po sporazumih med vodilnimi članicami uravnava mednarodni valutni sklad. Ime tega denarja je, če zanemarimo druge razločke, še nerodnejše kakor Keynesove:

porednih devalvacij dolarja: pred štirinajsti meseci in zdaj.

Če se zdaj za hip povrnemo h Keynesu in njegovi ideji o svetovnem denarju »bankorju«, smo tu. Takrat je bil »bankor«, ki ga je v Bretton Woodsu torpediral American White. Zdaj je »papirni zlat«, ki ga pomembno če ne nikoli doslej podpira — American Schultz. Kaj se ne bi ha hljal Keynes?

(Obstaja nemara v paradizu še nekdo, ki mu ta hip ni posebno do smeha. General Charles de Gaulle s svojim vzvišenim prezidom do »intendanc«, kakor je označeval ekonomijo; še en praktik, sužen »davno pozabljenega« ekonomista Ruefa... Zlato, po de Gaullovi besedah sedi na večna, nespremenljiva mera vrednosti, je danes, kakor pove Schultz — in Nixon — je valuta med valutami in se mu cena suče navzgor ali navzdol skoraj kot slehernemu drugemu blagu...)

Keynes je, ko smo že pri njem in v njegovem krogu, zapisal še nekaj drugega: »Težava ni v novih idejah, marveč v tem, kako se ogniti pritisku starih, ki prejemajo... sleherni deleček našega uma.« Prav ob tej devalvaciji dolarja, drsenju jena, vztrajanju marke in tako naprej je presenetljivo, koliko starih idej je še na okrog in kolikšne praznine še vedno zavora med znanjimi krinkami in pravim, dejanskim obličjem stvari.

Na primer: zahodnoekonomski finančni minister Schmidt se je ne dni obnašal triumfatorsko. Češ, vztrajali smo, oni pa so morali devalvirati; češ, prej so tolikokrat

oni nas gnali, da smo z revalvacijami plačevali njihove račune, tokrat pa je prišla vrsta nanje. Schmidtov japonski kolega Aiči, ki mu jen drsi, seveda ne slavi nikakršne zmage. A tudi brez tega vedo v Tokiu bolje. Celot v zahodni Evropi po prvi vrtoglavici že spoznavajo:

Oni v Washingtonu so sprožili skoraj srhljivo igro.

Za kaj namreč gre? Amerika je devalvirala svoj dolar pod pritiskom, o tem ni dvoma; toda za celih deset odstotkov ga je devalvirala čisto po lastni presoji in izbi, o tem je tudi malo dvoma. Kaj se je s tem zgodilo? Njena konkurenčna moč se je kot kaže, bistveno, zelo bistveno izboljšala. Hkrati pa Amerika odpira celo fronto pogajanj z zahodno Evropo in Japonsko: o trgovini; o carinskih in necarinskih ovirah; o bodočem svetovnem monetarnem sistemu; o vojaških stroških in izdatkih za skupne namene. Skratka: ničesar ni, o čemer se v bistvu ne bodo pogajali. Nobeno sredstvo, od najsilnejše vabe do najbolj grobnega pritiska ni izključeno. Izključeno je samo eno: tisto, kar bi si svetovno zarezalo v najgloblje svetovne interese ameriške sile velikanke.

Američani, zahodni Evropejci in Japonci zdaj jasneje kot sploh kdaj prej vedo, da je tisto, kar v tako kompleksnih konfrontacijah naposled odloča, razmerje realnih moči. Le-to pa se izraža ne v valutnih tečajih in tudi ne samo v trgovinskih, investicijskih ali kakih drugih odnosih; izraža se v velikosti in obči produktivnosti te ali one ekonomije, celo te ali one druž-

be. Tu pa se vsaj v kratkem času ni nič bistvenega spremenilo, čeprav se v desetletjih je. Ni torej razlogov za pravi trum.

Jasneje kot sploh kdaj prej vedo oboji tudi, da je to, kar se zdaj dogaja, v nekem smislu čiščenje gospodarskega terena; čiščenje navlake, ki je megla razgled. Zdaj se, če obutek ne vara, bliža trenutek resnice. Resnica pa je širša in se ne plete samo znotraj zahodnega družinskega kroga.

Vse namreč kaže, da se Schultz in Nixon lotevata v gospodarstvu tistega, česar sta Kissinger in Nixon v vojaško-političnih odnosih doberšen del že opravila. Odnosi, to postaja vse bolj očitno, se bodo urejali tudi v gospodarstvu ne več samo v zahodni družini, temveč obstajata zdaj že vsaj dva kroga. Prvi in celovitejši je tisti, ki zajema vse svet: ZDA, Sovjetsko zvezo, Kitajsko in potem še EGS, SEV, Japonsko. Drugi, delen, v notranjost prvega položen in prvemu precej podrejen krog pa je tisti, v katerem so ZDA, EGS in Japonska. Hierarhijski deli reči se čedalje bolj otreša manj pomembnih, posttranzskih reči. In to za gro.

Tudi tisti, ki so ali smo na nek način vključeni v te sheme, a zaradi svojih izvirnih interesov ne moremo mimo privoliti vanje, bomo morali upoštevati, da se najbrž tako sučejo te reči. Nemara ne bo čisto odveč, če se torej zavoljo samih sebe spomnimo besed pesnika Burkea (ki ga je imel lord Keynes isto rad): »Zdaj doba viteštva je šla; prihaja čas sofistov in računarjev, ekonomistov.«

Grapa terja asfalt

Ureditev ustrezne zveze za zahteve sodobnega prometa med Primorsko in Gorenjsko skozi veliko Baško grapo predstavlja pomemben člen v verigi slovenske cestne problematike. Gre po eni strani za povečanje dveh regij, za veliko skrajšanje razdalje med Soško dolino in Ljubljano, oz. notranjostjo Slovenije, na drugi strani pa tudi za dolga, ki ga se ima širša skupnost do nekaj tisoč ljudi v dolini Bace.

Pred leti izdelan načrt, po katerem bi bliščiti v ureditev dobrih 34 km ceste skoraj 60 milijonov dinarjev, so tako v Tolminu kot v Baški grapi zavrnili. Spoznali so namreč, da bi za njegovo uresničitev potrebovali še veliko časa. Zato pa so se zavzeli za skromnejšo potezo, ki naj bi tiste, ki imajo tudi denar, do ločnice obvezovala: cesto skozi grapo naj bi asfaltirali in na njej rekonstruirali le najbolj kritične odseke. Odborniki občinske skupščine in predstavniki prebivalstva v grapi so zagostili, da bodo odstopili, če ne bodo tega dosegli.

Problema te cestne povezave morda ne čutijo v vsej ostrini tisti, ki se naslanjajo na številke o vozilih, ki pečujejo vsak dan po grapi. Kljub temu pomenimo, da sprejeto razporeditev, ozko in ovinkasto cestni voziček dan po 14 parov avtomobilov, na šteli pa so že v enem dnevu na cesti tudi več kot 600 osebnih avtomobilov.

Cesta skozi grapo je zlasti zanimiva s turističnega gospodarskega vidika. S Primorskega je po grapi krajša pot do gorenjskih turističnih središč, kar za 100 in več kilometrov, kakor čez Vrščak ali Trbiž v Italijo skozi Ljubljano. Interes, da bi turisti došli po tej poti, so že zdavnaj spoznali Gorenjci, ki so svoj del ceste že skoraj v celoti asfaltirali. Da bi asfalt šel skozi grapo, hitro povečal promet, dokazujejo vrste avtomobilov, ki jih med sezono vozijo vlakci po progi med Mostom na Soči in Bohinjsko Bistrico.

Cestni sklad SRS je zaenkrat zagotovil za ureditev te ceste v prihodnjih dveh letih okoli 7 milijonov dinarjev. Zadnji sestanki predstavnikov tolminske občine, zainteresiranih krajevskih skupnosti ter zastopnikov cestnega sklada, je pokazal, da bi bilo treba zagotoviti vsaj še 3 milijone dinarjev. Podjetje Krn iz Klavč in Bada iz Podbrdca sta skupaj z občani v Baški grapi izrazili pripravljenost, da bi zagotovili sredstvom prispevali še nekaj svojega denarja. Nujno pa bo treba zagotoviti še dodatna sredstva iz republike in občine.

L. KANTE

PRED DOBRIMI DESETIMI LETI IN DANES — Staro koprsko mestno jedro se je v dobrih desetih letih spremenilo, da ga je iz zraka težko spoznati. Vhoda v nekdanji Škocjanski zaliv ni več. In kakšna bo ta podoba čez deset let?

Cene na vajejih

Kaj menita guverner NB Jugoslavije B. Čolanović in zvezni sekretar za trg in cene N. Stojanović o devalvaciji

OD NAŠEGA GEOGRAFSKEGA DOPIŠNIKA

BEOGRAD, februarja. — Devizno poslovanje v jugoslovanskih bankah je bilo v četrtletju spet normalno, potem ko je v sredo ZIS sprejel sklep o 10-odstotnem razvrednotenju dinarja v razmerju do zlata. Hkrati je začel veljati sklep (tudi ta je bil sprejet v sredo), po katerem so kot maksimalne cene za vse izdelke in storitve, razen nekaj izjem, določene tiste cene, ki so veljale 31. decembra lani.

O dinamiki devalvacije in zamrzitve cen zaradi mednarodne monetarne krize sta na četrtkovni tiskovni konferenci v sekretariatu ZIS za informacije govorila guverner Narodne banke Jugoslavije Branko Čolanović in zvezni sekretar za trg in cene Nikola Stojanović.

Paritetu dinarja v razmerju do zlata so spremenili zato, da bi ohranili sorazmerno konkurenčni položaj jugoslovanskega gospodarstva. Tudi leta 1973 mora biti dober devizni letos, kakršno je bilo lansko. Razvrednotenje je bilo potrebno zaradi tega, da bi uredili domače devizne finance, povečali devizne zaloge, ki zdaj znašajo od 850 do 900 milijonov dolarjev, in okrepili jugoslovanski kreditni položaj v tujini. Jugoslavija je, kot je znano, tako zelo vključena v mednarodno finančno in trgovinske tokove, da je zanjo temeljno vprašanje, kako se razvija mednarodni monetar-

ni položaj, na primer to, da države konvertibilnega območja, ki so zdaj za 10 odstotkov razvrednotile svoje valute, sodelujejo v jugoslovanskem blagovnem izvozu približno s 40 odstotki. Tiste, ki so spremenile tečaj svojih valut za 5, 6 ali 7 odstotkov, pa sodelujejo v jugoslovanskih plačilih za izvozeno blago približno s 30 odstotki.

Kar zadeva mednarodni denarni položaj nasplo, pa »na žalost« se ni fundamentalnih rešitev, ki bi bile sprejemljive za vse, je rekel Čolanović. Zvezni sekretar za trg in cene Nikola Stojanović je izjavil, da so bili zelo previdni, ko so določili, kakšen naj bo vpliv tega položaja pri nas. Dokler ne bodo našli odgovora na vsa bistvena vprašanja, ki jih je ta razplet sprožil, bo veljal sklep o maksimalizaciji cen.

O okvirih, v katerih se bodo gibale cene v letošnjem letu, se morajo dogovoriti republike in pokrajini, kot je

znano. Na tiskovni konferenci ni bilo natančneje rečeno, kdaj bodo ta dogovor dosegli. Po Stojanovićevih besedah naj bi se to zgodilo »čimprej«.

Ne smemo pričakovati, da bo razvrednotenje kar avtomatično vplivalo na domačo tržno razmerja, je poudaril Stojanović. Razvrednotenje ne pomeni, da se bodo vse cene avtomatično povečale za toliko, za kolikor se je zmanjšala vrednost dinarja. Pozornost bodo posvečali vsem vidikom sprememb, zelo selektivno pa bo treba ponovno pretehtati vprašanja uvoza. Za omejitve cen na ravni z dne 31. decembra lani so se odločili zaradi tega, ker so nekateri gospodarski subjekti po tistem povečali cene čez okvire, določene v skupščinski resoluciji za letošnje leto. ZIS je sklenil, da se cene samo v izjemno utemeljenih primerih ne bodo ponovno znižale na raven z dne 31. decembra.

Z. ILIC

Poslovno središče v morju

Koper se bo raztegnil na Škocjanski zaliv, ki je že postal jezero, saj ga le nekaj pretokov veže z morjem — Okoli 180 ha velika, z vodo prekrita površina bo kmalu spremenila podobo

Menda se ne v tako davni preteklosti je bil Koper otok. Do njega sta vodili dve nasuti cesti, med katerima so se pozneje razvile soline. Konec minulega stoletja je tudi ta del morske depresije začel postajati kopno. Med Koprom, Serminom in vzhodom pa se je morje zajedalo v Škocjanski zaliv. Tudi ta, okoli 180 hektarov velika, z vodo prekrita površina, bo kmalu spremenila podobo.

Lani ustanovljeno podjetje Sermin je prevzelo od sklada za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč v upravljanje okoli 260 hektarov veliko zemljišče Škocjanskega zaliva. Pravzaprav to niti ni zemljišče, saj okoli 180 hektarov površine še pokriva voda.

Z razvojem koprške luke se je od Sermina proti nekdanjemu »Kozjemu otoku« (tedaj je bil širil pas kopnega, naprej s tiri za železnico, pozneje pa s številnimi skladiščnimi prostori. Škocjanski zaliv je postal jezero, saj ga le nekaj pretokov veže z morjem.

Pogled s ceste, ki pelje od Ankaranu proti Kopru, daje varljivo podobo nekdanjega Škocjanskega zaliva. Vodna površina skriva le pol metra globoko dno. Na veliko področje doteke sladka voda, z njim pa tudi grožnja, da bi se ta površina utemnila spremeni v nenavadno in sila neprijetno močvirje.

Podjetje Sermin je prevzelo v upravljanje in ureditev celotno površino nekdanjega zaliva. Z osušitvijo in nasipanjem naj bi tu nastalo bodoče poslovno središče Kopra. In to niti ne v tako daljni prihodnosti.

Od Vojkovega nabrežja proti križišču v Bertokih že nastipajo nekdanje morsko dno. To bo razpolovilo zalivsko področje. Tudi naj bi tekla v prihodnje mimo cone mestnih skladišč cesta do glavnega vhoda na koncu Vojkovega nabrežja.

To pa je le ena izmed poti za urejanje koprškega prometnega vozila. Prav kmalu naj bi namreč izpred stolpnice Intererope na Vojkovem nabrežju ter s parkirišča za stadionom preselili prostor za čakajoče tovarnjake. Ti

naj bi dobili svoje čakališče v bližini sedanje tovarne železniške postaje.

Ko so pred leti začeli graditi prve stanovanjske stolpnice ob Vojkovem nabrežju, je bila pri roki kopica ugovorov. V prihodnje naj bi se zamislili bodoče koprsko postajališče. Tu naj bi bil velik prostor za avtobuse, železnice, ki so se v bližini postajališča, ki so potrebni potnikom (restoracije, potrebne obrti in servisi). V tritoku od bertokškega križišča proti Škocjanu in koprski Bonifiki naj bi imeli v

prihodnje prostor obrti in različna komunala industrija, od Bertokov proti Ankaranu pa po načrtih predvidevali razvoj različne lahke predelovalne industrije.

Podjetje Sermin bo na podlagi urbanističnih in zgradilnih načrtov zgradilo infrastrukturne naprave, za ekonomsko zaključene objekte pa bo pridobilo različne interese.

To so za zdaj prve zamisli. Prav gotovo pa bodo pri izdelavi načrtov morali upoštevati še marsikaj in temu primerno urediti tudi izvedbo teh zamisli. Navzlic temu pa to ni stvar tako daljnje prihodnosti, saj je za območje ob bodoči bertokiški vpadnici že zdaj več interesov.

GUSTAV GUZEJ

Nova TE „Veliko Kosovo“

Do konca 1980. leta naj bi zgradili 1800 MW elektrarno

PRISTINA, 15. febr.

(Tanjug) — Strokovni kolegij rudarsko-energetsko-kemičnega kombinata »Kosovo« je danes razpravljal o izgradnji nove 1800-megavne elektrarne »Veliko Kosovo«, ki naj bi jo zgradili do 1980. leta. Termoelektrarno bi gradili etapno: prvi del elektrarne s 600-megavatnim agregatom naj bi začeli graditi prihodnje leto, obratovati pa bi začel 1978. leta; gradnja tega dela bi veljala 1.818 milijonov dinarjev. Hkrati z gradnjo tega energetskega objekta, katerega moč bi bila enaka moči jugoslovanskega in romunskega dela djerdapske hidroelektrarne, namerajajo povečati proizvodnjo v kosovskem premovalnem bazenu pri Obiliću s sedanjih 6 na 10 milijonov ton lignita letno.

Obrambna poteza ZIS

Iz pogovorov s predstavniki republiškega IS Jožetom Florjančičem, Marjanom Dolencem in Antkom Mahkvcem ter guvernerjem NB Slovenije S. Kobalom

LJUBLJANA, februarja. V zvezi z včerajšnjo devalvacijo dinarja smo se danes pogovarjali s predstavniki republiškega izvršnega sveta Jožetom Florjančičem, Marjanom Dolencem in Antkom Mahkvcem ter guvernerjem Narodne banke Slovenije Svetom Kobalom. Iz pogovora povzemamo naslednje ugotovitve:

Nenadna devalvacija, ki jo je izvedel zvezni izvršni svet, je nedvomno posledica naglih sprememb, do katerih v zadnjem času prihaja v mednarodnem monetarnem sistemu. Jedro odločitve ZIS je v bistvu obrambna poteza, da bi naše izvozno gospodarstvo obdržalo konkurenčno sposobnost na mednarodnem trgu, ki je bila že deloma zmanjšana zaradi povečanja stroškov v našem gospodarstvu. Pri tem je treba imeti pred očmi, da je bila potrebna hitra odločitev, saj so bile vse gnanje devizne tečajne blokade, in je »taka hitra poteza« nedvomno zelo pomembna za naše gospodarstvo. Treba pa je pripomniti, da bi bilo prilagajanje dinarja novim razmeram najbrž lahko daljše, če bi s siste- mo deviznega trga in gibljivega tečaja bolj pripravljeni pričakali sedanje dogodke na mednarodnem monetarnem prizorišču.

Dejstvo je namreč, da je naraščanje stroškov v našem gospodarstvu že v dokajšnji meri izžepalo konkurenčne

možnosti izvoznikov in bi se morali ne glede na sedanje zunanje momente prej ali slej lotiti ustreznih ukrepov, da bi ta vprašanja uredili. Devalvacija je bila izvedena na nekakšen modifikiran klasičen način, spremenjena je bila pariteta do zlata, kar pomeni, da smo obdržali odnos do dolarja. Iz tega bi lahko sklepali, da smo bolj sledili dolarski sferi, pri čemer pa je treba poudariti, da se kljub temu ne večemo niti na Vzhod niti na Zahod, temveč nam je to odločitev narekovali položaj našega gospodarstva, ki se že precej dolgo ubada z inflacijo.

Glede vršne devalvacije dinarja je treba reči, da za sedaj še ni dovolj elementov, da bi lahko ocenili njeno realnost, zlasti še, ker je položaj nekaterih valut še dokaj nejasen. Vsekakor pa bo do kmalu sledile podrobnejše analize devalvacije in ob njej sprejetih ukrepov. Strokovne službe te analize že pripravljajo.

Preostali instrumenti, ki spremljajo to operacijo

(davčne olajšave pri izvozu), skušajo v večji meri paralizirati devalvacijo dolarja v sferi držav, ki so tej devalvaciji sledile, kot dati dodatne izvozne spodbude v sferi držav, ki so svoje valute nevalvirale. To je selektivna metoda, ki vnaša v to globalno usmeritev veliko elastičnosti v odnosu med posameznimi valutami, kar je gotovo korak naprej v primerjavi s prejšnjimi devalvacijami. Element, ki ne vzbuja posebnega navdušenja, pa je to, da dodatne spodbude, ki spremljajo devalvacijo dinarja, rešje pri reprodukcijskem materialu in proizvodnji nižje stopnje obdelave, kot pri proizvodnji višje stopnje obdelave in pri končnih izdelkih, ki je vprašanje, če je pametno. To bo namreč pospešilo izvoz reprodukcijskega materiala, ki ga že tako primanjkuje, in zmanjšalo možnosti, da bi se več delavcev zaposlilo doma.

Vsa ta operacija bo imela nedvomno pozitivne posledice v naših konkurenčnih odnosih s tujino, vnaša pa več

je poslovne rizike in večji namir v poslovne odnose, kar samo po sebi seveda ni posebna prednost za naša izvozna prizadevanja. Na notranjem področju pomeni devalvacija nov element, ki bo v boju za stabilnejše odnose terjal dodatne napore in večjo učinkovitost nasilov, kakaj devalvaciji bo nedvomno sledilo določeno povečanje cen. Zato bo treba z maksimalnimi prizadevanji doseči, da ni tmei ti elementi čim manjši vpliv na začetno politiko stabilizacije.

M. J.

Tomos: novo vozilce

KOPER, februarja (Tanjug) — Tovarna motornih vozil Tomos v Kopru bo dala maja letos na tržišče še en nov proizvod. Gre za kombinacijo motornega kolesa in bicikla, ki so mri dali ime »automatik« — 3A. Vozilo ima enocilindrski dvotaktni motor s prostornino 49 kubičnih centimetrov. Ima dve vrzili, ki se avtomatsko vključujeta. Največja hitrost je 45 km na uro, porabi dva litra mešanice na 100 km, nosilnost pa je 105 kg.

Igle v telo

Dr. Stanojević po vrnitvi iz Kitajske: ordinacija z iglami v Bolu na Braču

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPIŠNIKA

ZAGREB, febr. Štiridesetletni zdravnik splošne prakse v Milni dr. Pavle Stanojević se je po trimesečni specializaciji akupunkturo na inštitutu za kitajsko tradicionalno medicino vrnil domov, navdušen nad kitajsko akupunkturo in pekinško gostoljubnostjo ter »oborožen« s majhnim aparatom za elektropunkturo, večjo količino originalnih igel in »cigare« (katerih žar je treba postaviti nad obolelo mesto pred vbovom z iglo). Vrnil se je in začel delati v specialistični ambulanti v boliskem hotelu »Elaphusa« na Braču.

Iz Dalmacije poročajo, da je dr. Stanojević, zaradi katerega je bil pred časom precej hude krivi med Milno in Bolom (o čemer smo pisali tudi mi), bil na specializaciji z denarno pomočjo zveznega zavoda za mednarodno znanstveno in tehnično sodelovanje v Beogradu. Z akupunkturo se je že prej ukvarjal v Franciji in na Češkoslovaškem, s to metodo pa je zdravljal bolnike tudi že v Milni.

Po vrnitvi iz Kitajske dr. Stanojević ugotavlja, da se je tam marsičesa naučil. Izboljšal je tehniko vbova, spretnost ravna z iglo pri vbovu, ki mora biti globlji, popravil je spisek bolezni, ki

se zdravijo z akupunkturo, itd. Časnikarjem ni hotel povedati, za katere bolezni pravzaprav gre, zato pa je dejal, da je na Kitajskem akupunktura zelo razširjena in da jo uporabljajo pri zdravljenju domala vsake bolezni. Kot sistem anestezije je obvezno navzoča pri vsakem kirurškem posegu, po drugi strani pa jo prakticirajo tudi ambulantno in nadomestuje, zelo poenostavljeno povedano, piličdom.

Doktor je torej končno v Bolu, ki tako postaja edinstveni turistični center pri nas, kjer se bodo bolniki zdravili s pomočjo akupunkturo. M. KUNEJ

Kje v Ljubljani taksiji?

Taksisti nič več le pred železniško postajo in na Cankarjevi

LJUBLJANA, februarja. — Nedavno sprejeti odlok o ureditvi nekaterih vprašanj avtotaksi storitev na območju mesta Ljubljane med drugim določa, da urad za promet določi prostore, na katerih lahko parkirajo le avtotaksiji.

Strokovna komisija je izdelala predlog teh parkirnih prostorov, saj ni v interesu mesta, da se 76 taksistov dretnja le pred železniško postajo in na Cankarjevi cesti. Predlog prometnega urada so na današnji seji podprli tudi člani komisije za promet skupščine mesta Ljubljane.

Po tem predlogu, ki ga mora potrditi še mestna skupščina, naj bi poslej parkirali avtotaksiji pred železniško postajo, na Cankarjevi cesti, pred hotelom Ilirija, pred Polikliniko na Njegoševi cesti, v novem centru Most, na plačju pred kinom Vič in v bližini veleblagovnice Astra za Bežigradom. Člani komisije pa so menili, da bi bilo umestno razmisliti še o stalnem parkirnem prostoru za avtotaksije tudi v bližini Magistrata in na ploščadi pri Maxi marketu. Razen teh mest pa je strokovna komisija prometnega urada predlagala še nekaj parkirnih mest pred večjimi ljubljanskimi hoteli.

Enotno je bilo mnenje komisije, da tudi s tako ureje nim parkiranjem taksi služba ne bo zadovoljivo urejena in to vse dotle, dokler taksisti ne bodo imeli svojega središča, ki bi jih po UKW zvezah usmerjal do potnikov. V. S.

Štirje Kitajci v „Levu“

Kulinarčne specialitete iz Hongkonga — Inšpektorji si belijo glave

Če boste hoteli jesti po kitajsko, boste zavili kar v hotel »Levu« v Ljubljani, kjer bodo od ponedeljka do 20. marca gostovali štirje kitajski kuharji in pripravljali svoje priznane specialitete. Te so že priptovale do naših inšpektorjev in jih spravile v nemajhno zadrego. Kdo pa vendar ve, kaj so to bambusovi vrščiki, vodni kostanj in podobna kitajska čuda? In vendar brez pečata inšpektorjev, da je vse to užito, ne bo nič z juho iz plavuti morskega psa ali iz lastovjeh gnezda. Da bo res vse v kitajskem duhu, bo morali jesti tudi s palčki, čam, ki pa so kar iz Ribni- ce. Zaveze, prte in pisane hongkongske lampijone pa so kuharji prinesli kar s seboj, da bo vse bolj dišalo po kitajsko. A. P.

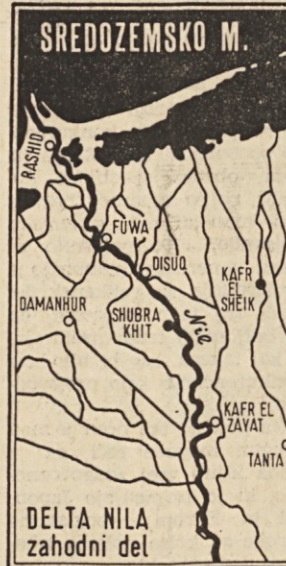
Kateri dnevi so prazniki

LJUBLJANA, februarja. V zadnji številki zveznega uradnega lista je objavljen tudi zakon o praznikih SFR Jugoslavije. Določeno je, da so državni prazniki novo leto, praznik dela, dan zmage, dan borca in dan republike.

V drugem členu zakon predpisuje, da se novo leto, praznik dela in dan republike praznuje dva dni, in če je kakšen od teh dni nedelja, se šteje za praznik tudi prvi naslednji delovni dan. Dan borca se praznuje samo na dan praznika, dan zmage 9. maj pa je delovni dan. A. L.

Postaje v delti Nila

»Litostroj« in »Rade Končar« bosta izdelala za egiptovsko vladno ustanovo »Nile Delta Authority« opremo, vredno pet milijonov dolarjev

DELTA NILA zahodni del

Ljubljanski »Litostroj« je podpisal pogodbo za dobavo enajstih žrpalnih postaj in transformatorske postaje za irigacijski sistem v delti Nila. To je nedvomno posledni uspeh »Litostroja«, še posebej, ker je na razpisani licitaciji sodelovalo šestnajst uglednih podjetij iz zahodnih držav.

Predstavniki »Litostroja« so obenem — kot nosilci posla — podpisali tudi pogodbo o dobavi elektro opreme, ki jo je ponudil zagrebško podjetje »Rade Končar«. Obe jugoslovanski podjetji bosta v dveh letih izdelali 5 milijonov dolarjev vredno opremo, ki bo vgrajena v objekt. Investitor je vladna ustanova »Nile Delta Authority Ministry of Irrigation«, projekt pa kreditira Mednarodna banka za obnovo in razvoj.

Na razpisano licitacijo so se med 16 podjetji prijavili tudi Japonci, ki so prav tako člani svetovne finančne usta-

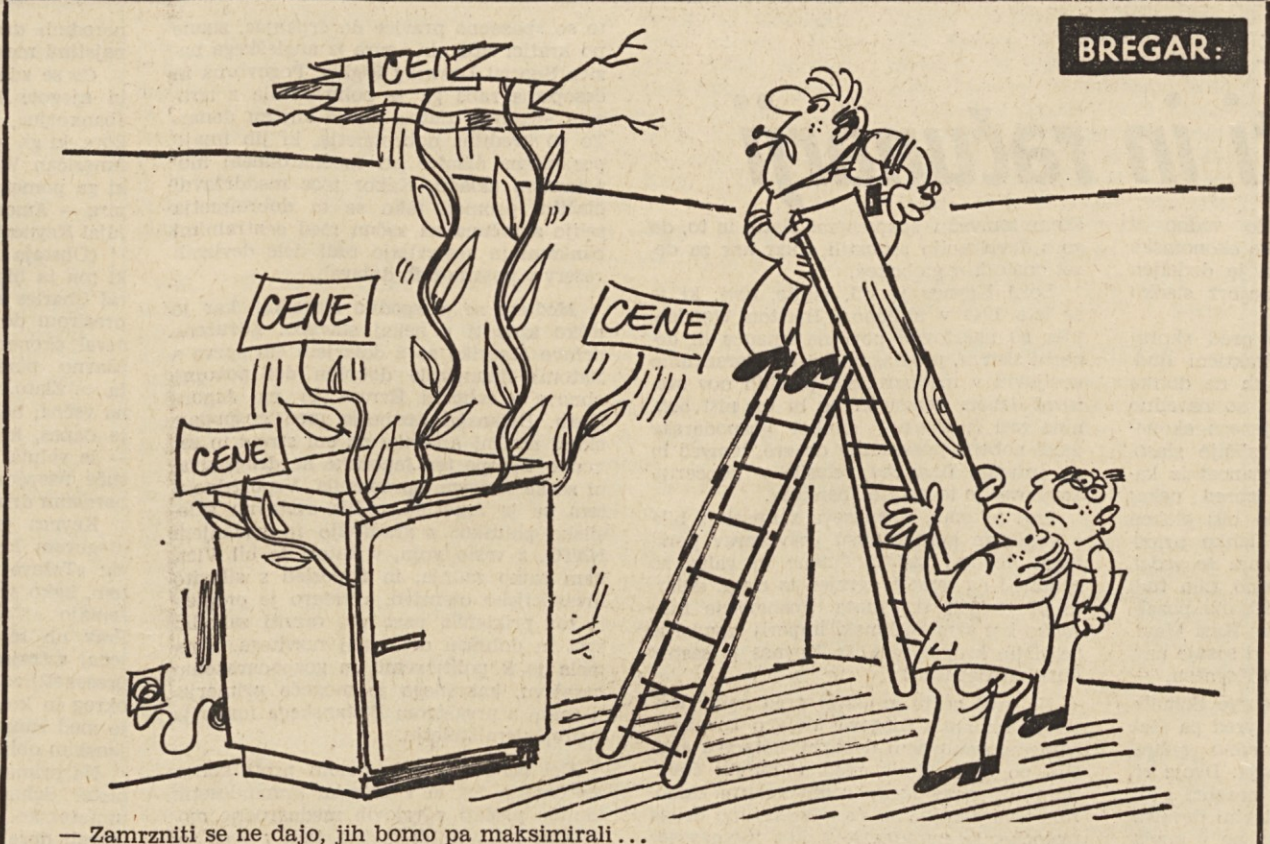
nove. »Litostroj« je s svojim uspehom na licitaciji vsake- kor še utrdil svoj sloves pri »Mednarodni banki za obnovo in razvoj«, ki je že sodelovala v kreditiranju petih drugih investicijskih načrtov, za katere je dobavilo opremo ljubljanskega podjetja — za hidrocentrale v Keniji, Tanzaniji, Centralnoafriški republiki, Argentini in Novi Gvineji.

»Litostroj« se pojavlja v teh poslih kot sodelavec jugoslovanskih poslovnih združenj, ki so prevzela izdelavo objektov, kot dobavitelj strojnih delov, obenem pa tudi z inženirjem. Ljubljansko podjetje

je sodeluje trenutno s poslovnim združenjem »Snelita«, ki je dalo kompletno ponudbo za projekt železarne v Libiji, obenem pa se udeležuje še licitacije za žerjave v Zambiji.

»Litostroj« bo gradil žrpalne postaje v krajih okrog Kafr El Šejka in Etai el Baruda.

V svoji poslovni bilanci za leto 1972 je »Litostroj« beležil 59.776.851 dinarjev izvoza, medtem ko se je celotni dohodek (brez avtomobilske proizvodnje) povzpnil na 382.680.219,61 dinarjev. ALENKA MISIC

— Zamrzniti se ne dajo, jih bomo pa maksimalirali ...

Manj kmetijskih zemljišč

Zaskrbljenost za kmetijska zemljišča se povečuje z zmanjševanjem takih zemljišč v zadnjih desetletjih. Število prebivalcev raste. Ljudje potrebujejo več živil. Kmetijska zemljišča je treba bolj zavarovati pred od- tujevanjem. S tistimi, ki jih še imamo, pa je treba skrbno gospodariti, da bodo dajala večje hektarske pri- delke. To je najpomembnejša naloga zakona o kme- tijskih zemljiščih. Tabela kaže spremembe po letih v tisoč hektarih in predvidevanja za leto 1990.

Vrsta zemljišča	1938	1948	1968	1990
Njive in vrtovi	360	289	280	240
Sadovnjaki	24	22	36	15
Vinogradi	36	26	20	15
Travniki	227	254	308	310
Pašniki in ribniki	416	431	293	205
Kmetijska zemljišča	1063	1022	937	785
Gozd				
in nerodovitni svet	962	1003	1088	1240
Skupno v Sloveniji	2025	2025	2025	2025

Govedina bo kmalu dražja

A. Škrabar: Odločitev o tem je odvisna od med-republiškega dogovora

LJUBLJANA, februarja. — Poslanec republiškega zbora slovenske skupščine Martin Košir je postavil IS več vprašanj, med drugim tudi vprašanje v zvezi s sklepom izvršnega odbora skupnosti proizvajalcev goveje živine o zvišanju cen goveje mesa za 30 do 50 odstotkov. Od IS je terjal odgovor, ali in kako bo take pojave, ki niso v skladu s sprejetim družbenim načrtom za leto 1973 in s sprejetimi stabilizacijsko politiko, odpravil v našem gospodarstvu.

Podsekretar v republiškem sekretariatu za gospodarstvo Aleksander Škrabar je poslanca Koširju odgovoril, da je slovenska klavniška industrija predlagala uskladitev maloprodajnih cen svežega mesa z odkupnimi cenami goveje živine in prašičev. Po tem predlogu naj bi se povečale cene mesa za 30 do 55 odstotkov. Zahtevke v približno isti višini je poslala klavniška industrija tudi v nekaterih drugih republikah. V posameznih krajih SR Srbije so bile nove cene že uveljavljene, vendar je bilo na intervencijo ZIS in IZ Srbije že odobreno povečanje cen razveljavljeno in na novo določeno do višine 20 odstotkov.

Pristojni organi v Sloveniji zdaj proučujejo zahtevek klavniške industrije, dokončno odločitev o povečanju cen mesa pa bo odvisna od med-republiškega dogovora, ki naj bi določil merila za oblikovanje cen tako, da bi bila maloprodajna cena mesa čim bolj enotna v vsej državi. M. J.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 17. FEBRUARJA 1973

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

21.15 v Dolini
Breg — Bor

MOŠKA C LIGA

21.15 v Nabrežini
Kras — ACEGAT

1. MOŠKA DIVIZIJA

21.15 v Trstu, pri Banih
Sloga — Pozzo21.15 v Gorici, Ul. I. Brass
Olympia — Aurora

ŽENSKA C LIGA

21.15 v Padovi
CUS Padova — Sokol

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trstu, Ul. Flavia
Libertas — Vesna

NAMIZNI TENIS

DRŽAVNI TURNIR

15.00 v Viareggiju
Sodelujeta tudi Kras in Sokol

KOŠARKA

20.30 v Trstu
Bor — Splügen

JUTRI

NEDELJA, 18. FEBRUARJA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 na Proseku
Primorje — Muggesana15.00 v Škocjanu
S. Canzian — Breg15.00 v Turjaku
Isonzo — Zarja15.00 v Špetru
Valnatisone — Juventina

3. AMATERSKA LIGA

13.00 v Trstu, Sv. Sergij
Roianese — Union10.30 v Krizu
Perugino — Primorec10.30 na Proseku
Olimpia — Domio10.30 v Dolini
Breg B — Giarizolo15.00 v Štandzeu
Sovodnje — Isonzo

NARAJAJNIKI

9.00 v Miljah
Muggesana — Breg10.30 v Padričah
Olimpia Greta — Gaja12.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Esperia — Vesna

ODBOJKA

MEDJEŽELNI FINALE DEKLIC

9.15 v Padvi
Nastopa tudi Breg

MOŠKA D LIGA

15.00 v Gorici, Ul. Nizza 36
Dom — Volley DLF Legnano

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — PAV Dormisch10.30 v Gorici
Azzurra — Sloga

KOŠARKA

MOŠKA D LIGA

17.00 v Trstu, U. della Valle
Bor — Treviso

NAMIZNI TENIS

DRŽAVNI TURNIR

8.30 v Viareggiju
Sodelujeta tudi Kras in Sokol

ATLETIKA

POKRAJINSKO PRVENSTVO

v KROSU
9.30 v Ribiškem naselju
Sodelujeta tudi Bor

NOGOMET

Po dveh mesecih odsotnosti
Milič spet v Vesninem dresu

24 ali 25 točk rešilna kvota v 2. amaterski ligi

2. AMATERSKA LIGA

4. povratno kolo bo prav gotovo prineslo nekaj sprememb na lestvici. Vse naše ekipe, razen Primorja, bodo igrala zunaj. Kljub temu pa so naši nogometaši optimisti: Oskar Rustja (Primorje): «Prepričan sem, da proti Muggesani ne bomo izgubili, ker se hočemo mascevat za nezaljubljeni poraz v Miljah. V ekipi bo zopet vstopil solidni Trampus. Nekateri govorijo o našem prestopu v višjo ligo, naš cilj pa je še vedno le obstanek v tej ligi. Vse kar bo prišlo zraven, bo dobrodošlo... Vsekakor menim, da bi morali zbrati za napredovanje vsaj 38 točk.»

Boris Milič (Vesna): «Po dveh mesecih bom zopet oblekel dres Vesne in to predvsem zaradi navijačev, ki so mi pri srcu. Po zadnjih porazih smo v nevarnih vodah, toda prepričan sem, da se bomo rešili. V nevarnosti sta trenutno tudi proseški Libertas in Flaminio. Menimo, da bo za rešitev dovolj 24 točk.»

Rodella (Breg): «Tudi naš položaj je nevaren. Zato gremo v Škocjan z upanjem, da bi tam odnesli vsaj točko, vtis pa imam, da bomo tudi zmagali.»

Marijan Babuder: «Upam, da me bo trener uvrstil v ekipo. Proti prvemu z lestvice, Isonzu, želimo doseči remi, čeprav bomo stopili na igrišče trdno odločeni osvojiti obe točki. Sicer pa: zakaj ne bi Zaria premagala Isonza? Naš položaj na lestvici je kritičen. Poleg nas pa sta v nevarnih vodah, po mojem mnenju, tudi proseški Libertas in Aurisina. Za rešitev, menim, bo potrebnih vsaj 25 točk.»

V ostalih tekmah bi moral predvidoma Sagrado premagati Inter SS, Portuale bi moral remizirati s proseškim Libertasom, Aurisina pa s Faglanom. V tekmi Campanelle — Flaminio pa je mogoč vsak izid.

3. AMATERSKA LIGA

V 3. povratnem kolu bo v skupini N najvažnejše srečanje Esperia — S. Marco, v katerem bodo domačini skušali nadaljevati s svojo pozitivno serijo, čeprav je S. Marco na dobrem tretjem mestu in ga samo dve točki ločita od Esperie. Vodeči Duino ne bi smel imeti težav z ACEGAT. Tudi Union bi moral biti zadovoljen z rezultati (porazih) pri v tekmi z Roianesem do četrte prvenstvene zmage.

V skupini O bo tekma Zaula — Stock predstavljala zanimivost te nedelje. Po zmagi nad Opicino Supercatfajem si Stock ne sme več dovoliti spodrsila. Za Zaula pa bi pomenil poraz slovo od vseh upov na končno zmago. Remi, verjetno, ne bi v tej tekmi služil nikomur, zato je tu vsako napovedovanje tvegano. Primorec bo gostoval pri Peruginu, ki ima štiri točke več od Trebence. Mu bo jutri uspelo znižati to razliko?

V skupini P Costalunga proti Don Boscu in S. Anna proti Bar Venetu ne bi smeli imeti težav. Olimpia bo gostila Domio. Po toliko neuspešnih računih Olimpia, seveda, na zmago, saj je dejansko v tem prvenstvu zmagala le enkrat, ker uspeha proti Bregu B ni moglo upoštevati pri sestavi uradne lestvice. Breg B bo doma igral z dobro ekipo Giarizolo, ki računa na zmago, čeprav... brez točk. B. R.

NOGOMET NA GORISKEM

Pomembni tekmi
obeh naših ekip

Juventina bo v nedeljo igrala v Špetru ob Nadiži proti tamkajšnji ekipi Valnatisone. Ta ekipa zaostaja samo za točko za štandzeo in je zabeležila prvi poraz prav proti Juventini; zato je za nedeljsko tekmo zanimiva tudi iz tega vidika, ker bodo domačini gotovo dali vse od sebe, da bi premagali «beledrečce».

Igralci Juventine so se v zadnjem tednu precej dobro pripravili. Tu

di razpoloženje se je dvignilo po nedeljskem porazu, ko so na domačih tleh izgubili važno tekmo proti Cividaleseju.

Za jutrišnje tekmo je trener Culot sklical sledeče igralce, ki naj se zberejo pred gostilno Romana ob 13.30: Plesničar, Nanut, Fagnel, Paulin, Tomazič, E. in M. Tabaj, Sirk, Marvin, Ferletič, G. Montico, Uras, Filiput.

Za najboljšega igralca tekme Juventina — Cividalese je skupina navijačev proglasila Marjana Tomažiča, ki se je zelo dobro izkazal v obrambi. ***

Na štandzeškem igrišču se bosta

jutri pomerili dve ekipi, ki sta trenutno na prvih mestih lestvice. To so Sovodnje in Isonzo. Sovodnjeji so le malo za Isonzom in bodo morali torej na vsak način zmagati, če hočejo ostati na prvih mestih ter se boriti za vstop v višjo ligo.

Nedeljska tekma se bo pričela ob 15. uri (na štandzeškem igrišču).

Goriški CSI organizira danes ob 14.30 v Stražicah prvo pokrajinsko tekmovanje v tekni za dekce, deklice, naraščajnike in naraščajnice. Tekmovalci se bodo morali zbrati točno ob 14.30 v Ul. Brigata Pavia 88, od koder se bo začelo tekmovanje.

ODBOJKA

V ŽENSKI B LIGI

DREVI V DOLINI «VISOKA NAPETOST»
V POMEMBNEM DERBIJU BREG-BOR

Oba šesterki bosta nastopili nekoliko okrnjeni

B LIGA — članice

Osrednje srečanje na naših odbojarskih igriščih bo drevi v Dolini derbi med Bregom in Borom. Vsi predelki spopadi teh dveh ekip so bili prava športna poslastica. Zanimivi, bojevit, izredno ogorčeni in včasih tudi dramatični. Brežanke pa so prav prvi večerni tekmeču Boru zaigrale skoraj vedno odlično. Kaj takega pa ne bi mogli trdit za borovke.

Letošnji drugi derbi prihaja za oba zastopnika v nepravem času. Pri Tržačankah bosta odsotni Pečarjeva in Furlančičeva. Kljub temu pa trener Draslič ne bo imel večjih težav pri sestavi prve šesterke, ki bo nedvomno precej bolj šibka in to predvsem v napadu.

V povsem drugačnem (in nedvomno bolj kočljivem) položaju se bo znašel trener Brežanek Jurkič. Breg je šele v drugem delu prvenstva stopil na igrišče neokrnjen. Drevi pa bo imel Jurkič le majhno izbiro pri sestavi ekipe, ker je le malo možnosti, da zaigra Hmeljakova in Foursouva. Ti dve odsotnosti pa bi pomenili za Breg veliko. To sta dve odsotnosti, ki se jih ne da nadomestiti. Upajamo, da bosta le okrevali in prispejeli na pomoč soigralkam v tem izredno važnem nastopu. To pa je le rahlo upanje, ker so bolečine ramena in hrbta pri odbojkarjih precej dolgotrajne.

Nekoliko dolgotrajna kriza pri odbojkarjih Krasa je prav gotovo mima. To je bilo vidno že preteklo soboto v Trevisu, ko so Zgončičani v zadnjih dveh setih zaigrali res odlično. Nocoj jim prihaja v goste najslabša ekipa te skupine. Odbojkarje ekipe ACEGAT res niso nevarni, kar potrjuje njihovo zadnje mesto na lestvici in samo dve osvojeni točki.

Prav z drevišnjim srečanjem se prične izredno pomemben del prvenstva za Kras, ko se gre za njegov obstanek v tretji ligi. Poleg zmage bo treba še presneto paziti, da tekme ne osvoji niti sebi.

C LIGA — članice

V tretjem kolu se bo nabrežinski Sokol spoprijel v Padvi z vodečim CUS, ki je v prvih dveh nastopih premagal Corridoni in tržaško OMA in so domačinke nesporeno favoritinje za osvojitve še tretjega para točk.

Oba šesterki bosta igrali jutri. Dopoldne se bo Bor na stadionu «1. maj» spoprijel s PAV Dormisch iz Vidma. Oba tekme sta v prvem kolu ostala praznih rok. Srečanje bo izredno izenačeno in Tržačanke se bodo morale pošteno potruditi za osvojitve izkupička.

Sloga pa jutri popoldne čaka v Gorici težko srečanje z Azzurro.

1. DIVIZIJA — člani

Tako Sloga kot tudi Olympia iz Gorice igrajo to pot doma. Slogašim prihaja v goste Pozzo iz Pradamana, ki je doslej premagal Toriano in izgubil z Arc Linea. Za slovenske igralce to srečanje ne bi predstavljalo večjega problema, če bi zaigrali popolni. Odsotna pa bosta Fučka in Matevjič, kar bo spravilo samo srečanje v veliko ravnotežje. Po vsej verjetnosti pa bi le morala odločiti prednost domačega igrišča.

Goriška Olympia bo imela tudi težko nalogo. Ekipa Aurora iz Remanzacca je doslej dvakrat zmagala in v Gorici zmagovite poti prav gotovo ne bo hotela prekiniti. G. F.

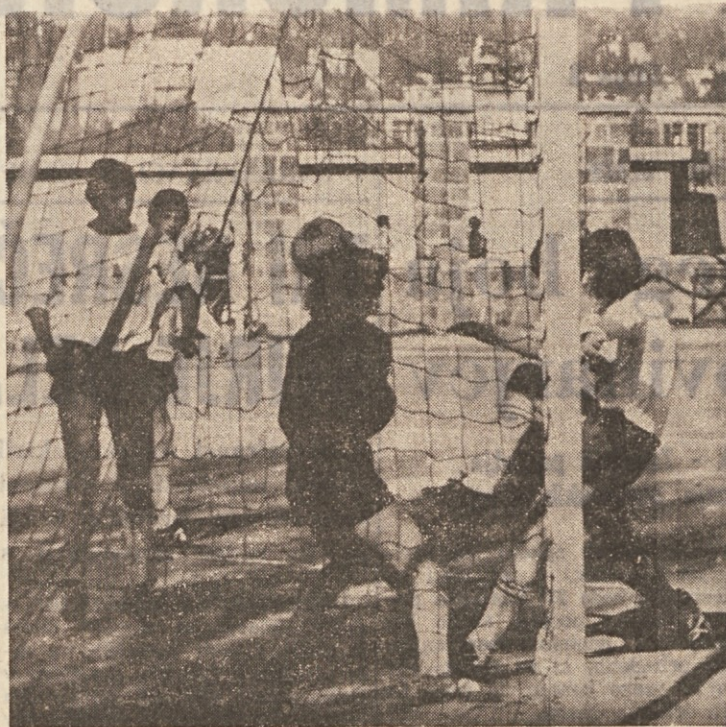
V moški D ligi

Jutri popoldne
v Gorici tekma
Dom-Volley DLF

Jutri bo gostoval v Gorici Volley DLF iz Legnana (VR), ki se bo spoprijel v šestem kolu D lige s šesterko Doma. Volley DLF zase-

da trenutno drugo mesto lestvice in se petuje za vstop v C ligo. Domovci, ki so trenutno na zadnjem mestu lestvice brez točk, upajo, da bodo jutri popoldne prekrizali račune nasprotniku, čeprav se zavedajo, da to ne bo lahko. Domovci bi morali nastopiti proti Volley DLF s popolno postavo in zato imajo več možnosti za osvojitve prvih dveh točk v letošnjem prvenstvu.

Srečanje bo jutri popoldne v telovadnici Stella Mattutina (Ul. Nizza 36, Gorica) s pričetkom ob 15. uri. Sklicani igralci Doma za to tekmo naj se zberejo ob 14.15 pred zgoraj omenjeno telovadnico. I. K.

Po pozitivnem nastopu v prvenstvu mladincev, se bo Gaja (na sliki med tekmo z Giarizolami) potegovala za visoka mesta tudi med naraščajniki

KOŠARKA

V MOŠKI D LIGI

Jutri še ena priložnost
za zmago Borove ekipe

Splügen Bräu bo drevi nasprotnik mladincev «plavih»

D LIGA

Treviso sodi med slabše peterke v tem prvenstvu, predvsem na tujem igrišču so košarkarji Trevisa slabi. Je torej to priložnost za osvojitve prvih dveh točk v tem prvenstvu?

Trener Mari: «Če bi nastopili s popolno postavo, bi morda lahko startali na obe točki. Še sedaj pa ne vemo, če bo Adrijan Zavadal utegnil dospeti v Trst z dijaki s šolskega smučanja. In trenutno je Zavadal za nas zelo pomemben.»

«Na zadnjem treningu se je lažje poškodoval tudi Boris Fabjan...»

«Mislim pa, da bo vseeno igral.»

«Kaj pa mislite o nasprotniku?»

«Res se čudim, kako je Treviso tako nizko na lestvici. Potencialno je to ena boljših peterk v našem prvenstvu. Vsi igralci Trevisa so zelo visoki in tudi tehnično so zadovoljivo pripravljeni. Morda ne igrajo s potrebno samozvestjo in zbranostjo.»

Bor bo jutri nastopil z naslednjo postavo: Fabjan, Rudes, Šare, Pertot, Škerlj, Kralj, Danijel Zavadal, Hrvačić in Adrijan Zavadal (?).

MLADINCI

Borovi mladinci bodo nastopili drevi proti eni najboljših peterk v tem prvenstvu, proti Splügen Bräu iz Gorice. Po zadnjem dobrem nastopu proti Tigrisu v Gorici borovci upajo, da bodo tudi tokrat zapustili zadovoljiv vtis, čeprav se vsi zavedajo, da bo naloga izredno težka.

«Plavi» bodo nastopili z naslednjo postavo: Valter Hrvačić, Koren, Klobas, Barazutti, Francia, Oblak, Kravos, Kapič.

PRIJATELJSKA TEKMA

Polet — Servolana 103:82

POLET: Sosič (k) 19, Jugovič 6, Gantar 32, Guštin 20, Starc 5, Dolenc 2, Kraus 12, Martini 7.

PROSTI METI 3:16.

SODNIK: Gropazzi.

Poletovci so v četrtek odigrali prijateljsko tekmo v škodnjem prostoru proti Servolani, ki bo prav tako kot poletovci, nastopila v prvenstvu I. divizije. Openaki košarkarji so tokrat sproščeno igrali in so tudi zasluženo zmagali.

Forma igralcev je torej zadovoljiva, čeprav naši čisti je manjka skupna igra. Predvsem proti cono so bili v težavah. V obrambi (pressing po vsem igrišču) so dobro igrali. Treba bo torej izpolniti napad.

Med našimi košarkarji je bil v napadu zelo uspešen Robert Gantar, ki je poizkušal skalati na vse odbite žoge in je tudi dosegel zavidljivo osebni izkupiček 32 točk. Režiral je dobro Adrijan Sosič, razveljavil pa sta presenetlivo Marko Starc in Marino Martini. b. l.

ATLETIKA

JUTRI V RIBISKEM NASELJU

Borovci: tokrat zares

Če bo šlo vse po sreči bo jutri Bor nastopil na ekipnem pokrajinskem prvenstvu v krosu z eno najštevilnejših ekip zadnjih let. Borovci bodo porazdeljeni v 5 starostnih kategorij. Mlajši dekci Egon Pertot ter brata Sandi in Igor Bigatton bodo tekli na kakih 800 m dolgi progi, starejši dekci Renato Furlan, Romeo Malalan in morda Igor Kralj na progi približno 1600 m, naraščajniki Ivan Kureč, Zvonko Hrovatin in Vili Mikac bodo morali opraviti dva velika kroga proge, mladinci Oskar Grigič tri, člani Stojan Sancin, Vojko Cesar in Bruno Križman po štiri kroge za skupnih 6 km in pol.

Nastop dekčev bo očitno najzanimivejši, ker je konkurenca v obeh kategorijah zelo številna. Nastopajo namreč športne skupine raznih šol in športnih društev, ki se sicer ne ukvarjajo izredno samo z atletiko, imajo pa v svojih vrstah že dokaj dobre pripravljene športnike. Kratke proge omogočajo poleg tega tudi podvig tekačev, ki se bolj kot na trening nanašajo na naravni talent.

Naraščajniki so vsi novinci v dolgih tekih. Predvidevanja so tako nemogoča kot po navadi pa ima največ možnosti za dober uspeh ko gre za dolg tek, Oskar Grigič.

Trije člani bodo tekli v glavnem za trening in razvedrilo. Proga v Ribiskem naselju pri Stivanu je speljana vseskozi ob robu morja, na popolnoma ravnem terenu, ki daje krosu zelo nezanimiv pečat.

Lepo vreme zadnjih dveh dnevo je verjetno nekoliko posušilo sicer zelo vlažna tla, ker bi se v nasprotnem primeru atletični pogrezali do gležnjev v blato.

S. J.

SMUČANJE

GARMISCH, 16. — Švicarka Zurbinger je zmagala včeraj v Garmischu, v veslalomu, veljavnem za EP.

Na lestvici za EP vodi še vedno Francozinja Couttet.

OBVESTILA

SD Breg obvešča, da bo odbojarski trening začetnik, danes, v soboto ob 15. uri in v ponedeljek ob 17. uri, v novi občinski telovadnici.

V torek, 20. t.m., bo v društvenih prostorih PD I. Cankar sa-hovski brzdturnir za «Pokal 5. turnirjeva». Vpisovanje eno uro pred začetkom, ki bo ob 20.30. Vabljeni vsi slovenski šahisti v zamejstvu.

SNEŽNE RAZMERE

Livč	70 cm
Lokve	35 cm
Postojna	4 cm
Ljubljana	9 cm
Kravec	160 cm
Bled	50 cm
Zatrnik	110 cm
Jezerko	60 cm
Kranjska gora	110 cm
Podkoren	120 cm
Golte	150 cm
Pohorje	60-120 cm
Planica	130 cm
Velika planina	110 cm
Črni vrh nad Idrijo	60 cm
Bovec	50 cm
Trbiž	100-130 cm
Višarje	200 cm
Neveja	170 cm
Neveja (Gilberti)	400 cm
Piancavallo	140 cm
Sappada	35-80 cm
Nevegal	35-150 cm

TOTIP

1. — prvi	X 2
2. — drugi	X
3. — prvi	X
4. — drugi	X 2
5. — prvi	X 2
6. — drugi	2 1
7. — prvi	1 2
8. — drugi	2 1

Boris Možina:

Vipavski mlini meljejo po malem...

Letnice imajo veliki mlini vdolane v jezu, ponekod tudi na mlinskih kamnih. Manjši, stari mlini, pa na zunanjih ali notranjih kočah ali oknih.

Zito so navadno nosili v mletev; iz oddaljenih krajev so ga pripeljali. V nekatere mlinske se je lahko pripeljalo z vozom naravnost k mlinskim kolesom. V tem prostoru je bil vdolben prostor, «ješa», z odprtimi ognjiščem, kjer so se oddaljeni Kraševci v mrzlih dneh ob ognju greli in kakšno rekli, zaužili s seboj prinesene dobrote ter popili majoliko vina in tako lažje počakali, da so jim žito zmleli.

Manjši mlini so bili v lasti posameznikov, veliki mlini pa v zakupu ali v najemu s predpisanimi dajatvami.

V Kasovljah je leta 1370 gospodaril Wilsch p-l. Koslauh pomeže pa, leta 1485 je imel Kasovlje s pripadajočo kmetijo od rihenskega grada v najemu knez Perman in njegov p-moček Mate. Gradu je dajal letno enega kozliča, pol mernik pšenice, dva mernika ovsa, dve orenci vina, deset jaje in pre-pisano desetino.

Graščak Friderik Lanthieri je do leta 1756 zgradil nov ve-lik jez in mlins vestransko povečal, od takrat je tam delalo 1 kamnov, stope in kovačija. Kasovlje je dal v najem Francetu Furlanu, po domače Jekopčevemu iz vasi Furlani na Brjah in so tako dobili ime Malnarjevi. Po smrti Franceta sta prevzela Kasovlje njegov sin France in žena Urša Krpanova iz Vel. Zabelj, nato vnuk starega Franceta, Ivan Furlan, znani

čitačnikar v Braniku — po domače Kasovec.

Po smrti Ivana Furlana, sta leta 1880 odkupila Kasovlje Jože Terpin iz Slapa in njegova žena Vincenca Pavletičeva, doma v Gabrjah pri Gorici iz znane Pavletičeve gostilne. Zanjega mlinarja v Kasovljah, Franceta Terpina, je pokosila nemška brzostrelka v ofenzivi leta 1943. Kar je bilo starega mlina, je že leta 1935 pogorelo in je delno že pokrila lopata, le ogromni jez in štrleče razvaline še pričajo o nekoč največjem mlinu na Vipavskem.

Iz Kasovlj sva se vrnila po cesti proti Steskam. Za travnikom «Na vesalah (Na gaugah)», kjer so leta 1714 po kmečkem puntu obesili upornike, zavije pot med lepimi vinogra-

Mlin «Pekel» v Braniku

di v Pekel.

Pred Peklom še žuboreča Vipava, se tukaj plaho pojavi izza hriba v ta čudovito lep kotiček narave. Očarana od romantične obstane ter se zlije v majhno jezero in zamaknjena obdružuje strmo pobočje temnega gozda, v ozadju visoko pripete vinograde in na levem pobočju ostanke starih ojk in borovega gozdiča. Počas, nekam nerada, se nato v lepem slapu spusti na pot proti jugu.

Kot da se je na stara leta umaknil, ko je «dal čez» mladim in si zgovoril še skromen «dosmrtni užitek», se za počivajočo žago skriva še preostanek starega mlina.

Graščak Friderik Lanthieri je

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 83 382
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasi oddelk TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija »Dan«
V. SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.—
letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8

17. februarja 1973

Za SFAJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
«ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančni -
upravni 300, legalni 400, osmrtnica in sožalja 200 lir. »Mali oglasi«
80 lir beseda. Oglasi za tržsko in gorilsko pokrajino se naročajo pri
oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel

Izdaja in tiska ZIT - Trst

NA RAVNI POGAJANI Z NAJVIŠJIMI PREDSTAVNIKI VLADE

V ospredju sindikalnega boja vprašanja šole in kovinarjev

0 šolski reformi bodo se razpravljali prihodnji ponedeljek - Zasebna podjetja
zavračajo pogajanja - 23. februarja srečanje o vprašanju pomorskih prog

RIM, 16. — Ministrski predsednik Andreotti se je danes nekaj po 16. uri sestel v palači Chigi s predstavniki sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL. Na srečanju so se posebno obravnavali vprašanja šole. Vlado je zastopal tudi minister za prosveto Scalfaro. Sindikalne organizacije pa so zastopali: Boni, Sceda, Saieva in Capitani (CGIL), Scalfaro, Macario, Ghezzi, Romanazzi, Damiani, Bettini in Rossi (CISL), Simoncini, Renzi, Canapa in Tipaldi (UIL).

Po srečanju je predsedstvo ministrskega sveta objavilo sporočilo, v katerem je rečeno, da se je po predstavniki Andreotti in ministra Scalfara udeležil razgovorov tudi minister Coppo. Na seji so obravnavali vprašanja šolske reforme. Po uvodnem poročilu predsednika vlade so predstavniki federacij pojasnili svoja stališča in mnenja glede raznih vprašanj. V sporočilu je rečeno, da je minister Scalfaro odgovoril na razna vprašanja. Na kraju so vsi udeleženci sklenili, da bodo poglabili vprašanja na dnevnem redu na bližnjem srečanju, ki bo v ponedeljek 19. februarja.

V okviru sindikalnega gibanja, ki zadeva šolstvo, je treba še omeniti stavko upravnega osebja v šolah. Po nekaterih podatkih je stavka močno prizadela dejavnost raznih šol. Zainteresirane sindikalne organizacije napovedujejo dejelne stavke, ki se bodo začele po 20. februarju. 21. in 22. februarja bodo stavkali uslužbenci v treh vzhodnih delih Italije, to je v tridentski, beneški in furlanski - julijski delu. Na vsak način gre za stavke, ki niso povezane z akcijo treh velikih sindikalnih organizacij, to je CGIL, CISL in UIL.

Na področju sindikalnega spora med kovinarskimi delavci in zasebnimi delodajalci ki so vključeni v združenje »Fedemecanica«, se še ni nič premaknilo. Danes sta se predsednik omenjenega združenja Mazzoleni in generalni ravnatelj Vallo srečala z ministrom za delo Coppom, s katerim sta razpravljali o sedanjem sindikalnem sporu na področju zasebnega kovinarstva. Po srečanju je generalni ravnatelj združenja »Fedemecanica« Vallo izjavil, da je združenje seznanilo ministra za delo o svojem stališču glede bistvenih vprašanj, za katera je minister sam zahteval, naj se industriji izrečejo. Vallo je dejal, da je poročal ministru glede vseh vprašanj ter mu izjavil, da v tem trenutku združenje meni, da ni prišlo do nobenih pomembnejših premikov, ki bi opravičili nadaljevanje pogajanj. Vallo je podal to izjavo, upoštevajoč tudi, vsaj tako je dejal, stališče sindikalnih organizacij.

Po srečanju do katerega je prišlo v popoldanskih urah med predsednikom vlade in generalnim ravnateljem združenja »Fedemecanica«

ca» je minister za delo senator Coppo sklical za jutri ob 11. uri sešestanek s sindikalnimi predstavniki kovinarskih delavcev.

Danes je več kot 12 tisoč kovinarjev v spodnjem Posočju (Tržič) stavkalo tri ure. Delavci so s svojo akcijo podprli zahtevo vseh organizacij kovinarskih delavcev za obnovo delovne pogodbe. Popoldne je bila v Tržiču velika delavska manifestacija. Dva spreveda delavcev sta prišla na Trg Republike, kjer je vsedržavni tajnik FIM Alberto Gavioli govoril o poteku sindikalnega spora. Govornik je poudaril, da delavci ne bodo popustili od svojih zahtev.

V zvezi s sindikalnim bojem kovinarskih delavcev je treba še omeniti, podporo, ki jo v tej zvezi nudijo delavci raznih drugih kategorij. Na dan predvidene splošne stavke, ki so jo sklenile federacije CGIL, CISL in UIL so delavci poslali telegrafsko upravo sklenili,

da bodo podprli splošni boj kovinarskih delavcev. V tej zvezi so sklenili, da bodo 27. februarja prizadeali delavci podprli akcijo kovinarjev z enotnim zborovanjem vseh prizadeh, ki bo trajalo eno uro za vsako izmed, in sicer na vseh delovnih mestih.

Na kraju moramo še omeniti številne stavkovne akcije uslužbencev gostišč, barov, restavracij itd. Posebno močne so bile te manifestacije v Milanu, kjer je prišlo tudi do javnih sprevedov. Tudi rimski uslužbenci teh ustanov so stavkali ter se udeležili javnega zborovanja.

Podtajnik za trgovsko morarico De La Penne je sklical za petek 23. februarja sindikate pomorskih CGIL, CISL in UIL, da bi skupno obravnavali vprašanje preureditve pomorskih prog, ki spadajo v okvir državne pobude. Kot je znano, so sindikati že proglasili 24-urno razčlenjeno stavko vseh delavcev družb PIN med 1. in 10. marcem.

TRI NESREČE NA DELU: ŠTIRJE DELAVCI MRTVI

V Barrafranci sta se elektrika dotaknila z drogom žic visoke napetosti, v Campoligure se je cementni obok avtocestnega predora zrušil na delavca, v Mancianu pa je rudar strmoglavil s 30 metrov visokega odra

BARRAFRANCA (Enna), 16. — Štirje delavci so izgubili danes življenje v treh nesrečah na delu. Najhujša je bila nesreča v Barrafranci, kjer sta umrli dva elektrika, ki sta nameščala nov drog visoke napetosti. V mestecu Campoligure pri Genovi se je cementni obok novega avtocestnega predora zrušil na delavca in ga zakopal, v rudniku antimonov v bližini Manciana (Grosseto) pa je rudar strmoglavil s 30 metrov visokega odra in obležal mrtve na tleh.

Nesrečna elektrika, 36-letni Giuseppe Faraci in 22-letni Cateno Balsamo, sta nameščala nov drog visoke napetosti v predmestju Barrafrance na cesti, ki pelje v Caltanissetto. Moška sta stopila na voz in sta dvigala drog, ko se je slednji s konico dotaknil žic visoke

napetosti. Faraci in Balsamo sta bila pri prvi mrtvi, delavca Carla Spataro pa so odpeljali ranjenega v bolnišnico, ker ga je drog oplazil.

Delovni tovariši so takoj priskočili na pomoč nesrečnim elektrikařema in so ju skušali oživiti z umetnim dihanjem, a zaman. Odpeljali so ju v bolnišnico v Santo Stefano di Mazzarino, a zdravniki so lahko le ugotovili njuno smrt. O vzrokih nesreče sta v teku dve preiskavi, ki sta ju odredili državno pravdnstvo in Enni in pokrajinsko nadzorništvu za delo.

Na 29-letnega delavca Barberina Moro se je usul cementni obok predora na avtocesti med Voltriem in Alessandrijo. Nesrečnež je delal v predoru, ko je obok nenadoma popustil in ga zasul. Ko so ga delovni tovariši izkopali iz ruševin je bil že mrtve. Poveljstvo karabinerjev je odredilo začasno zaporo predora in je začelo preiskavo, da bi ugotovilo vzrok nesreče.

Smrtna nesreča na delu tudi v rudniku antimonov pri Mancianu. 49-letni rudar Luigi Giuliani je s 30 metrov visokega odra nadzoroval natovarjanje silgoz. Iz še neznanh vzrokov je nesrečnež izgubil ravnotežje in je strmoglavil na tla. Delovni tovariši so mu priskočili na pomoč in so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer je Giuliani umrl takoj po sprejemu. O vzrokih nesreče je pretor mesteca Putignano odredil preiskavo.

Vrsta fasističnih provokacij

RIM, 16. — Vse kaže, da se je med fašisti v zadnjih časih zelo razpasla navada pošiljati grožnja pisma. Po pismu z nabojem senatorju Nenniju in predsedniku poslanske zbornice Pertiniju, so pripadniki organizacije »Giustizieri d'Italia« Dux poslali grožnja pisma z nabojem socialističnemu tajniku De Martinu in federaciji KPI v Bariju, trem demokratskim železnim svetovalcem v Anconi pa so heznanci poslali anonimna eksplozivna pisma.

Zaradi nenavadne debeline pisma, naslovljenega De Martinu je uslužbenec osrednje rimske pošte poklical orojnike, ki so s privojenjem socialističnega tajnika odprli dopisnico. V njej je bil naboj kalibra 6,35 za samokres in list papirja, na katerega so fašisti načrtali svoje grožnje.

Podoben je bilo pismo, ki so ga poslali federaciji KPI v Bariju, demokratskim svetovalcem iz Ancone pa so v kuverto vtaknili kos dinamita.

Potrjena razsodba proti poročniku Calleyu

WASHINGTON, 16. — Revizijsko sodišče ameriške vojske je danes potrdilo razsodbo proti vojnomu zločincu poročniku Williamu Calleyu. Kot je znano je prvostopenjsko sodišče pred časom obsodilo Calleya na 20 let prisilnega dela zaradi pokola neoboroženega prebivalstva v vietnamski vasi My Lai. Calley, ki je še vedno v zaporu v Fort Benningu bo lahko vložil priziv še na vojaško prizivno sodišče. Če bo tudi to sodišče potrdilo prvotno razsodbo, bo ta dokončna.

V IZVEDBI SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA IZ MARIBORA

S Forstneričevo igro »Pijani Kurent« začetek srečanja malih odrov v Novi Gorici

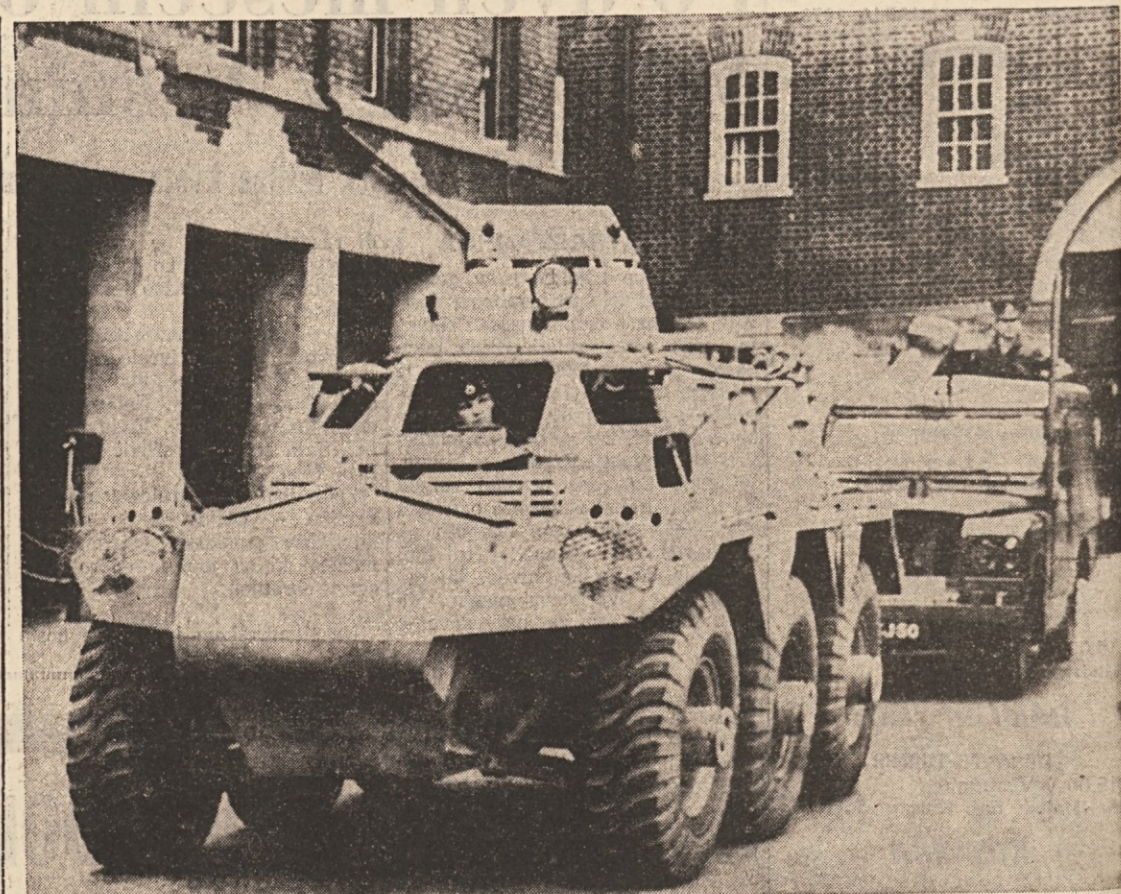
Na odru se bo zvrstilo 12 gledaliških ansamblov - SSG bo nastopilo z Whiteheadovo »Alpha beta«

V Novi Gorici se je začelo drugo srečanje malih odrov. Uvod v srečanje je bila predstava »Pijana kurenta« Franceta Forstneriča, ki so jo izvedli člani ansambla Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora. Do 27. februarja se bo na srečanju zvrstilo 12 predstav vseh slovenskih poklicnih gledališč ter gledališča »Teater itd. itd.« iz Zagreba. Stalno slovensko gledališče iz Trsta bo nastopilo v ponedeljek 26. februarja z igro A. Whiteheada »Alpha beta«. V nedeljo 25. februarja pa bo okrogla miza na temo »Delavci, kultura, srečanja in razpota«.

Pred smotnim začetkom srečanja malih odrov je ravnatelj primorskega dramskega gledališča Jože Babič predstavil novinarjem program in izhodišča novogoriškega pregleda avantgardnega snovanja v Sloveniji. V prvem delu srečanja bodo poleg mariborskega gledališča nastopili še igralci ljubljanske Drame z igro R. Dubillarda »Naivne lastovke«, zatem igralci akademije za gledališče, radio, film in televizijo iz Ljubljane z igro P. Weissa »Pesem o luzitanskem strašilu«, igralci Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja pa bodo predstavili »Zvonove« Smiljana Rozmana. Prvi del srečanja bo zaključilo Mestno gledališče ljubljansko z Dušana Jovanovića »Življenje podzelskih playboyev po drugi svetovni vojni« ali »Tuje hočemo svoje ne damo«. V drugem delu srečanja pa bodo poleg Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta nastopili igralci Teatra itd. iz Zagreba z igro R. Queneaua »Stilne vaje«, potem igralci gledališča »Glej« iz Ljubljane z igro Rudija Selige »Kdor skak - tisti hlap«. Igralci gledališča »Glej« bodo predstavi

lili tudi »Limite« avtorjev Jesiha - Šedelbauerja. Srečanje pa bo zaključilo primorsko dramsko gledališče z igro Pavla Lužana »Začetna maska«.

Na tiskovni konferenci je Jože Babič obravnaval tudi druge plat gledališke problematike. Med drugim je ugotovil, da je Slovenija izjemno odprta do gledaliških iskanj in eksperimentov v svetu ter da tudi domači avtorji iščejo nove izrazne možnosti. Pri tem je ugotovil, da je morda to tudi refleksija na publicistično, ki je sicer zelo odprta do eksperimentov, medtem ko ne najdemo ustreznega mesta klasična gledališka dela. Značilno je, da je kar sedem avtorjem gledaliških del, ki se predstavijo na gorških srečanjih, Slovencev, ki

V Severni Irski je potihnilo rožljanje z orožjem: v ospredju so pogajanja na politični ravni med protestantskimi ekstremisti in »katoliškimi« socialdemokrati. Na sliki angleška oklopna vozila v pripravljenosti v vojašnicah

NA POTI PROTI JUPITRU

Sonda pioneer 10 srečno »prebredla« pas asteroidov in vesoljskega prahu

Avtomatska postaja bo priletela do Jupitra v prvih dneh decembra in bo posnela prve fotografije tega skrivnostnega planeta - Sporočilo za morebitna misleča bitja

WASHINGTON, 16. — Voditelji ameriške vesoljske ustanove NASA so danes sporočili, da je sonda pioneer 10 srečno »prebredla« pas asteroidov in da bo 3. decembra letos priletela v bližino Jupitra.

Sonda, ki bo prva »od blizu« slika 2. zunanji planet je priletela v pas asteroidov, kjer je na milijone vesoljskih mikroteles, avgusta lani. Izstreljena je bila s Kennedyjevega rta 2. marca 1972 in je preletela dve tisoč leti poti do Jupitra.

Pioneer 10 je prvi umetni satelit, ki je »prebredel« pas asteroidov. Ameriški znanstveniki so se bali, da bi lahko mikroteles, ki krožijo v tem pasu poškodovale naprave sonde, a vse kaže, da je nevarnost od prebrevanja. Eden od znanstvenikov ustanove NASA je povedal, da je od 70 do 80 meteoritov, ki so bili debeli kot zrna peska, trčilo v posebne naprave pionerja za študij vesoljskega »prahu«. »Pas asteroidov« je dejal znanstvenik — ne predstavljajo posebne nevarnosti za umetne satelite, ki letijo proti zunanjim mejam našega sončnega sistema. Tu določeni radar ameriške sonde, ki bi moral odkriti najmanjše sonde, komete, desetkrat manjše od

prejšnjih, je pokazal, da je gostota tega »prahu« precej manjša od predvidene.

Pioneer 10 tehta okrog 270 kg in je opremljen s trinajstimi različnimi napravami za slikanje Jupitra in za merjenje gostote njegove atmosfere. Planet so do sedaj znanstveniki opazovali le z najmočnejšimi daljnogledi, decembra pa bodo na razpolago prve slike, ki jih bo ameriška sonda posnela z višine 140 tisoč km. Po opravljeni nalogi bo »pioneer« nadaljeval svojo pot proti skrajnim mejam našega planetarnega sistema in morda še naprej, neznano kam.

Med zanimivostmi, ki jih lahko navedemo ob tem ameriskem poskusu, je verjetno najbolj značilna identifikacijska tablica, ki jo so znanstveniki namestili v sondo. Gre za kovinsko tablico pravokotne oblike, v katero so vrezali simbole, ki naj bi po njihovem mnenju odgovarjali nekemu vesoljskemu splošno razumljivemu kodeksu. Te znake naj bi po mnenju psihologov lahko razločevalo vsako razumsko bitje, ki bi lahko naletelo na pioleta ali na njegove razbitine tu določ nekaj milijonov let. Identifikacijsko tablico so namestili na sondo, ker se bo ta zgubila v vesolju. Čeprav so doslej znanstveniki vedno poudarili, da je skoraj nemogoče ugotoviti obstoj drugih mislečih bitij v vesolju zaradi nepopolnosti naših znanstvenih naprav, je pa precej razširjeno prepričanje, da neke v vesolju, verjetno zelo daleč, živijo razumska bitja. Tablica naj bi bila zanje spodbuda, seveda v primeru, da jo najdejo naj stopijo v stik z Zemljo, če mi ne moremo do njih.

Jupiter je največji, saj je njegova velikost dvakrat večja od velikosti vseh ostalih planetov in močje tudi najskrivnostnejši planet našega sončnega sistema. Odkril ga je italijanski znanstvenik Galileo Galilei leta 1610 z daljnogledom, ki si ga je sam izdelal. Odkar ga je Galileo odkril so minila že tri stoletja in pol, a človeku še vedno ni uspelo razkriti njegovih skrivnosti. Čeprav je njegova masa le tisočinka sončne, ima Jupiter vendar več karakteristik zvezde kot planeta. Oddaja namreč štirikrat več energije kot jo dobiava od Sonca. Pot po svoji ekliptiki opravi v 12 letih, njegov dan pa je polovico krajši od zemeljskega, ker se zavrti okrog svoje ose v desetih urah. Okrog njega kroži 12 lun, od katerih sta Ganimedes in Kalisto veliki skoraj kot Merkur, to in Evropa pa sta veliki kot naša Luna.

Jupitrov premer ob ekvatorju meri 143.000 km (desetkrat večji od zemeljskega). Znanstveniki zato sodijo, da je planet zelo podoben Soncu, in sicer, da je sestavljen iz »mesti« elementov, ki sestavljajo Sonce. Po večini (75 odst.) je drugi zunanji planet sestavljen iz vodika, spektroskopski poskusi pa so dokazali, da so na Jupitru prisotni tudi deuterij (težji vodik), metan in amoniak. To naj bi bili elementi, ki so se nahajali na vseh planetih ob njihovem nastanku. Zato znanstveniki domnevajo, da je Jupiter šele na začetku svoje razvoje poti. Zanimivo je tudi, da bi na planetu lahko nastalo življenje, saj so amoniak, metan in vodik elementi, ki jih živa bitja potrebujejo poleg vode za svoj nastanek.

Značilnost Jupitra je oddajanje zelo močnih elektromagnetnih valov, ki so posledica velike rotacijske hitrosti in močnega magnetnega polja. Energija teh valov znatno presega energijo, ki jo sprosti največje človeške vodikove bombe.

zemeljskega) in je za 19.000 km daljši od medseščne razdalje, kar je posledica velike rotacijske hitrosti (točka na Jupitrovi površini se vrti s hitrostjo 22.000 km na uro, medtem ko se točka na zemeljski površini vrte le s hitrostjo 1.600 km na uro).

Čeprav je Jupitrova masa 318-krat večja od zemeljske je njego-va gostota majhna, le četrtino naše

SINDIKAT

Po večdnem razpravljanju in po dolgih obotavljanjih so se švedske prostitutke odločile, da ustanovijo svoj sindikat, ki bo branil njihove »profesionalne interese«. V sindikat se je včlanilo nad 140 prostiutk, ki so odločile, da bodo ustanovile svoje glosilo in so v ta namen že zbrale čedno vsotico 30 tisoč kron.

Zakaj pa prostitutke potrebujejo svoje glasilo? Dejstvo je, da se je švedski tisk odločil, da ne bo objavil več njihovih malih oglasov o »emaneknatah« in »fotografskih atelejih«.

Voditeljice sindikata niso hotele povedati svojih imen članikarjem. Ve se le, da je predsednica članica številka 76, tajnica pa članica številka 16.

LASULJE

V Sovjetski zvezi ni tovarn, ki bi proizvajale lasulje. Kot si jo zaeli, mora v edini moskovski laboratorij, ki jih proizvaja. Potem ko mu je uslužbenec vzel mero lobanje, se mora klient vrniti domov in potrpeljivo čakati tudi pol drugo leto, da lahko dobi lasuljo.

Moskovska »Pravda« je večeraj zelo ostro kritizirala pomanjkanje tovarn lasulj, ker tako brezvestni trgovci lahko proračunajo lasulje tuje proizvodnje na črni borzi za zelo visoko ceno. List si obeta, da bodo pristojni organi v kratkem poskrbeli in odpravili to neneščnost. »Uppmo, da bo prišel čas, ko bodo tovarne proizvajale lasulje kot proizvod doma nevarne. Kdor si bo začel lovit lovit, bo stopil v levarno, in natočil in jo bo lahko imel na nekaj dneve, zaključilo časnik.

Značilnost Jupitra je oddajanje zelo močnih elektromagnetnih valov, ki so posledica velike rotacijske hitrosti in močnega magnetnega polja. Energija teh valov znatno presega energijo, ki jo sprosti največje človeške vodikove bombe.

Ameriški stotnik John W. Anderson se je po nekajmesečnem ujetništvu v Severnem Vietnamu vrnil včrni domov, kjer ga je čakala žena Lorraina. Andersona je severovietnamsko profiteltsko tolnišvo sestrelilo 27. decembra lani

Preiskava o pokolu na Trgu Fontana v Milanu

PADOVA, 16. — Milanski preiskovalni sodnik Gerardo D'Am-brosio se v teh dneh mudi v Padovi v zvezi s preiskavo o pokolu na Trgu Fontana v Milanu. Izvedlo se je, da je sodnik za